

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO SPECIALIOJI TYRIMO KOMISIJA
PATEIKTŲ SIŪLYMŲ PRADĖTI APKALTOS PROCESĄ LIETUVOS RESPUBLIKOS
SEIMO NARIUI MINDAUGUI BASČIUI PAGRISTUMUI IŠTIRTI IR IŠVADAI DĖL
PAGRINDO PRADĖTI APKALTOS PROCESĄ PARENGTI**

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel. (8 5) 239 6683 El. p. prim@lrs.lt

Advokatui Juozui Gaudučiai

2017-04-25 Nr. S-2017-4165
į 2017-04-24 prašymą

DĖL INFORMACIJOS PATEIKIMO

Specialioji tyrimo komisija pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Mindaugui Basčiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti (toliau – Specialioji tyrimo komisija) atsakydama į Jūsų 2017 m. balandžio 24 d. prašymą siunčia Jums Specialiosios tyrimo komisijos turimą informaciją: Lietuvos Respublikos Valstybės saugumo departamento 2017 m. kovo 8 d. pažymą Nr. 18-2180, Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto išvadas, patvirtintas 2017 m. balandžio 18 d. Seimo nutarimu Nr. XIII-285, taip pat Specialiosios tyrimo komisijos darbo planą, patvirtintą 2017 m. balandžio 21 d. posėdyje.

Informuojame, kad bus rengiami uždari Specialiosios tyrimo komisijos posėdžiai, kuriuose bus svarstoma įslaptinta informacija. Šiuose posėdžiuose dalyvauja tik kviestieji asmenys, turintys teisę susipažinti su įslaptinta informacija. Pažymėtina, kad po posėdžio Jums ir Jūsų atstovaujamam Seimo nariui Mindaugui Basčiui bus suteikta galimybė susipažinti su gauta neįslaptinta informacija.

PRIDEDAMA. Specialiosios tyrimo komisijos medžiaga, 50 lapų.

Komisijos pirmininkė

Agnė Širinskienė

Vita Misiūnienė, tel. (8 5) 239 6581, el. p. vita.misiuniene@lrs.lt

ORIGINALAS NEBUS
SIUNČIAMAS

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO SPECIALIOJI TYRIMO KOMISIJA
PATEIKTŲ SIŪLYMŲ PRADĖTI APKALTOS PROCESĄ LIETUVOS RESPUBLIKOS
SEIMO NARIUI MINDAUGUI BASČIUI PAGRISTUMUI IŠTIRTI IR IŠVADAI DĖL
PAGRINDO PRADĖTI APKALTOS PROCESĄ PARENGTI**

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel. (8 5) 239 6683 El. p. prim@lrs.lt

Valstybės saugumo departamento
direktoriui Dariui Jauniškiui

2017-04-24 Nr. S-2017- 4059

DĖL DALYVAVIMO SPECIALIOSIOS TYRIMO KOMISIJOS POSĖDYJE

2017 m. balandžio 26 d. Specialioji tyrimo komisija dėl pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Mindaugui Basčiui pagrįstumui ištirti ir išvada dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti (toliau – Komisija) rengia uždara posėdį.

Kviečiame Jus ir Valstybės saugumo departamento darbuotoją, vykdžiusį Seimo nario Mindaugo Basčio apklausą leidimui dirbti su slapta informacija gauti, dalyvauti šiame posėdyje ir pateikti paaiškinimus dėl 2017 m. kovo 8 d. Valstybės saugumo departamento pažymoje Nr. 18-2180 išdėstytų faktų bei atsakyti į Komisijos narių klausimus.

PRIDEDAMA. Posėdžio darbotvarkė, 1 lapas.

Komisijos pirmininkė

Agnė Širinskienė

Vita Misiūnienė, tel. (8 5) 239 6581, el. p. vita.misiuniene@lrs.lt

LITUOVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO
DOKUMENTŲ VALDYMO SKYRIUS
GAUTA

2017-04-25 N. p-2017-5230

Agnei Širinskienei
Seimo specialiosios tyrimo komisijos
pirmininkei

PRAŠYMAS

Dėl apkaltos proceso sustabdymo
2017-04-25
Vilnius

Seimo nutarimu (XIII-285) buvo patvirtintos šios pagrindinės formuluotės:

1. „Seimo narys M. Bastys, tarpininkaudamas „Rosatom“ ir su ja susijusioms įmonėms, žvalgybos ir saugumo struktūrų pareigūnams, Kremliai artimiems žurnalistams ir buvusiems ar esantiems nusikalstamo pasaulio atstovams, siekė daryti įtaką politiniams procesams ir aukščiausiesiems valstybės pareigūnams Lietuvoje, kurie galėjo pakeisti Lietuvos geopolitinę kryptį ir padaryti žalos Lietuvos valstybei.“
2. „Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui (toliau Komitetas), veikiančiam laikinosios tyrimo komisijos teisėmis, Seimo statutas nesuteikia įgaliojimų pateikti išvadą, ar atitinkamų valstybės institucijų sukauptos ar tyrimo metu papildomai atskleistos informacijos apie Seimo narį M. Bastį, jo ryšius ir veiklą pakanka pradėti apkaltos procesą Seimo nariui M. Basčiui.“

Pažymėtina, jog Seimo nutarimu patvirtinta, kad Komitetas nėra įsitikinęs ir negali pareikšti, ar M. Basčio apkaltai yra pagrindas, tačiau Komitetas įsitikinęs, jog M. Bastys atliko ar bent kėsinosi atlikti veiksmus, atitinkančius nusikalstamą veiką. Tik šio įsitikinimo pagrindu Seimas nutaria tęsti Apkaltos procesą.

LR Baudžiamojo kodekso 118 straipsnyje numatyta, jog tas, kas padėjo kitai valstybei ar jos organizacijai veikti prieš Lietuvos Respubliką – jos konstitucinę santvarką, suverenitetą, teritorijos vientisumą, gynybos ar ekonomikos galią, baudžiamas laisvės atėmimu iki septynerių metų. Tuo tarpu, LR Konstitucijos 74 straipsnis numato, jog Respublikos Prezidentą, Konstitucinio Teismo pirmininką ir teisėjus, Aukščiausiojo Teismo pirmininką ir teisėjus, Apeliacinio teismo pirmininką ir teisėjus, Seimo narius, šiurkščiai pažeidusius Konstituciją arba sulaužius priesaiką, taip pat paaikšėjus, jog padarytas nusikaltimas, Seimas 3/5 visų narių balsų dauguma gali pašalinti iš užimamų pareigų ar panaikinti Seimo nario mandatą. Tai atliekama apkaltos proceso tvarka, kurią nustato Seimo statutas.

Atkreiptinas dėmesys, jog Seimo nutarime nėra kalbama apie tai, kad Seimo narys sulaužė priesaiką ar šiurkščiai pažeidė Konstituciją dėl kitų, nei įvardintų veiksmų.

Įvardinti veiksmai yra ne konstitucinės ar administracinės, bet baudžiamosios teisės klausimas. Mindaugas Bastys yra įvardijamas kaip kėsinęsis atlikti nusikalstamą veiką pagal LR BK 118 str. Tokiu atveju būtinas Teisėsaugos organų, Teismo vertinimas, kadangi VSD medžiaga negali būtų laikoma pakankama asmens kaltei įrodyti (Teisingumą vykdo tik teismas).

2000 m. kovo 16 d. Nr. 26/98 KT nutarimas „Ar Seimo 1998 m. spalio 6 d. sprendimas atmesti Seimo nutarimo „Dėl specialiosios tyrimo komisijos sudarymo“ projektą ir Seimo 1998 m. spalio 6 d. nutarimas „Dėl Seimo narių grupės 1998 m. rugsėjo 28 d. teikimo „Dėl apkaltos proceso Seimo nariui Audriui Butkevičiui inicijavimo“ atitinka Lietuvos Respublikos Konstituciją ir Lietuvos Respublikos Seimo statuto VIII dalį:

„Kaip minėta, pagal tuo metu galiojusio Seimo statuto 24 straipsnio 1 dalį ir 239 straipsnio 3 dalį Seimas, išklauses generalinio prokuroro pranešimą dėl Seimo nario padaryto nusikaltimo, turėjo priimti vieną iš šių sprendimų: arba leisti Seimo narį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, arba pradėti apkaltos proceso parengiamuosius veiksmus. Toks teisinis reguliavimas suponavo tai, kad Seimas negalėjo pradėti apkaltos proceso parengiamųjų veiksmų tol, kol nebus išspręstas Seimo nario baudžiamosios atsakomybės klausimas, t. y. priimtas teismo išteisinamasis nuosprendis, įsiteisėjęs apkaltinamasis nuosprendis arba baudžiamoji byla nutraukta.

Konstitucinio teismo suformuluota doktrina yra akivaizdi: jeigu manoma, jog asmuo galimai atliko nusikalstamą veiką, ši prielaida turi būti iki galo nustatyta: įtarimai, kaltinimai, nuosprendis ir pasekmės (LR Seimo statuto 228 str.).

Atsižvelgiant į Konstitucinio Teismo suformuotą praktiką ir Seimo statuto nuostatas manome, kad nėra pagrindo tęsti apkaltos procesą Seimo nario M. Basčio atžvilgiu iki LR Generalinis prokuroras nepriims atitinkamo nutarimo dėl ikiteisminio tyrimo pradėjimo arba atsisakymo pradėti tyrimą. Tai lemia apkaltos pagrindą ir Apkaltos komisijos darbo kryptį bei apimtį (Seimo statuto 228 straipsnio 3 dalis), o taip pat bus aiškiai žinoma nuo kokių tariamų pažeidimų gintis.

Kadangi apkaltos procesas pradėtas, todėl prašau jį stabdyti iki prokuroras nepriims sprendimo pagal Seimo nario M. Basčio 2017-04-13 prašymą.

PRIDEDAMA:

1. 2017-04-13 Seimo nario M. Basčio prašymas LR Generaliniam prokurorui E. Pašiliui „Dėl ikiteisminio tyrimo pradėjimo“.

Seimo nario Mindaugo Basčio atstovas
Advokatas J. Gaudutis

Evaldui Pašiliui
Lietuvos Respublikos
Generaliniam Prokurorui
Rinktinės g. 5A, LT-01515 Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimo nario
Mindaugo Basčio

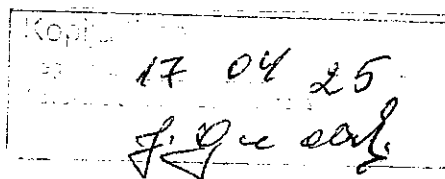
P R A Š Y M A S
dėl ikiteisminio tyrimo pradėjimo
2017-04-13

2017-04-12 Lietuvos Respublikos Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas paskelbė išvadą dėl mano bendradarbiavimo su Rusijos spec. tarnybomis. Išvada surašyta taip, kad iš jos išplaukia tai, jog mano veiksmuose yra nusikaltimo, numatyto BK 118 straipsnyje požymiai. Anot Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto jie turi pakankamai duomenų, kad aš veikiu prieš Lietuvos konstitucinę santvarką, suverenitetą, teritorijos vientisumą, gynybos ar ekonominę galia.

Vadovaudamasis BPK 166 straipsnio 1 dalies 1 punktu prašau :

Pradėti ikiteisminį tyrimą mano atžvilgiu pagal nusikaltimo, numatyto BK 118 straipsnyje požymius.

Mindaugas Bastys

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO SPECIALIOJI TYRIMO KOMISIJA
PATEIKTŲ SIŪLYMŲ PRADĖTI APKALTOS PROCESĄ LIETUVOS RESPUBLIKOS
SEIMO NARIUI MINDAUGUI BASČIUI PAGRISTUMUI IŠTIRTI IR IŠVADAI DĖL
PAGRINDO PRADĖTI APKALTOS PROCESĄ PARENGTI**

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel. (8 5) 239 6683 El. p. prim@lrs.lt

Advokatui Juozui Gaudučiai

2017-04-24 Nr. S-2017-4468
I 2017-04-25 prašymą

DĖL APKALTOS PROCESO STABDYMO/NUTRAUKIMO

Specialioji tyrimo komisija pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Mindaugui Basčiui pagrįstumui ištirti ir išvada dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti (toliau – Specialioji tyrimo komisija) buvo sudaryta 45 Seimo narių pasirašyto teikimo pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Mindaugui Basčiui (toliau – Teikimas) pagrindu 2017 m. kovo 16 d. Seimo nutarimu Nr. XIII-230.

Teikime yra nurodomi faktai ir prašoma ištirti, ar Seimo narys Mindaugas Bastys savo veiksmais nesulaužė duotos Seimo nario priesaikos.

Seimo statuto 228 straipsnis numato tris pagrindus, iš kurių esant bent vienam gali būti pradėtas apkaltos procesas Seimo nariui:

1. asmuo šiurkščiai pažeidė Konstituciją;
2. asmuo sulaužė priesaiką;
3. asmuo įtariamas padaręs nusikaltimą.

Nusikaltimo padarymas yra tik vienas iš pagrindų pradėti apkaltos procesą, todėl Specialioji tyrimo komisija neturi teisinio pagrindo stabdyti ar nutraukti savo veiklą tuo pagrindu, kad nėra įrodyta, kad padaryta nusikalstama veika, ir tyrimą gali atlikti kitais pagrindais

Taip pat teikiame Jums susipažinti iš Valstybės saugumo departamento gautą medžiagą.

PRIDEDAMA. 84 lapai.

Komisijos pirmininkė

Agnė Širinskienė

Vita Misiūnienė, tel. (8 5) 239 6581, el. p. vita.misiuniene@lrs.lt

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO SPECIALIOJI TYRIMO KOMISIJA
PATEIKTŲ SIŪLYMŲ PRADĖTI APKALTOS PROCESĄ LIETUVOS RESPUBLIKOS
SEIMO NARIUI MINDAUGUI BASČIUI PAGRISTUMUI IŠTIRTI IR IŠVADAI DĖL
PAGRINDO PRADĖTI APKALTOS PROCESĄ PARENGTI**

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel. (8 5) 239 6683 El. p. prim@lrs.lt

Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto
pirmininkui Vytautui Bakui

2017-04-26 Nr. V-2017-424

DĖL INFORMACIJOS SUTEIKIMO

Specialioji tyrimo komisija dėl pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Mindaugui Basčiui pagrįstumui ištirti ir išvada dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti (toliau – Komisija), vadovaudamasi Laikinių komisijų įstatymo 4 straipsnio nuostatomis, prašo Jus perduoti susipažinti Komisijai Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto, Seimo pavedimu laikinosios komisijos teisėmis atlikusio parlamentinį tyrimą dėl Lietuvos Respublikos Seimo nario Mindaugo Basčio ryšių galimai keliamos grėsmės nacionaliniam saugumui ir galimybių inicijuoti apkaltos procesą, vykdytų Seimo nario Algirdo Butkevičiaus bei pagal galimybes kitų asmenų apklausų protokolus arba stenogramas.

Komisijos pirmininkė

Agnė Širinskienė

Vita Misiūnienė, tel. (8 5) 239 6581, el. p. vita.misiuniene@lrs.lt

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
NACIONALINIO SAUGUMO IR GYNYBOS KOMITETAS**

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel. (8~5) 2 39 67 70 Faksas (8~5) 2 39 64 29 El.p. nacsaukt@lrs.lt

Lietuvos Respublikos Seimo
Specialiajai tyrimo komisijai
pateiktų siūlymų pradėti Lietuvos Respublikos Seimo nario
Mindaugo Basčio apkaltos procesą pagrįstumui ištirti ir
išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti

2017-05-02 Nr. V-2017-4454
Į 2017-04-26 Nr. V-2017-4271

DĖL INFORMACIJOS SUTEIKIMO

Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas gavo Jūsų š. m. balandžio 26 d. raštą, kuriuo prašote perduoti susipažinti Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto (toliau – Komiteto), Seimo pavedimu laikinosios komisijos teisėmis atlikusio parlamentinį tyrimą dėl Lietuvos Respublikos Seimo nario Mindaugo Basčio ryšių galimai keliamos grėsmės nacionaliniam saugumui ir galimybių inicijuoti apkaltos procesą, vykdytų Seimo nario Algirdo Butkevičiaus bei pagal galimybes kitų asmenų apklausų stenogramas.

Atsakydami į minėtą raštą, siunčiame Jums susipažinti Komiteto viešų posėdžių stenogramas. Su uždarų posėdžių stenogramomis, laikantis darbo su įslaptinta informacija reikalavimų, galite susipažinti Seimo III r. 140 kab.

PRIDEDAMA:

1. 2017 m. kovo 31 d. Mindaugo Basčio ir Vydo Gedvilo apklausos stenograma. 31 lapas.
2. 2017 m. balandžio 3 d. Kęstučio Smirnov, Algirdo Butkevičiaus, Arvydo Pociaus ir Povilo Malakauskio apklausos stenograma. 35 lapai.
3. 2017 m. balandžio 10 d. pakartotinė Mindaugo Basčio apklausos stenograma. 33 lapai.

Pagarbiai

Komiteto pirmininkas

Vytautas Bakas

**Lietuvos Respublikos Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto,
atliekančio parlamentinį tyrimą dėl Seimo nario M. Basčio ryšių galimai
keliamos grėsmės nacionaliniam saugumui bei galimybių inicijuoti
parlamentinę apkaltos procedūrą, posėdis**

2017 m. kovo 31 d.

V. BAKAS (*LVŽSF*). (...) Skirtingai nuo Apkaltos komisijos, laikinoji komisija gali daryti uždarus posėdžius tik gavusi Seimo valdybos sprendimą. Čia mes kalbėsime apie tą viešą pažymą arba išvadą, kurią pateikė Valstybės saugumo departamentas, ko gero, ji visiems šiuo metu yra prieinama. Kalbėsime tik apie tai, apie tai, kas yra susiję su vieša informacija.

Prieš tai, kai mes užduosime jums klausimus, noriu paprašyti, kad jūs pasirašytumėte pasižadėjimą. Jeigu galima, žurnalistai, galite likti, viskas gerai, bet kalbant apie filmavimą, būkite malonūs, gerbiamieji. Ačiū. Na va, dabar paprasčiau.

M. BASTYS (*LSDPF*). Ar galime pradėti? Dar kartą laba diena visiems komiteto nariams. Gerbiamas komiteto pirmininke, komiteto nariai, kadangi nuo šio etapo pradedamas apkaltos procesas prieš mane, aš norėčiau prašyti, kad šiame posėdyje galėtų dalyvauti ir advokatas J. Gaudutis, su kuriuo aš esu pasirašęs sutartį šio proceso ir kitų galimų procesų metu.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Mes svarstysime jūsų prašymą, tik noriu pasakyti, kad tai nėra apkaltos procesas prieš jus. Seimas...

M. BASTYS (*LSDPF*). Aš, jeigu galima, štai ką dabar skaitau. Lietuvos Respublikos Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto, atliekančio parlamentinį tyrimą dėl Lietuvos Respublikos Seimo nario M. Basčio ryšių galimai keliamos grėsmės nacionaliniam saugumui ir galimybių inicijuoti apkaltos procesą darbo reglamento. Tai jeigu yra užrašoma „apkaltos proceso“, tai aš ir vertinu, kad tie parodymai gali turėti didelę reikšmę vėliau, specialioje komisijoje, kuri yra taip pat sudaryta.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Labai svarbu susitarti dėl to, ką mes čia darome. Seimo nutarime, kuris priimtas 2017 m. kovo 16 d. Nr. XIII-P-231, komitetui yra suformuluoti keturi uždaviniai, kurių tik viename, ketvirtame, numatoma nustatyti, ar atitinkamų valstybės institucijų sukauptos ar tyrimo metu papildomai atskleistos informacijos apie Seimo narį M. Bastį, jo ryšius ir veiklą pakanka pradėti apkaltos procesą. Kitaip tariant, pati komisija nespės, ar pradėti apkaltos procesą, ji turės atsakyti į klausimą, ar tos medžiagos pakanka pradėti apkaltos procesą. Be abejo,

* Santrumpų reikšmės: *LLRA-KŠSF* – Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija; *LSDPF* – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija; *LSF* – Liberalų sąjūdžio frakcija; *LVŽSF* – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija; *MSNG* – Mišri Seimo narių grupė; *TS-LKDF* – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija; *TIF* – frakcija „Tvarka ir teisingumas“.

posėdis yra atviras, jame gali dalyvauti jūsų advokatas, bet tai nėra apkaltos procesas, nėra apkaltos pradžia. Apkaltos komisija savo darbą sustabdė iki tol, kol baigs darbą ši komisija. Specialioji komisija savo darbą sustabdė. Jūs vis dėlto norėtumėte, kad dalyvautų jūsų advokatas? Mes čia jūsų niekuo nekaltiname.

M. BASTYS (*LSDPF*). Taip, advokatas yra atvykęs ir aš pageidauju, kad jis galėtų dalyvauti šiame posėdyje.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Kolegos, kokios nuomonės būtų?

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Aš manau, kad kaip ir žurnalistai, kadangi atviras posėdis, gali sėdėti ant kėdės ir stebėti tą procesą, bet tik tiek. Stebėtojo teise.

---. Kita vertus, aš dėl specialiosios, nes matau, truputį painiojama yra. Specialiojoje tyrimo komisijoje, kada bus tiriamas pagrindimas, t. y. būtent įrodymų ar siūlymų pagrindimas apkaltos procesui pradėti, tai tada tikrai yra reikalingas ir advokatas, ir bus apklausos, ir t. t. Čia maišote truputį.

M. BASTYS (*LSDPF*). Nieko čia mes nemaišome, aš puikiai suprantu tuos žanrus. Kadangi specialioji komisija yra sustabdžiusi savo darbą ir, kaip aš suprantu, vadovausis ir jūsų surinkta medžiaga, informacija ir išvados, tai manau, kad mano visiškai logiškas ir pagrįstas pageidavimas. (*Balsai salėje*)

V. BAKAS (*LVŽSF*). Gerai. Ar yra čia jūsų advokatas? Galbūt galėčiau paprašyti pakviesti.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Bet vis tiek, kad nesupainiotume žanrų, kaip minėjau, mūsų atviraime procese dalyvauja bet kas. Atviras. Tačiau advokatai, svečiai – visi sėdi ne prie mūsų stalo, tik stebėtojų teisėmis.

Dar kartą pabrėžiu. Prie mūsų stalo yra kviečiami tik tie, kuriuos mes apklausime arba su kuriais turime kokių reikalų. Su advokatu kol kas mes neturime jokių reikalų, nebent pakviestume atskirai apklausti.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Ar nieko prieš? (*Balsai salėje*) Gerai. Galime pradėti posėdį? Gerai. Dar kartą atkreipiu visų dėmesį, kad čia nebus šiandien svarstomi klausimai ir negali būti svarstomi klausimai, kurie susiję su valstybės paslaptį sudarančia informacija. Visa informacija, kuri čia bus pateikiama, yra vieša ir bus vieša.

Jūs esate susipažinęs su Valstybės saugumo departamento pažyma, kuri buvo parengta Seimo Pirmininko? Kitas adresatas tesate jūs.

M. BASTYS (*LSDPF*). Taip, aš su šia Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento pažyma esu susipažinęs ir ją turiu čia, rankose.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Puiku. Pirmieji klausimai bus susiję su šioje pažymoje pateikta informacija. Galbūt aš tokiu atveju pradėsiu. Gerai?

Štai, gerbiamas Seimo nary, Valstybės saugumo departamento pažymoje yra tokios bendros išvados dėl kiekvienos dalies, kad jūsų ryšiai, kuriuos palaikote su didžiųjų energetikos kompanijų atstovais, politikais, Rusijos Federacijos ambasados Lietuvoje darbuotojais, taip pat asmenimis, susijusiais su specialiosiomis tarnybomis, keltų grėsmę jums patikėtos valstybės paslaptį sudarančios informacijos saugumui. Kaip jūs vertinate tokią išvadą, kuri yra apskritai bendra? Ar ji, jūsų nuomone, pagrįsta, ar nepagrįsta? Ar galėtumėte kaip nors paaiškinti ją?

M. BASTYS (*LSDPF*). Visų pirma, gerbiamas komiteto pirmininke, norėčiau, kad jūs paaiškintumėte, ką reiškia mano nuolatinis bendravimas su specialiosiomis tarnybomis. Kokiomis specialiosiomis tarnybomis?

V. BAKAS (*LVŽSF*). Aš taip nepasakiau. Tiesiog bendra išvada (dar kartą kartoju) yra tokia, kad, VSD vertinimu, jūsų artimi ryšiai su Rusijos didžiųjų energetikos kompanijų, pirmiausia „Rosatom“ atstovais, politikais, Rusijos Federacijos ambasados Lietuvoje darbuotojais, asmenimis, kurie palaiko ryšius su Rusijos didžiųjų kompanijų atstovais, Rusijos specialiųjų tarnybų atstovais keltų grėsmę jums patikėtos informacijos apsaugai. Ar galėtumėte tai pakomentuoti? Ar norėtumėte?

M. BASTYS (*LSDPF*). Supratau. Dėkoju už patikslinimą. Tai, kas yra rašoma Valstybės saugumo departamento pažymoje, tai yra jų duomenys, jų surinkta medžiaga, informacija. Mano santykiai ar bendravimai buvo aiškiai išdėstyti su Valstybės saugumo departamento darbuotojais pateikiant atsakymus, patikslinant tai, kas buvo numatyta anketoje surašyti. Dar duomenų pateikiau ir daugiau, nei buvo pageidaujama. Šios išvados, mano vertinimu, yra grynai subjektyvios, nes mano ryšys ar bendravimas visų pirma nėra nuolatinis.

Antra. Tie asmenys, kurie iš esmės čia ir yra įvardyti, tai profesorius Jevgenijus Kostinas, Piotras Vojeiko, Ernestas Mackevičius, Saturnas Dubininkas ir Vadimas Pachomovas, yra Lietuvos Respublikos piliečiai. Taigi ta suformuota subjektyvi nuomonė niekaip, mano įsitikinimu, negalėtų būti vertinama tuo aspektu, tai, kas yra parašyta Valstybės saugumo departamento galutinėje išvadoje, kur yra rašoma, kad M. Basčiui išduotas leidimas dirbti ir (ar) susipažinti su įslaptinta informacija, žymima slaptumo žyma „visiškai slaptai“, Valstybės saugumo departamentas pasiruošęs sudaryti galimybę susipažinti su... Atsiprašau, kur čia dabar jau...

V. BAKAS (*LVŽSF*). Ten yra ties kiekvienu faktiškai puslapiu.

M. BASTYS (*LSDPF*). Taip, ties kiekvienu, tai gal, taupydamas jūsų laiką, dar kartą kartoju, kad su tomis išvadomis aš nesutinku, ir tai yra grynai subjektyvus vertinimas.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Gerai. Štai noriu paklausti, ar jūs manote, kad jums gali būti patikėtas įslaptintas valstybės paslaptis sudaranti informacija. Ar jūsų komentaras reiškia, kad gali būti patikėta?

M. BASTYS (*LSDPF*). Be jokios abejonės, man gali būti suteikta tokia teisė, tuo labiau kad aš tai jau esu įrodęs, aš jau esu dirbęs su slapta informacija, kada dirbau patarėju Lietuvos Respublikos Vyriausybėje premjero komandoje. Ir kada aš atsakiau į esminį klausimą Valstybės saugumo departamento pareigūnams, kurie su manimi kalbėjosi, bendravo, kai jie paklausė, ar aš sutikčiau pereiti poligrafo patikrinimą, aš pasakiau: taip, nes aš viduje giliai esu įsitikinęs, kad aš galiu dirbti su visiškai slapta informacija, kad aš prisiekiau sąžiningai tarnauti Lietuvos valstybei.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Kada jums buvo pasiūlyta pereiti poligrafo patikrinimą?

M. BASTYS (*LSDPF*). Per tuos dvejus pokalbius, jei mano atmintis dabar nemeluoja, tai per pirmą pokalbį su Valstybės saugumo... ar per antrą, aš dabar jau bijau sumeluoti. (*Balsai salėje*)

V. BAKAS (*LVŽSF*). Koks čia laikas?

M. BASTYS (*LSDPF*). Čia dabar, kada buvo patikslinimai... (*Balsai salėje*) Taip, 2017 metais, kada aš patikslinau atsakymus, kurie buvo anketoje.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Jums buvo pasiūlyta?.. Jūs pats pasiūlėte pereiti?

M. BASTYS (*LSDPF*). Ne, patys pareigūnai manęs klausė, ar aš sutikčiau pereiti poligrafo patikrinimą. Aš pasakiau: taip, aš sutikčiau pereiti.

V. BAKAS (*LVŽSF*). O pirmas kartas? Jūs sakėte, kad...

M. BASTYS (*LSDPF*). Pirmą kartą kada man buvo suteiktas leidimas dirbti su slapta informacija, tokio klausimo nebuvo.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Prašau.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Aš tik pasitikslinsiu. Prašau patikslinti tuo metu, kai pirmą kartą buvo suteikta teisė, jūs kokių reikalų patarėjas buvote, nes yra žmonės su ta teise, bet per visą savo darbo laikotarpį su slapta informacija nesusiduria. Jeigu galima, patikslinkite.

M. BASTYS (*LSDPF*). Dėkoju, gerbiamas kolega už klausimą. Aš buvau patarėjas žemės ūkio klausimais premjero komandoje ir man, kaip patarėjui, yra tekę susidurti su slapta informacija, ir tiek.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Prašau.

---. Aš dar į temą. Jūs minite, kad du kartus buvo kviestas papildyti klausimus, taip?

M. BASTYS (*LSDPF*). Taip.

---. Gal galite pasakyti datas?

M. BASTYS (*LSDPF*). Ne, datų aš tikrai dabar nepasakysiu, tai buvo kelių savaitių laikotarpyje pirmas susitikimas, tai buvo jau šiais metais, o tiksliai tikrai neįvardinsiu, čia jau galėtų Saugumo departamento darbuotojai įvardinti tas datas.

---. Kadangi į temą dėl tos pačios pradžios, tad aš dar patikslinsiu. Ar jūs susipažinote su šita pažyma? Ar pažymoje pateikti duomenys, jūsų nuomone, yra visi tikslūs?

M. BASTYS (*LSDPF*). Dėkoju, gerbiamas kolega, už klausimą. Na, kaip pavyzdys, dabar aš, nenorėdamas gaišti jūsų laiko, bet pažymoje yra rašoma, kad aš 2015 metais vykau į Maskvą, bent jau toks buvo klausimas dėl knygos pristatymo, kurią profesorius Maskvoje pristatė apie Nobelio premijos laureatą M. Šolochovą, M. Šolochovas *Forever*, atrodo, taip vadinosi. Tai tikrai aš nevykau, tikrai nekeleivau į Maskvą ir 2015 metais... Na, jūs puikiai suprantate kontekstą: 2014 metai, jau Krymo okupacija ir Lietuvos santykiai aiškiai atšalo su Rusijos Federacija, tai vienas dalykas.

Antras dalykas, pažymoje yra rašoma apie tai, kad man gali sudaryti svirtus tie minimi asmenys. Iš to pokalbio, ką aš pamenu, tai buvo klausiama, ar galėtų daryti poveikį, tai, be abejo, kiekvienas, turbūt ir mes, čia esantys, kada diskutuojame, kalbame... gali būti kiekvienam pagal tam tikrą minčių logiką padaromas tam tikras poveikis, tačiau pažymoje yra rašoma kitaip, tai man yra truputėlį neaišku, kodėl taip yra pažymoje rašoma.

Taip pat man kyla klausimas dėl 2013 metų. Buvo įvardinta, kad aš telefonu kalbėjausi su P. Vojeiko ir kad jis man turėjo kažkur pervesti pinigus. Tokio dalyko išvis negalėjo būti ir aš dėl to visiškai esu ramus, nežinau, kodėl toks klausimas man buvo tada ir užduotas. Ir šiandien man kyla klausimas – yra įvardinami tie 2013 metai. Aš tiesiog nepamenu. Visų pirma, aišku, sudėtinga atsiminti visus savo pokalbius, tiek telefoninius, tiek susitikimus, bet 2013 metais tikrai nepamenu, kad man būtų skambinta. Žinoma, man šiandien yra sudėtinga pagrįsti, aš sakau, kad aš nepamenu. Tuo labiau kad tikrai negalėjo būti jokio klausimo, kur man, kokie turėtų būti pervesti pinigai. Čia yra irgi man labai didelis klaustukas, nes tokio dalyko paprasčiausiai negalėjo būti.

---. Aišku, mes šito dar paklausime, bet esmė ta, kad dėl viso kito turinio jūs su viskuo sutinkate ir mes galime apie tai kalbėtis?

M. BASTYS (*LSDPF*). Na, aš jau minėjau pačioje pradžioje – ir su tomis išvadomis aš nesutinku, pavyzdys, kad S. Dubininkas yra įvardinamas kaip organizuoto nusikalstamo pasaulio veikėjas. Aš dar kada jau taip buvo įvardinta, pasitikslinau, tuo labiau kad aš ir Valstybės saugumo departamento pareigūnams buvau atsakęs, kad aš tikrai domėjausi šituo asmeniu, kada spaudoje perskaičiau, kad tai prieštaringos reputacijos. Man buvo atsakyta, kad jis neturi jokių ryšių su nusikalstamu pasauliu ar panašiais dalykais. Dar daugiau, galiu pasakyti, kad jo močiutė yra Pasaulio teisuoletė. Sausio 13-ąją jis gynė Lietuvos Respublikos parlamentą būtent čia, parlamento rūmuose. Jam yra legaliai išduotas leidimas nešioti ginklą. Jūs, ši komiteto sudėtis, turbūt sutiksite, kad pareigūnai tikrai neišduoda leidimų nešioti ginklą asmeniui, kuris yra organizuoto nusikalstamo pasaulio atstovas. Vienareikšmiškai man yra keistas dalykas, kodėl taip yra rašoma pažymoje. Ir apskritai, jeigu, gerbiamieji kolegos, jūs atkreipėte dėmesį, pažymoje yra mano pažeidžiamumas įvardijamas per trečiuosius asmenis. Su tais asmenimis – taip, aš esu bendravęs,

bet nieko tokio nėra buvę, kur aš galėčiau įtarti, kad tie asmenys kaip nors galėtų veikti ar kaip nors galėtų būti nelojalūs Lietuvos Respublikos valstybei. Aš tokių duomenų neturėjau ir iš tų diskusijų tikrai tokios nuomonės negalėjau susidaryti.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Sakysim, aš turiu aštuonis klausimus. (*Balsai salėje*) Tris turi. Kiti, matyt, irgi turi. Kaip klausinėjame? Kokių... Aš norėčiau užduoti visus iš eilės, nes jie tarpusavyje susiję, tai kaip darome? (*Kalba visi kartu*)

M. BASTYS (*LSDPF*). Jeigu dar... Gerbiamieji kolegos, aš vis tiek norėčiau, kadangi yra kiekvienas asmuo paliestas... Profesorius J. Kostinas dirbo Vilniaus universitete. Jo žmonių ratas daugiausia yra akademinė visuomenė. Jis yra pats kaip intelektualus akademinės visuomenės narys. Man toks įspūdis yra susidaręs apie profesorių J. Kostiną, daugiau liberalių pažiūrų žmogus, kiek iš diskusijų, bendravimo yra toks susidaręs įspūdis. Jeigu mes kalbame apie akademinę visuomenę, tai man yra žinoma, kad jisai buvo geras *prietelis* su amžinąjį atilsį rektoriumi profesoriumi R. Paviloniu. Jo pažįstamų ratas tiek Vokietijoje, tiek Šveicarijoje, tiek Jungtinėse Amerikos Valstijose, tiek ir, žinoma, pačioje Rusijoje yra daugiau susijęs su akademinė visuomenė. Taip galėčiau apibūdinti šį asmenį, koks man yra susidaręs įspūdis kalbantis, bendraujant su šiuo žmogumi.

P. Vojeiko. Su juo yra keli buvę susitikimai, aš jį pažinau, kaip „Dujotekanos“ valdybos nari. Esminis dalykas, kuris ir pažymoje įrašyta, kad būtent buvo mano vienas iš tokių pokalbių, kur paklausiau, ar „Dujotekana“ užsiima tokia socialia veikla, jeigu kreipiasi asmenys dėl paramos, ar ją suteikia. Buvė atsakyta, kad mes kiekvieną atvejį atskirai svarstome, ir jeigu kreipsis, tai tikrai žiūrėsime. Čia aš konkrečiai kalbu apie kolegos K. Smirnovą... dar tuo metu jisai turėjo savo privačią veiklą.

Be abejo, buvo kalbėta ir apie Kauno kogeneracinės elektrinės klausimus, kelis kartus, buvo žiūrima, koks mano požiūris tuo klausimu ir tiek. Daugiau nieko negalėčiau pasakyti.

Su E. Mackevičiumi. Tikrai intelektualiai, įdomi asmenybė, žurnalistas, lietuvių kilmės. Kalbant apie jį, tikrai tie patys pokalbiai buvo daugiau tokie gal kokio požiūrio į vieną ar kitą klausimą tiek politikos prasme, tiek apskritai vertybių prasme.

Apie S. Dubininką jau kalbėjau. O apie V. Pachomovą, tai irgi esu ir spaudoje sakęs, ir dabar galiu pasakyti, kad pirmiausia taip jau įvyko, kad susipažino mano žmona ir jo žmona, ir mūsų vaikai yra panašaus amžiaus, ir jo vaikai yra panašaus amžiaus, grynai tokie, kaip sakyti, galbūt per šią prizmę toks bendravimas buvo ir daugiau nieko.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Užduosiu iš esmės du klausimus, susijusius su bendra politine situacija. Jūs, kaip politikas, būdamas Seimo Pirmininko pavaduotoju, man atrodo, buvote atsakingas už parlamentinę kontrolę, jeigu aš teisingai prisimenu.

M. BASTYS (*LSDPF*). Tas klausimas buvo... kaip pasakyti, tik valdyba patvirtino mano veiklos ratą ir po savaitės prasidėjo šitie visi, kaip pasakyti, tiek Seimo Pirmininko pasisakymai, vadovaujantis (...) pažyma. Jeigu taip visai tiesiai šviesiai, tai ir nespėjau įsibėgėti su parlamentinės kontrolės klausimais.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Aišku. Turiu tikrai tokius klausimus. Ar jums yra žinoma Lietuvos energetinės nepriklausomybės strategija, taip pat Lietuvos nacionalinio saugumo strategijos? Ar žinomos ten įvardintos grėsmės ir apskritai politinis vertinimas?

M. BASTYS (*LSDPF*). Dėkoju už klausimą, gerbiamasis komiteto pirmininke. Norėčiau, kad būtų patikslinta. Tai, ką mes patvirtinome Seime šiais metais, be abejo, yra žinoma. O jeigu mes kalbame apie 2012 metus, tai buvo pokyčių. Taip, jau 2012 metais, aš dabar iš atminties negalėčiau įvardinti tų visų reikalavimų, reikėtų tiesiog pažiūrėti.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Bent grėsmės, kokios yra grėsmės valstybei, kurios įvardintos Nacionalinio saugumo strategijoje 2012 metų. Jos pirmą kartą buvo įvardintos taip aiškiau.

M. BASTYS (*LSDPF*). Aš norėčiau, gerbiamieji kolegos, aš turiu tiksliau pažiūrėti, dabar nenorėčiau iš atminties kalbėti apie tas grėsmes.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Suprantama. Ir dar būtų vienas klausimas. Jūs minėjote, kad šiemet du kartus buvote susitikęs su Valstybės saugumo departamento pareigūnais. Taip?

M. BASTYS (*LSDPF*). Jeigu dar tiksliau, buvo du telefoniniai pokalbiai, du susitikimai su pareigūnais ir trečias susitikimas su Valstybės saugumo departamento direktoriumi ponu D. Jauniškiu.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Čia šiemet – du telefoniniai pokalbiai, du susitikimai su pareigūnais ir trečias su VSD direktoriumi?

M. BASTYS (*LSDPF*). Taip.

V. BAKAS (*LVŽSF*). 2017 metais?

M. BASTYS (*LSDPF*). Taip, 2017 metais.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Noriu jūsų paklausti, ar iki tol jums yra tekę bendrauti su Valstybės saugumo departamento pareigūnais, iki to laiko per visą jūsų, kaip politiko, karjerą nuo 2000 metų?

M. BASTYS (*LSDPF*). Taip, supratau. Nepamenu. Tiek, kiek leidžia mano atmintis, su oficialiai veikiančiais Valstybės saugumo departamento vadovais, pareigūnų aš galiu ir nepažinti, bet vadovais, tuo metu einančiais pareigas, nepamenu, kad man būtų tekę bendrauti ar kalbėti. Su buvusiais, konkrečiai su M. Laurinkumi yra tekę bendrauti ir kalbėtis, bet tai buvo jau gana seniai, neįvardinčiau datos, kada tai buvo.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Gerai. Prašom.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Apie S. Dubininką. Kadangi mes aiškinamės, ar jūs žinojote, nežinojote, jūs turit vieną informaciją, mes kitą, norėjau tiesiog pasitikslinti, ar jums buvo žinoma. Kadangi jūs buvote, jei neklystu 2000–2004 metais Seimo nariu, tuo metu buvo R. Pakso apkalta, buvo nemažai informacijos viešumoje ir, matyt, Seimo nariai turėjo galimybę susipažinti su apkaltos komisijos duomenimis. Ir ten S. Dubininkas buvo minimas vienoje pažymoje apie R. Paką: S. Dubininkas-Satas laikomas prieštarinčiai vertinamu verslininku, 2002 metų pabaigoje H. Daktarui teismas uždraudė palaikyti ryšius su Kauno organizuoto nusikalstamumo tyrimo tarnybos įskaitoje esančiais kriminalinio pasaulio atstovais, tarp jų minimas S. Dubininkas. Pavardė saugumo pažymoje tuo metu irgi buvo įvardijama. Čia viešai pasirodė tas dokumentas. Rusijos Federacijos pilietis A. Aksentjevas-Kikališvilis, kuris palaikė ryšius su Lietuvos nusikalstamų grupuočių atstovais ir su su jais susijusiais asmenimis, vėl įvardinamas S. Dubininkas ir t. t. Ar ta informacija jus buvo pasiekusi? Vis tiek tai buvo vieša informacija.

M. BASTYS (*LSDPF*). Dėkoju, gerbiamas kolega, už klausimą. Iš tiesų aš jau kalbėjau pačioje pradžioje apie minimą asmenį S. Dubininką, kad kada buvo spaudoje pasirodė apie jo prieštarinčią reputaciją, aš domėjausi. Dar kartą pakartoju, kad man buvo atsakyta, kad jis nėra kuo nors pavojingas kaip asmuo. Juo labiau kad, jau kalbėjau apie tai, jam buvo išduotas ir legaliai nešioti ginklą. Jeigu mano žinios yra teisingos, tai ir po šiai dienai nėra atimta, tai šiuo atveju man pačiam kyla tos pažymos pagrįstumo klausimas.

Kitas dalykas, kada mes kalbame apie Prezidento R. Pakso apkaltą, tai man mažiau teko domėtis tais klausimais dėl paprastos priežasties – aš tuo metu buvau Europos Parlamente stebėtoju ir daugiau laiko praleisdavau ir dirbau būtent kaip stebėtojas Europos Parlamente.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Kadangi vis tiek įvardijami, jūs paminėjote J. Kostiną, ir šiuo atveju toje viešojo pažymoje yra įvardijami įvairūs prašymai, kurie jums buvo išsakyti, kai ką jūs, matyt, patvirtinote, kai ko nepatvirtinote, tai priminsiu tik, kad J. Kostino prašymu kreiptasi į Nacionalinę žemės tarnybą, tarpininkavo išduodant Rusijos Federacijos leidimus gyventi Lietuvoje, kalbėta apie kažkokio neįvardyto JAV instituto filialo atidarymą ir t. t., ir t. t. Visko nevardinsiu, tiesiog norėjau pasitikslinti ir užduoti klausimą, ar esate nebūtinai iš užsienio piliečių ar Lietuvos piliečių, ar jų atstovų tiesiogiai ar per tarpininkus gavęs kokį nors atlygį? Ar jums pažįstami asmenys yra gavę atlygį už suteiktas paslaugas, atliktus darbus?

M. BASTYS (*LSDPF*). Dėkoju, gerbiamas kolega, už klausimą. Galiu visiškai ramiai pareikšti, esu į panašaus pobūdžio klausimą dėl atlygio ir panašių dalykų atsakęs ir Valstybės saugumo departamento atstovams, kad tikrai nesu gavęs jokio atlygio ir mano principinė nuostata yra nepažeisti Lietuvos Respublikos įstatymų. Mano įvairiuose pokalbiuose, jų iš tiesų būna įvairių, kai tik būna bent menkiausia mintis, kaip jūs čia klausiate, panašaus pobūdžio, aš visą

laiką turiu vieną paprastą atsakymą, kad jūs suprantate, kad aš negaliu pažeisti Lietuvos Respublikos įstatymų. Šiuo atveju aš esu visiškai ramus. Manau, kad ir tos specialiosios tarnybos, ar tai būtų Specialiųjų tyrimų tarnyba, ar tai būtų policija, kuri renka operatyvinę informaciją, tikrai apie mane tokių dalykų neras ir negali rasti.

O jeigu mes kalbame apie piliečius, pabrėžiu, Lietuvos Respublikos piliečius, kurie kreipiasi iš tiesų į mane, kreipiasi, manau, ir į jus įvairiais klausimais ir raštais, tai mano yra paprasta principinė nuostata, kad pirmiausia, jeigu yra koks nors procedūrinis dalykas, tai man visada yra lengviau paklausti apie procedūrinius dalykus, ką reikia, kokius žingsnius reikia daryti žmogui, kad jis galėtų spręsti savo klausimą. Tiesiog ir suteikiu tokią žinią, tą informaciją žmogui, jeigu į mane kreipiasi. Šiuo atveju ir profesorius J. Kostinas yra kreipęsis, kaip ir visi kiti Lietuvos Respublikos piliečiai.

O kad būčiau daręs kokį nors spaudimą, sakykime, tarnyboms, ar tai būtų Nacionalinė žemės tarnyba, ar tai būtų kitos, tai tikrai galiu visiškai ramiai užtikrinti, kad visada yra mano principinė nuostata, dar kartą pakartosiu, kad ir tos tarnybos, atsakingos institucijos irgi elgtųsi tik pagal Lietuvos Respublikos galiojančius įstatymus ir daugiau nieko. Šiuo atveju, aš manau, kad dar būtų gerai ir išsiaiškinti, ar tie asmenys gavę sprendimus, kurie galimai galėjo prieštarauti įstatymams. Mano giliu įsitikinimu, valstybės institucijos tikrai dirba atsakingai, ir manau, kad mažiau čia kiltų kokių nors abejonių ar klausimų, būtų galima tai pasiūlyti atlikti ir pažiūrėti, ar yra čia kokių nors problemų ar ne.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Visų klausimų neužduosi. Paskutinis mano, galbūt vis tiek kitas gal laikas. Norėjau pasiklausti apie jūsų žinojimą ar nežinojimą, kadangi yra klausimas, vienas tokių klausimų ir anketoje, kuri pildoma dėl slaptumo, ar pažįstate asmenis, kurie dirba kitų valstybių žvalgybos, saugumo tarnybose, susijusiose institucijose? Be abejo, galėčiau paklausti, ar žinoma, kad P. Vojeika buvo KGB darbuotojas? Bet aš suformuluosiu savo klausimą šiek tiek kitaip. Ar jums žinoma, kad Rusijos transporto ir energetikos sektoriaus vadovaujančias pareigybės užimančių didelė dalis, švelniai tariant, darbuotojų yra buvę KGB ir FSB darbuotojai, kurie labai sąmoningai siekia užmegzti ryšius su jiems reikalingais politikais, verslininkais kitose šalyse, dažnai turėdami tikslą realizuoti Rusijos interesus energetikos ar transporto srityse?

M. BASTYS (*LSDPF*). Dėkoju, gerbiamas kolega. Galiu labai trumpai pasakyti. Ne, nėra žinoma.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Jeigu leisite, aš tris klausimus, jie truputį tarpusavyje susiję. (*Balsai salėje*) Gerai. Mane truputį keistai nuteikė tų žmonių kai kurie apibūdinimai ir įvertinimai, kaip E. Mackevičius, kuris kas antroje laidoje puola Lietuvą propagandinėmis žinutėmis. Čia intelektualiai asmenybė, pokalbiai apie vertybes ir panašiai, viskas gerai, bet dabar klausimas

yra toks. Ar kai jūs bendravote su ponu J. Kostinu, žinojote, kad jis atstovauja „Rosatom“ interesams ir yra susijęs su šita bendrove?

M. BASTYS (*LSDPF*). Ne, tokio konkretaus žinojimo, kad jis yra pasirašęs sutartį ar panašiai, to aš tikrai nežinojau. O jeigu kalbėtume apie E. Mackevičių, tai aš ir interviu duodamas kalbėjau apie tai, kad po 2014 metų, po Ukrainos okupacijos, atsiprašau, Krymo pusiasalio okupacijos ir mano pokalbyje su juo jau buvo toks sudėtingesnis pokalbis. Aš likau su savo vertybėmis, su savo požiūriu, jis liko su savo vertybėmis ir savo požiūriu. O kalbant iki 2014 metų, kaip jūs čia sakote, kad būtų kokios nors ypatingos problemos, nemačiau.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Kitas klausimas. „Rosatom“ kaip toks, ar jūs suprantate, kad tai yra įmonė, kuri iš principo suaugusi su Kremliaus režimu ir kad tam tikrų jos interesų sklaida Lietuvoje gali prieštarauti Lietuvos nacionaliniams saugumui, įtvirtintiems tam tikriems principams mūsų Nacionalinio saugumo strategijoje, Energetinės nepriklausomybės strategijoje, ar jūs tą bendrovę matote kaip paprastą verslą, kuris neturi kokių nors geopolitinių interesų?

M. BASTYS (*LSDPF*). Dėkoju, gerbiamas kolega už klausimą. Žinoma, sudėtingas yra klausimas ir pasakysiu kodėl. Pirmiausia, jeigu mes kalbame apie Europos Komisiją, tai su Rusijos Federacija yra pasirašyta ilgalaikė strategija dėl energetikos, jeigu jūs atkreipsite dėmesį. Taip, pirmiausia aš vertinu kaip komercinį dalyką, jeigu taip tiesiai šviesiai kalbant, kaip komercinį. Tiek Vengrijoje yra statoma „Rosatomo“ atominė, tiek Suomijoje yra pastatytas ne vienas reaktorius. Jeigu kalbame apie Lietuvą, tai aš čia daugiau matau tą problematiką ar klausimą per „Nukem“ kampaniją, kuri anksčiau priklausė Vokietijos kapitalui, o buvo „Rosatomo“ nupirkta „Nukem“ kompanija ir per šią prizmę aš matau tą visą problematiką.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Tada paskutinis klausimas. Cituoju tą pažymą dėl teiginio, dėl kurio jūs nepaminėjote, kad jūs nesutinkate. 2012–2013 metais J. Kostino prašymu Seimo narys M. Bastys organizavo „Rusatom Overseas“ direktoriaus Rytų Europai A. Merteno susitikimą su Lietuvos Respublikos Ministru Pirmininku A. Butkevičiumi ir energetikos ministru. Atsisakius Seimo narys M. Bastys organizavo susitikimą su Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininku V. Gedvilu. Iš čia seka klausimas. Kokie buvo „Rosatom“ norai, planai ir interesai? Jūs vis tiek turbūt organizuodamas turėjote pasidomėti, kai yra toks prašymas, arba dalyvauti susitikimuose ir panašiai.

Dar vienas, paskutinis klausimas. Kai jau išėjo informacija apie tą susitikimą, ar jūs ir toliau bendravote su ponu J. Kostinu?

M. BASTYS (*LSDPF*). Dėkoju, kolega, už klausimą. Jau aš tai ir spaudoje ne kartą esu sakęs, kad pirmiausiai man rūpėjo atominės uždarymo klausimas. Jeigu jūs domėjotės Europos Komisijos požiūriu į atominės uždarymo klausimą, aiškiai buvo įvardijama, kad tas laikotarpis nuo to momento, kada prasidėjo ginčai dėl „Nukem“ kompanijos ir Ignalinos atominės elektrinės

uždarymo vadovybės, buvo prarandamas laikas, buvo sustoję darbai. Be abejo, kada kalbėjau su profesorium J. Kostinu, būtent pirmiausia ir įvardijo šitą priežastį.

Aš mačiau visiškai pagrįstą ir logišką norą, kad tuo politiniu lygmeniu irgi būtų išgirsta ta problema. Premjeras tam buvo nepasiruošęs. Manau, kad jis įvardins, kokios buvo priežastys. Tuometinis Seimo Pirmininkas V. Gedvilas, grįžęs iš Estijos, turėjo laiką, kaip jūs irgi puikiai suprantate, užimtumas yra didelis, pasiūlė susitikti vakare. Aš išrašiau leidimus,ėjome per III rūmus, viskas oficialiai, be jokių problemų. Tas pokalbis tikrai nieko nebuvo įpareigojantis, tik-tai buvo pasikeista nuomonėmis, ir tai yra spaudoje ne kartą išsakyta. Aš nežinau, ar čia reikėtų man dabar gaišti laiką. Jeigu norėsite, aš galėsiu tada patikslinti.

Dėl susitikimo...

V. BAKAS (*LVŽSF*). Ką patikslinti?

M. BASTYS (*LSDPF*). Patikslinti, kas ten buvo kalbama.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Patikslinkite.

M. BASTYS (*LSDPF*). Kalbama... Pirmiausia A. Mertenas prisistatė – kokia veikla, už ką atsakingas ir ką daro, kokie yra artimiausi planai ir dėl Kaliningrado srities.

V. BAKAS (*LVŽSF*). O už ką buvo atsakingas ir ką daro? (*Balsas salėje*)

M. BASTYS (*LSDPF*). Jis atsakingas už atominės energetikos klausimus Rytų šalyse. Tarp kitko, jis gyvena Kijeve. Aš jo pilietybės nežinau, nenoriu spėlioti, kokios pilietybės. Gal reikėtų pasitikslinti. Buvo kalbama ir apie tai, kad Kaliningrade statyba yra pristabdyta. Jis įvardijo, kad ten yra numatyta statyti prancūzų kompanijos „Areva“ reaktorius. Tai buvo jo įvardinta ir tai man buvo netikėtas dalykas, jeigu taip visai atvirai.

Taip pat kalbėjo apie Vengriją, apie Suomiją, kad yra tikslai ir dalyvauti konkurse Jungtinėje Karalystėje. Jūs žinote, kad ten laimėjo kita kompanija. Be abejo, buvo kalbama apie Ignalinos atominės elektrinės uždarymo problemas, kad darbai yra pristabdyti. Buvo paminėta ir Kruonio hidroelektrinės svarba atominės energetikos srityje, nes yra... (*Balsas salėje: „Kokiame kontekste?“*) Tiesiog, sakykime, ekspertiniame kontekste.

Paskutinis dalykas, kurį pasakysiu, jau Seimo Pirmininkas V. Gedvilas (žinoma, aš tiksliai neatkartosiu tų žodžių, galbūt V. Gedvilas tiksliau pasakys), bet, kiek mano atmintis leidžia, jis pirmiausia pasakė, kad jis nėra atominės energetikos žinovas ir kad būtų gerai, kad tuo klausimu būtų kreipiamasi ir kalbama pirmiausia su Energetikos ministerija, kuri pirmiausia ir yra atsakinga už tos politikos įgyvendinimą, ir kad yra įvykęs per rinkimus 2012 metais referendumas ir referendume dėl „Hitachi“ kompanijos pasiūlyto projekto Lietuvos Respublikos piliečiai nepritarė, tokiam projektui. Taip maždaug. Pažodžiui aš tikrai negaliu atsiminti, kaip tai buvo pasakyta, bet esmė yra tokia.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Koks pats vizito tikslas ir rezultatas? Vis tiek tokio rango vizitai planuojami.

M. BASTYS (*LSDPF*). Vizito tikslas yra labai toks, gal pavadinčiau, geros valios, nes ginčas dar nebuvo baigtas Ignalinos atominės elektrinės uždarymo klausimu. Šiuo atveju jūs turbūt, jeigu truputėlį taip galima plačiau, puikiai suprantate, kad vienaip ar kitaip už atominės uždarymą reikės mokėti, tiktai kam.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Suprantama, bet šio konkrečiai vizito...

M. BASTYS (*LSDPF*). Ar Europos Sąjungai reikės mokėti už uždarymą, ar Lietuvos Respublikos piliečiams reikės mokėti už atominės uždarymą? Šiuo atveju ta gera valia (bent jau aš taip supratau sau viduje, giliai), kad šita gera valia gali greičiau nutraukti tą, vadinkime, kaip aš supratau, beviltišką ginčą, nes sutartis yra pasirašyta, sąlygose viskas yra numatyta, kas ir kaip turi būti vykdoma, tiktai pasikeitimas buvo tas, kad jau ne Vokietijos „Nukem“ kompanijai priklausė, o priklausė jau „Rosatomui“.

Ir čia, aš kaip supratau, ir buvo tas esminis ginčas.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Aš tada noriu paklausti, o kaip jūs savo darbe, Seimo tuometiniame darbe buvote susijęs su branduoline energetika, su Ignalinos uždarymo klausimais? Ir nepamirškite atsakyti į mano ankstesnį klausimą, ar, išryškėjus visam šitam, tai susitikimo istorijai, jūs ir toliau bendravote su ponu J. Kostinu?

M. BASTYS (*LSDPF*). Aš, atrodo, sakiau arba gal norėjau pasakyti, kad taip, bendravau, ir tai akivaizdžiai matosi ir iš pateiktos medžiagos Valstybės saugumo departamento.

Dėl domėjimosi, be abejo, visi puikiai suprantame, ką reiškia mums energetika. Visi klausimai valstybėje, kurie daro įtaką mūsų piliečių gyvenimui, vienu žodžiu, aš čia daugiau matyčiau grėsmes, jeigu... Mes puikiai suprantame, kad didelės dalies žmonių pajamos yra mažos, ir šiuo atveju, jeigu dar užsikrauname tokią naštą energetikos srityje, kad atominės uždarymas jau krenta ant Lietuvos Respublikos piliečių pečių, o ne ant visos Europos Sąjungos arba konkrečiai Europos Komisijos, tai čia, aš manau, būtų esminė ir didžiausia bėda ir didžiausia problema.

---. Atsakykite į klausimą, mes suprantame, kad...

M. BASTYS (*LSDPF*). O dėl atominės energetikos domėjimosi. Tai šiuo atveju natūraliai profesorius J. Kostinas, kalbėdamas... Vėlgį aš esu įsitikinęs, kad tą jisai nuoširdžiai darė, kaip Lietuvos Respublikos pilietis ir jam tai buvo jautru, taip man susidarė nuomonė tuo klausimu, tai būtent jis, na, kaip pasakyti, daugiau įtraukė nori nenori daugiau pasidomėti atominės energetikos klausimais. (*Balsai salėje*)

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Štai čia pas mane ant stalo yra prieš ketverius metus, tai būtent 2013 metų vasario mėnesio vieša informacija, kai išryškėjo tas susitikimas, aprašomi

galimi „Rosatom“ planai, ką jie čia nori toje Lietuvoje daryti, kad galbūt netgi Lietuva būtų pririšta prie Kaliningrado atominės ir panašiai. Įtraukti mus, neleisti sinchronizacijos, ir štai po šitų publikacijų, po to triukšmo, kuris sukilo, po įvairių ekspertų įvairių komentarų ir panašiai, vis tiek jūs į „Rosatomą“ ir į santykius su J. Kostinu žiūrėjote kaip į tokią draugystę, komerciją ir neturėjote jokio pagalvojimo, kad tai gali būti aiškus Rusijos geopolitinis interesas?

M. BASTYS (*LSDPF*). Dėkoju už klausimą. Pirma, ką reikėtų atsakyti, kad po 2013 metų publikacijų, jeigu mes kalbame apie „Rosatomą“ klausimus, tai aš ir dabar matau ir aš jums dar kartą kartoju, kad pagrindinis ir esminis yra dalykas, manau, kad jūs tą puikiai suprantate, ką reiškia, jeigu Lietuvai reikėtų atominę uždaryti savomis lėšomis – ar tai būtų mokant už elektros energiją, ar tai būtų iš biudžeto, iš mokesčių mokėtojų. Nėra visiškai jokio skirtumo. Aš kaip ir tada mačiau rimtą problemą ir jūs puikiai suprantate, kad taip, publikacijos galbūt kai kam ir galėjo sudaryti tokią nuomonę, bet man tokios nuomonės nesudarė. Tuo labiau kad aš ir rinkimų kampanijoje 2016 metais apie tai atvirai kalbėjau, nuoširdžiai kalbėjau, žmonės tai viską matė ir suprato reikalo esmę, ir daryti tokias prielaidas... Galbūt, jeigu aš būčiau dirbęs Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete ir daugiau turėjęs šiuo aspektu informacijos, galbūt, bet čia tikrai galbūt. Suprantate, tikrai net minties tokios negalėjo būti, kad jis kažkuo galėtų būti įtartinas žmogus.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Aš tada norėčiau užbaigti tą klausimą, susijusį su susitikimu. Tai vis dėlto, koks buvo susitikimo su ponu V. Gedvilu rezultatas?

M. BASTYS (*LSDPF*). Tai rezultatas, manau, – kad tiesiog įvyko susitikimas, kaip jau ir minėjau, buvo tam tikra parodyta valia, kalbant apie energetikos klausimus. Po to, manau, kad pagrindinis ir esminis rezultatas, kad jau įvyko vėliau oficialūs Vyriausybės Ignalinoje susitikimai, kur ir buvo, kaip aš suprantu, išspręsti uždarymo klausimai tuo aspektu, buvo baigti ginčai.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Jūs prašėte, kad V. Gedvilas padėtų susitikti su Vyriausybe, ar kaip?

M. BASTYS (*LSDPF*). Ne, neprašiau.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Būtent man įdomu rezultatas, nes...

M. BASTYS (*LSDPF*). Ne, gerbiamas kolega, neprašiau, tiesiog, jeigu jūs girdėjote viename šitame posėdyje iš mano pasakymų, buvo pasiūlyta, kad jų iniciatyva, kad jie inicijuotų susitikimus tiek su... Šiuo atveju konkrečiai V. Gedvilas pasakė: „Pirmiausia pradėkite nuo Energetikos ministerijos.“ Tikrai nei V. Gedvilas, kiek suprantu, jūs galėtumėte jo paklausti, aš po to pokalbio neorganizavau jokių specialių susitikimų.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Sekundė! Dabar žiūrėkite, čia yra sąvadai antraščių apie to laikotarpio spaudą – didžiausios naujienų agentūros, radijo laidos, interviu kalbėjo apie šitą problemą. Buvo nuorodos į valstybės interesus. Domėjimasis didžiulis. Tai kodėl tokiu atveju reikėjo daryti tą susitikimą slapta? Kodėl nebuvo informuota visuomenė?

M. BASTYS (*LSDPF*). Dēkoju, gerbiamasis kolega, už klausimą. Jūs puikiai žinote, kad susitikimų iš tiesų būna įvairiausių formatų. Šiuo atveju aš nenorėčiau įvardinti visų pirma, kad jis slaptas. Aš jau kalbėjau apie tai, kad Seimo Pirmininkas grįžo iš Estijos, vakare turėjo laiko. Jeigu būtų buvęs slaptas, tai tada nebūtų buvę mano, oficialiai su mano parašu, tą jūs galite patikrinti, leidimų įeiti per III rūmus. Kur čia yra problema?

V. BAKAS (*LVŽSF*). Per kokius rūmus dar galime įeiti?

M. BASTYS (*LSDPF*). Žiniasklaida parodo tokį...

V. BAKAS (*LVŽSF*). O per kokius rūmus dar galima įeiti į Seimą? (*Balsai salėje*)

M. BASTYS (*LSDPF*). Tai jūs puikiai suprantate, kad galima kažkur... (*Balsai salėje*)
Kur nors, jau ne Seimo rūmuose, tada aš suprantu, kad jau yra tam tikrų problemų.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Gerai, o kas inicijavo tą idėją, kad susitikimas nebūtų viešinimas? Kieno čia buvo iniciatyva?

M. BASTYS (*LSDPF*). Šiuo atveju tikrai nepamenu, aš nenorėčiau dabar spėlioti, ar čia buvo inicijavimas ar nebuvo inicijavimo, tikrai negaliu atsakyti į tą klausimą.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Aišku. Ir paskutinis su tuo susijęs. Ar buvo dar po to susitikimų po pono V. Gedvilo arba prieš poną V. Gedvilą, kuriame dalyvautumėte jūs, A. Mertenas arba J. Kostinas ir kuriame dalyvautų kas nors (jūs minėjote Ignaliną) iš Vyriausybės ar ministrų, ar vadovų, ar kitų aukštų pareigūnų?

M. BASTYS (*LSDPF*). Dēkoju, gerbiamasis kolega, už klausimą. Kad kas nors iš kitų pareigūnų ar atstovų, ar panašiai – tokių susitikimų tikrai nepamenu. O su A. Mertenu ir J. Kostinu buvo keli pokalbiai, keli susitikimai, ir tiek.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Gerai, tada užduosiu dar tiksliau. Ar jums pavyko surengti susitikimą su premjeru, kaip buvo aprašoma pažymoje?

M. BASTYS (*LSDPF*). Dar kartą kartoju, Ministras Pirmininkas tokiame susitikime nebuvo pasirengęs.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Klausimas, ar buvo surengtas, pasirengęs, nepasirengęs, suprantu, labai sunku pasirengti tokiame susitikime, bet ar buvo surengtas pono A. Merteno, pono J. Kostino ir jūsų susitikimas su tuometiniu premjeru ponu A. Butkevičiumi arba kokiu nors ministru?

M. BASTYS (*LSDPF*). Ne.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Nebuvo? Ačiū.

M. BASTYS (*LSDPF*). Konkrečiai mano, kiek atmintis leidžia, ar ministru, ar premjeru, tikrai nebuvo.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Bet tada, kas buvo Ignalinoje? Jūs šiandien paminėjote, kad rezultatas, kažkas įvyko Ignalinoje.

M. BASTYS (*LSDPF*). Aš dar kartą kalbu, kad tai, kas yra susiję su Ignalina, su tolesniais reikalais, dalykais, tikrai šiuo atveju mano vaidmens jokio nėra.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Suprantu. Ačiū. Prašau, Dainius.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Mane peršoko, tai galbūt aš, nes vis tiek specifinių klausimų daugybę turiu... (*Balsai salėje*) ...bet liesiu tik tą temą, kad neiššokčiau iš to konteksto, ir truputėlį į pačią pradžią. Kiek jūs kartų buvome tikrinamas, būdamas Seimo nariu, per visas kadencijas Valstybės saugumo departamento, prieš gaunant leidimą dirbti su įslaptinta informacija?

M. BASTYS (*LSDPF*). Jeigu mes kalbame apie darbą Seime, tai tikrai, kai tapau Seimo Pirmininko pavaduotoju, užpildžiau anketą ir tikrai vieną kartą ir buvau tikrinamas.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Ankščiau ar buvote tikrinamas?

M. BASTYS (*LSDPF*). Ankščiau jau kalbėjau, kad tikrai, kai dirbau premjero kabinete.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Ar tuo metu, kai tikrino, grįžtame į tą pirmą kartą, ar Valstybės saugumo departamentas kvietė jus, ar buvo kokių nors nesklandumų arba kokių nors klausimų kilę VSD?

M. BASTYS (*LSDPF*). Nebuvo.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Ir jūs papildomų kokių nors susitikimų dėl ankstesnio tikrinimo su Valstybės saugumo departamento pareigūnais neturėjote?

M. BASTYS (*LSDPF*). Ne.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Ar buvote ankstesnėse kadencijose Valstybės saugumo departamento pareigūnų įspėtas dėl kokių nors galimai netinkamų ryšių su kokiais nors asmenimis?

M. BASTYS (*LSDPF*). Ne, nebuvau įspėtas.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Niekada?

M. BASTYS (*LSDPF*). Niekada. Tik per mano tą paskutinį susitikimą su Valstybės saugumo departamentu po šitos pažymos pавiešinimo, tik tada jis mane įspėjo apie tai, kad geriau su tais asmenimis man nebendrauti pagal jų surinktą visą informaciją.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Paskutinį – tai kada? Kokie čia metai buvo?

M. BASTYS (*LSDPF*). Tai buvo 2017 metai ir po šitos Valstybės saugumo departamento pažymos pавiešinimo.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Tikrai viską prisimenate gerai ir nieko...

M. BASTYS (*LSDPF*). Tokie dalykai yra labai esminiai ir svarbūs. Aš tikrai, jeigu būčiau bent kiek įspėtas, jūs suprantate, kad aš esu Lietuvos Respublikos pilietis, prisiekęs tarnauti. Įsivaizduojate, kaip aš atrodyčiau perspėtas, ir toliau savo darau. Patikėkite, tokius dalykus aš tikrai suprantu ir žinau, ką sakau.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Supratau. Aš tada jums leidžiu... paskui grįšiu prie klausimų.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Prašau, gerbiamasis (...).

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Aš dėl to susitikimo su Seimo Pirmininku. Ar tai negalėjo būti atsarginis variantas po to, kai atsisakė premjeras susitikti, ar iš karto buvo planuojama susitikti ir su premjeru, ir su Seimo Pirmininku?

M. BASTYS (*LSDPF*). Dėkoju, gerbiamasis kolega, už klausimą. Nei čia koks atsarginis ar neatsarginis, tiesiog ir su vienu, ir su kitu buvo kalbamasi. Vienas yra nepasirengęs, o kitas, kaip politikas, kuriam yra įdomu, kas šitoje srityje vyksta, šiuo atveju konkrečiai „Rosatom“ planai, manau, kad toks susitikimas... tikrai to negalima įvardinti kaip kažkokį atsarginį variantą.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Sakykite, kiek iš anksto buvo tariamasi dėl to susitikimo? Diena, dvi, trys, savaitė?

M. BASTYS (*LSDPF*). Gerbiamieji kolegos, labai sunku man tiksliai dabar pasakyti, bet logiškai galvojant, jeigu mes kalbame apie Seimo Pirmininką, tai tas buvo labai greitai, čia tikrai nebuvo ilgas laikas. Bet tikrai aš neturiu tokių detalių, tikrai aš nenoriu spėlioti.

---. (...) diena, savaitė, mėnuo?

M. BASTYS (*LSDPF*). Tikrai aš nenoriu spėlioti, bet tikrai tai buvo trumpas laikas, tą galiu įvardinti, o ar tiek, ar tiek, tikrai nespėliosiu.

---. (*Kalba ne per mikrofoną, negirdėti*) ...padėjo surengti šitą susitikimą su ponu V. Gedvilu, jūs tiesiogiai jam skambinote, ar buvo patarėjai?

M. BASTYS (*LSDPF*). Gerbiamasis kolega, aš pats su V. Gedvilu jau ne pirma kadencija, puikiai suprantate, kad yra toks, sakykime, betarpiškas bendravimas ir tiek.

---. Tiesiogiai jam skambinote?

M. BASTYS (*LSDPF*). Taip, tiesiogiai.

---. Gerai (...).

---. Pratešiant tą mintį, susitikimui su... J. Kostino prašymu, jūs organizavote susitikimą su V. Gedvilu, ir žiūrime pagal VSD pažymą, J. Kostinas jūsų čia daug ko prašė. J. Kostino prašymu, susitikimas dėl instituto, J. Kostino prašymas dėl motinos senelių globos. Tų prašymų, matyt, buvo ir daugiau, čia gal ne visi užfiksuoti. Kaip dabar tie jūsų santykiai su J. Kostinu, artimi? Kai dabar skaitau pažymą, jie tokie gana artimi, vis prašymai, jūs organizuojate susitikimus, J. Kostinas jūsų prašo. Čia kaip tokia labai artima draugystė matyti, nes jūs kaip ir vykdate jo prašymus, kaip jis organizuoja, matyt, buvo ir jūsų kažkokių prašymų jiems.

M. BASTYS (*LSDPF*). Dėkoju, gerbiamasis kolega, už klausimus. Pirmiausia norėčiau, kad būtų... (*Garso įrašas nutrūksta*) ...už 16 metų. Be abejo, kada akademinės visuomenės žmogus pažįsta Seimo narį, ir ne tik aš galiu pasakyti, jau minėjau ir daugiau. Tarp kitko, iš tų laikų, kada dirbau Vilniaus universitete, kiek man yra žinoma, ir A. Vidžiūną, mano kolegą, būtent iš akių pažįsta, yra kalbėjęs ne kartą su kolega A. Vidžiūnu, jis dabar nėra Seimo narys, todėl problemos kaip ir nematau.

Dabar tie visi prašymai. Vėlgi tie prašymai, aš jau kalbėjau apie juos, pavyzdžiui, apie mamą. Mama ilgai sirgo, ilgai gulėjo ligoninėje, ir jam rūpėjo, kaip toliau spręsti tą problemą, nes iš ligoninės išrašo, negali ilgiau laikyti, vadinasi, reikia spręsti tą klausimą. Jis tada manęs klausė, ar galėčiau aš... procedūriškai kaip visa tai vyksta, kaip visa tai yra, konkrečiai jis norėjo į Antavilių globos namus. Pirmiausia, žinoma, aš paklausiau kito kolegos Seimo nario, šiuo atveju A. Syso, nes jis yra socialinių reikalų žinovas, ir jis man tiesiog procedūriškai susakė, ką reikia daryti. Aš dar paklausiau, o jeigu profesorius jam skambintų, jeigu aš neperteikčiau tos visos informacijos, kaip reikia pildyti visus prašymus ir ką ten reikia daryti, jis sako, prašom, jokių problemų. Šiuo atveju susakiau, kokie yra reikalavimai.

Ar jis vadovavosi tais reikalavimais, ar nesivadovavo, ar ten buvo priimta mama, ar nebuvo, aš tikrai nežinau. Ir ar skambino A. Sysui, ar neskambino, ar tikslinosi, ar nesitiksino, aš tikrai nežinau. Tiesiog aš kalbu apie tai, kad jeigu žmogus pažįsta ir turi mano telefono numerį, ir pasiskambina... Tik tiek noriu pasakyti, kad per 16 metų, jeigu būtų ištęsta per tuos 16 metų, tai čia labai nedaug susitikimų ir labai nedaug prašymų. Šakiuose, jeigu taip pažiūrėtume, tai daug daugiau prašymų ir kreipimusi. Kaip aš jau minėjau, nenoriu kartotis, nukreipiau į tas institucijas, kurios yra kompetentingos tuos klausimus spręsti.

---. Dar. Dėl su P. Vojeika jūsų santykių. Čia pažymoje rašoma: „Seimo narys M. Bastys prašė P. Vojeikos suteikti paramą K. Smirnov kovos menų mokyklai.“ Ir po to rašoma, kad „Seimo narys M. Bastys yra prašęs finansinės paramos jo pažįstamiems asmenims“. Tai iš pažymos išeina tokia išvada, kad jūs ne vienam žmogui prašėte, kaip K. Smirnovui, yra daugiau asmenų, dėl kurių jūs prašėte tos paramos?

M. BASTYS (*LSDPF*). Aš dabar... Man atrodo, čia galbūt tiesiog taip interpretuota. Žinote, kada tas ilgas pokalbis vyksta ir žmogus esi pavargęs, galbūt mano toks sakinytis ir buvo pasakytas, aš nenoriu dėl to per daug gilintis, bet, kiek mano atmintis leidžia prisiminti, tai šiuo konkrečiu atveju, man atrodo, aš tik dėl K. Smirnov kreipiausi. O galbūt dar buvo ir pokalbis dėl rinkimų kampanijos, kaip, ar kaip fizinis asmuo gali, ar negali. Buvo klausimas, man atrodo, aš Valstybės saugumo departamento darbuotojams pasakiau, bet tikrai nebuvo nueita į jokių konkrečių prašymus. Tą tiksliai galiu pasakyti.

---. Tada trumpas paskutinis klausimėlis iš praeities. Kai jūs dirbote patarėju žemės ūkio klausimais, turėjote pažymą dirbti su slapta informacija.

M. BASTYS (*LSDPF*). Taip.

---. Ta pažyma jums buvo pagal pareigybes reikalinga ar jūs prašėte tos pažymos?

M. BASTYS (*LSDPF*). Tiesiog buvo detalių, aš tikrai dabar jums nepasakysiu, bet buvo anketa, aš tą anketą užpildžiau. Žinote, kai esi priimamas į darbą ir yra tam tikri parengiamieji darbai, darbo vietos parengimas ir visi kiti, tai ir tokia anketa buvo. Tai aš tą anketą natūraliai

užpildžiau visą ir atidaviau. Ir po to man buvo suteiktas leidimas dirbti. Tiesiog taip galėčiau pasakyti. Aš detalai negalėčiau dabar jums pasakyti, ar man reikėjo, ar nereikėjo.

J. JARUTIS (*LVŽSF*). (J. Jarutis.) Gerbiamas kolega, dar truputį dėl P. Vojeikos norėčiau patikslinti. Čia, viešai prieinamoje pažymoje, parašyta, kad jūs žinojote, jums yra žinoma, kad P. Vojeika yra buvęs KGB darbuotojas. Ar, sakykime, 2013 metais, prašydamas finansinės paramos, jūs jau tai žinojote, ar po to žinojote? Vienas klausimas.

M. BASTYS (*LSDPF*). Dėkoju, gerbiamas kolega, už klausimą. Šiuo atveju aš dar kartą pakartosiu. Nelabai prisimenu, kad aš būčiau 2013 metais su juo kalbėjęs nei telefonu, nei ko kiame nors susitikime. Čia man yra didelis klaustukas, kodėl taip yra į pažymą įrašyta. Aš tą nuoširdžiai sakau, man pirmiausia čia kyla klausimas.

---. Kas įrašyta į pažymą?

M. BASTYS (*LSDPF*). Į pažymą įrašyta, kad 2013 metais aš su juo esu kalbėjęs, kur per vesti pinigus. Dar kartą pakartosiu, kad man asmeniškai (jūs galite tikrinti, galima kreiptis į visas tarnybas, kurios turi teisę atlikti visą analizę) tikrai niekur niekas negalėjo vesti jokių pinigų. Ir tuo labiau man yra labai keista, kaip Valstybės saugumo departamento surinktoje... turbūt iš specialiųjų tarnybų, kaip galėjo atsirasti toks įrašas, kad P. Vojeika kalba apie tai, kur man reikėtų pervesti pinigus. Čia tikrai yra nonsensas, tokių dalykų negalėjo būti. Man čia iš tikrųjų...

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Gal kam nors kitam?

M. BASTYS (*LSDPF*). Tikrai į šitą klausimą aš negaliu atsakyti, nes man buvo pateiktas klausimas būtent taip, jūs dabar, gerbiamas kolega, irgi būtent taip pateikiate tą klausimą. Iš tiesų aš tą nuoširdžiai galiu pasakyti – man jokių pinigų niekur P. Vojeika negalėjo pervesti.

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Tada jūs, čia parašyta, pripažįstate, kad žinojote, kad jis buvo KGB darbuotojas?

M. BASTYS (*LSDPF*). Taip, šiuo atveju viename iš pokalbių, nepamenu kada, nepamenu detalių, kadangi čia yra vis tiek svarbus dalykas, jau aš tokį dalyką sau užfiksavau, kad... Bet, kaip suprantu, jis tiesiog neslėpė niekur. Manau, yra blogiau, kada yra slepiama ir tuo labiau veiksmai kokie nors prieš Lietuvą nukreipti, o šiuo atveju aš iš tų pokalbių, iš tų kelių susitikimų tikrai tokio dalyko nejaučiau.

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Ta prasme, jūs sužinojote iš paties P. Vojeikos, ne iš VSD pareigūnų?

M. BASTYS (*LSDPF*). Taip, šiuo atveju taip.

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Gerai. Dar, jeigu galima, kolega? Čia grįžti norėtusi prie J. Kostino knygos. Jūs paaiškinimo metu sakėte, kad važiavote į „Šolochov forever“ pristatymą. VSD duomenimis, tos knygos pristatymas buvo 2015 metais. Gal kokia kita knyga ar visai kitu tikslu važiavote jūs į Maskvą susitikti su kažkuo?

M. BASTYS (*LSDPF*). Dar kartą, gerbiamieji kolegos, (...) tą klausimą ir dar kartą pakartosiu. Jeigu mano atmintis dabar nemeluoja, ten lyg ir yra parašyta, kad aš važiauvau 2015 metų sausio 27 dieną. Taip, rodos, yra parašyta, taip? (*Balsai salėje*) Toliau, pabaigoje, rodos, taip yra parašyta. Dar kartą kartoju, jūs puikiai žinote kontekstą.

2014 metai, Krymo pusiasalio aneksija. Kaip aš galiu važiuoti 2015 metais, nors ir Nobelio premijos laureato, aš negalėjau važiuoti, aš nevažiauvau. Paprasčiausiai tikrai nevažiauvau.

---. Atsakykite tiesiog į klausimą, aš gal neteisingai suformulavau. VSD pažymoje parašyta, kad tos knygos pristatymas buvo 2015 metais. Jūs nurodėte, kad važiaavote kažkada į Maskvą.

M. BASTYS (*LSDPF*). Anksčiau, daug anksčiau.

---. Į knygos pristatymą.

M. BASTYS (*LSDPF*). Dėkui už patikslinimą. Daug anksčiau, metų tikrai aš neprisiminsiu. (*Balsai salėje*) Taip, žinote, mano diplomatinis, aš jo neturiu, juk jį reikėjo... Aš tikrai negalėčiau dabar prisiminti konkrečiai. Galbūt maždaug kokie 2010 metai, maždaug.

---. Ir paskutinis klausimas. Tuo laikotarpiu, kai jūs būdamas premjero patarėju turėjote leidimą dirbti su slapta informacija ir dabar, kai tapote Seimo vicepirmininku, kada turėjote gauti tą pažymą, leidimą dirbti su slapta informacija, ar jūs turėjote šiuo tarpulaikiu susitikimą su VSD pareigūnais ir kokiomis temomis jūsų kalbėjotės? Ačiū.

M. BASTYS (*LSDPF*). Aš jau pradžioje kalbėjau, kad buvo du telefoniniai skambučiai ir...

---. Tuo laikotarpiu, kada nereikėjo pažymos, tuo laikotarpiu, ne dabar.

M. BASTYS (*LSDPF*). Gerbiamas kolega, aš dar kartą pakartosiu. Galbūt aš ir kalbuosi su VSD darbuotoju, bet aš jo nežinau, jis neprisistatęs. Aš jau kalbėjau apie tai, kad aš tokių dalykų nežinau, išskyrus su buvusiu Valstybės saugumo departamento direktoriumi M. Laurinkumi yra tekę bendrauti.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Dabar norėčiau paklausti, ar jūs sutiktumėte dar kartą atvykti į apklausą, nes, žiūriu, čia yra klausimų, o mūsų laikas baigiasi?

M. BASTYS (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, jeigu jūs manote, kad dar reikia kokių nors patikslinimų ar dar papildomai atsakyti, jeigu jūs manote, kad to reikia, tai aš esu atviras tokiems dalykams.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Gerai, ačiū. Mes susitarsime, mūsų biuro patarėjai suderins su jumis laiką, mes matysimės dar kartą, nes yra daug klausimų. Prieš tai noriu paklausti kelių klausimų, atsiprašau, naudojuosi pirmininko teise užduoti klausimus, nes jie bus svarbūs toliau.

Noriu jūsų paklausti, ar jūs turėjote kokį nors oficialų ar neoficialų valdžios institucijų, politikų įgaliojimą kalbėti valstybės vardu, partijos vardu, frakcijos vardu su šiais ponais, t. y. tais ponais, kurie išvardyti pažymoje. Tai yra ponas P. Vojeika, tai yra A. Mertinas, tai yra J. Kostinas, tai yra E. Mackevičius, tai yra Saturnas Dubinininkas? Pradžioje tiek. Ir Vadimas Pochomovas.

M. BASTYS (*LSDPF*). Tokių oficialių įpareigojimų, įgaliojimų tikrai nebuvo.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Čia buvo minėtas klausimas apie P. Vojeiką ir jūsų tą aspektą, kai bendravote dėl paramos rinkimams. Ar jūs esate pono P. Vojeikos prašęs finansinės paramos savo rinkimų kampanijai arba kitų asmenų rinkimų kampanijai, arba kitokios finansinės paramos apskritai per jūsų pažinties laikotarpį?

M. BASTYS (*LSDPF*). Dėkoju. Dar kartą pakartosiu. Dėl K. Smirnovo aš jau atsakiau, o mano tik buvo toks retorinis klausimas dėl paramos, ne tai, gal jūs jau ten galite paremti ir panašiai. Šia prasme aš tiksliai konkrečiai gal ir negalėčiau pasakyti, kaip tas pokalbis įvyko. Tikrai ne ta prasme, kad aš jau čia primygtinai prašau paramos.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Prašėte ar neprašėte?

M. BASTYS (*LSDPF*). Tiesiog sakau, retorinis klausimas, jeigu būtų toks klausimas, ar būtų svarstymas. Manau, kad čia yra skirtumas.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Jūsų kampanija ar kitų asmenų?

M. BASTYS (*LSDPF*). Tik mano, tik.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Ar esate gavęs kokią paramą...

M. BASTYS (*LSDPF*). Ne, nesu.

V. BAKAS (*LVŽSF*). ...arba kiti asmenys, dėl kurių prašėte?

M. BASTYS (*LSDPF*). Ne, išskyrus Kęstučio atvejį.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Gerai. Kas organizavo šią jūsų rinkimų kampaniją, kas buvo štabo žmonės?

M. BASTYS (*LSDPF*). Mano 2016 metų?

V. BAKAS (*LVŽSF*). Taip.

M. BASTYS (*LSDPF*). Pirmiausia tai yra, jūs puikiai suprantate, kaip yra keliamos kandidatūros.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Taip.

M. BASTYS (*LSDPF*). Partija yra pagrindinis šiuo atveju, sakykime, Šakių skyrius, partijos suvažiavimas tvirtina kandidatus. Šiuo atveju Lietuvos Respublikos socialdemokratų partija ir kėlė mano kandidatūrą Zėnavykų rinkimų apygardoje.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Bet kas organizavo jūsų rinkimų kampaniją?

M. BASTYS (*LSDPF*). Rinkimų kampaniją, vėlgi jūs puikiai žinote, kaip yra organizuojamos rinkimų kampanijos. Yra formuojamas rinkimų štabas, yra ruošiama, rengiama reklaminė medžiaga, prisistatymas, susitikimai. Tai viskas yra, galima tuos dalykus pasižiūrėti Vyriausiojoje rinkimų komisijoje, viskas yra deklaruota, viskas yra atsiskaityta, viskas yra oficialu.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Nedeklaruotų asmenų, kurie konsultuotų, organizuotų nebuvo.

M. BASTYS (*LSDPF*). Nebuvo.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Gerai. Paskutinis klausimas... Nebuvo?

M. BASTYS (*LSDPF*). Ne.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Paskutinis klausimas, ar jūs esate bendravęs ar pažįstamas su asmenimis, kurie būtų deportuoti, išsiųsti iš Lietuvos už priešišką valstybei veiklą?

M. BASTYS (*LSDPF*). Negaliu atsakyti į tą klausimą, nežinau. Kodėl aš taip atsakau į tą klausimą? Aš su daugeliu žmonių esu bendravęs, su daugeliu žmonių esu kalbėjęs ir, neduok Dieve, aš dabar jums atsakysiu, kad nepažinojau ar nepažįstu, kitaip tariant, tikrai nežinau tokio atvejo. Galbūt ir esu su kuo nors bendravęs, bet tikrai nežinau.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Tai jeigu esate, su kuo?

M. BASTYS (*LSDPF*). Aš nežinau, negaliu patvirtinti to dalyko, aš tokio fakto paprasčiausiai nežinau.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Aišku. Visai pabaigai klausimas būtų toks. Ar po to, kai Valstybės saugumo departamentas parašė išvadą dėl leidimo dirbti su slapta informacija, jūs bendravote su kuo nors, iš toje pažymoje nurodytų asmenų.

M. BASTYS (*LSDPF*). Sudėtinga į tą klausimą atsakyti. Manau, kad yra tekę bendrauti.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Su kuo?

M. BASTYS (*LSDPF*). Tikrai aš dabar neatsakysiu. Tas laikotarpis buvo nuo 2000...

V. BAKAS (*LVŽSF*). Nuo kovo mėnesio, mėnuo laiko.

M. BASTYS (*LSDPF*). Ai, apie šitą. Aš supratau, kad jūs kalbate... Pavargęs, atsiprašau labai. Kada dirbau Vyriausybėje...

V. BAKAS (*LVŽSF*). Nuo kovo 8 dienos ar esate bendravęs?

M. BASTYS (*LSDPF*). Nuo kovo 8 dienos, kada jau ta pažyma išėjo?

V. BAKAS (*LVŽSF*). Taip.

M. BASTYS (*LSDPF*). Nuo šių metų, kada išėjo šita pažyma ir kada aš pasikalbėjau su Valstybės saugumo departamento direktoriumi?

V. BAKAS (*LVŽSF*). Po to, kai išėjo šita pažyma, tai yra kovo 8 diena, ar jūs esate tiesiogiai, netiesiogiai bendravęs su kuo nors iš šitoje pažymoje nurodytų asmenų?

M. BASTYS (*LSDPF*). Dėl laiko aš bijau sumeluoti, labai svarbu, esu pasirašęs ir neturiu teisės sumeluoti. Tikrai nenoriu to, nuoširdžiai sakau.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Mėnuo laiko čia.

M. BASTYS (*LSDPF*). Tikrai datos aš negaliu pasakyti, yra man skambinęs profesorius J. Kostinas, norėjo su manim susitikti. Tas susitikimas neįvyko, bet aš nežinau, ar čia iki kovo 8 dienos, ar po kovo 8 dienos. Šiais metais, taip. Buvo toks skambutis, mes nesusitikome, tai jis tik telefonu pasakė, kad jisai Jungtinėse Amerikos Valstijose, jo prašo organizuoti susitikimą būtent su manimi kibernetinio saugumo klausimais su Tomu Ričardsonu, kuris ankstesnėje ad-

ministracijoje, aš turiu omeny B. Obamos, dirbo Vyriausybės institucijoje. Kokios pareigos, aš tikrai nežinau, negaliu į tai atsakyti. Tuo klausimu tiek. O ar dar po tos pažymos... Galiu pasakyti tiksliai, kad po pokalbio su Valstybės saugumo departamento direktoriumi, aš pats kategoriškai atsisakyčiau, jeigu ir būtų koks nors skambutis ir panašiai. Ne, aš tik dar kartą sakau, po tos pažymos ir pasikalbėjimo su direktoriumi, buvo tik J. Kostino skambutis, o su visais kitais mano nebuvo susitikta.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Kalbėta, bendrauta?

M. BASTYS (*LSDPF*). Nei kalbėta, nei bendrauta.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Gerai. Gerbiamasis Mindaugai, ačiū jums už jūsų liudijimą. Dėkoju, kad sutikote dar kartą susitikti, nes iš tikrųjų, matau, kolegos klausimų turi, ir mes tikrai sudėrinsime tinkamą laiką ir galėsime užbaigti mūsų pokalbį.

M. BASTYS (*LSDPF*). Ačiū. Linkiu gero darbo. Iki.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Viso gero.

Pertraukėlė

V. BAKAS (*LVŽSF*). Taip, tai galime pradėti. Gerbiamasis pone V. Gedvilai, labai ačiū, kad atvykote į mūsų komitetą. Nežinau, kiek detalai turiu jums pristatyti tą informaciją, galbūt jūs domitės, žinote, kodėl mes čia susirinkome. Seimas kovo 16 dieną priėmė tokį nutarimą, kuriuo pavedė Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui atlikti parlamentinį tyrimą dėl Lietuvos Respublikos Seimo nario M. Basčio ryšių galimai keliamos grėsmės nacionaliniam saugumui ir galimybių inicijuoti apkaltos procesą.

Mes turime atsakyti iš esmės į keturis klausimus: ar Seimo narys M. Bastys neveikė prieš Lietuvos valstybės interesus, antra, ar nekelia grėsmės nacionaliniam saugumui ir ar nesiekia paveikti valstybės institucijų sprendimus daryti įtaką politiniams procesams? Taip pat atsakyti į klausimą, ar yra pagrindas apkaltai.

Mes su jumis norėtume pasišnekėti apie vieną iš epizodų, kurie buvo paskelbti viešojoje pažymoje, nežinau, kiek jūs žinote, jeigu esate susipažinęs, apie jūsų sutikimą su „Rosatom“ atstovais, kuris buvo organizuotas 2013 metais, jums vadovaujant. Ar reikia daugiau detalių apie tikslus, ar galime pradėti?

V. GEDVILAS. Dar kartą laba diena, visus malonu matyti. Seniai bebuvau Seime. Aišku, geriau kitokia proga – Kovo 11-ąją, Vasario 16-ąją – atvykti į Seimą negu į komisijos veiklą. Aišku, seku įvykius, nesu nutolęs nuo politikos. Dabar dirbu, aišku, versle, bet kas vyksta, man yra įdomu, ir aš tą situaciją žinau, ką jūs čia, kokius tyrimus darote, kokia įvykių eiga. Aišku, viską iš žiniasklaidos matau.

Tas epizodas, kada iš tikrųjų buvo tas epizodas, čia tokios jokios paslapties nėra, seniai visos aplinkybės yra žinomos. Aš buvau neseniai išrinktas Seimo Pirmininku, turėjau oficialų vizitą Estijoje. Aš visada mėgdavau dirbti iki 20–21 valandos, mano darbas tęsdavosi faktiškai kiekvieną dieną, nes ką tik buvau pradėjęs, reikėjo daug ką... darbų apimtis buvo didelė.

Ir man paskambino M. Bastys čia, Seime, būdamas ar ne Seime, dabar aš negaliu prisiminti, kuriuo momentu, kelintą valandą, tikrai aš jums to nepasakysiu, sako: „Ar galėčiau užėiti su dviem savo svečiais pas tave pasikalbėti?“ Kadangi aš praktiką tokią... Daug Seimo narių pas mane užeidavo po darbo, pasikalbėti užeidavo, ir aš to oficialiai į darbotvarkę neįtraukdavau. Tai buvo tokie čia viduje, susitinki su žmonėmis, bendrauji, kalbiesi. Dabar neprisimenu tik, ar pristatė iš karto, ar po to tik pristatė tuos žmones. Na, ateisiu su dviem, sako, vienas iš jų bus profesorius. Sakau, ateiškite, pasikalbėsime. Kai atėjau, padavė vizitines korteles, pamačiau, kas per piliečiai yra.

Jų pagrindinis klausimas buvo apie energetiką. Jie manęs klausė apie atominės elektrinės statybą, kiek prisimenu. Aš sakiau, kad nesu kompetentingas, aš tik Seimo Pirmininkas ir galiu Seimo kompetencijos klausimus spręsti, man energetika yra svetimas dalykas, tuo labiau kad aš tikrai diletantas šioje vietoje. Gal dabar tikrai, po to, kai dirbau Energetikos komisijoje, šiek tiek žinių atsirado. Aš sakau, nieko negaliu jums patarti, kreipkitės į Energetikos ministeriją.

Šitas pokalbis užtruko gal 15 minučių, ne ilgiau, ir jie išėjo. Ir aš nesureikšminau visiškai šito susitikimo. Daugiau jokių kontaktų mano nebuvo nei su vienu, nei su kitu, nei su A. Mertenu, nei su profesoriumi, neprisimenu pavardės, kaip jo? (*Balsas iš salės: „Kostinas“*) Kostinas, va. Neturėjau daugiau absoliučiai jokio kontakto. Ar jie nuėjo į Energetikos ministeriją, aš to nežinau. Tai ir baigėsi mūsų tas susitikimas.

Kai išlindo į viešumą, aš neturėjau ko slėpti. Po savaitės laiko žurnalistai, matyt, kažkaip išsiaiškino šitą faktą, ir aš pasakiau taip, kaip ir buvo, ką jums dabar pasakau, tą ir tada pasakiau. Turinio aš prisiminti negaliu, tik galiu pasakyti taip, kad jie kalbėjo apie tai, kad jie stato atominės elektrines Suomijoje, lyg ir sakė, Vengrijoje, kad Kaliningrade statys, kad Baltarusijoje lyg ir statys elektrines. Ar jūs statysite atominę elektrinę? Aš sakau, irgi nežinau, mes statysime ar nestatysime atominės elektrinės, sprendimo nėra priimta. Ir aš... Tiesiog po 15 minučių pokalbio, sakykime, baigėsi tuo. Daugiu ko nors pasakyti negaliu, kad koks nors poveikis buvo ar kokių nors specialių klausimų buvo užduota, tikrai taip nebuvo.

---. Labai (...), kiek įmanoma atsiminti tą turinį ir jų klausimus. Sakykite, jie daugiau domėjosi mūsų planais, Lietuvos, ar ne? Galbūt jie pristatė ir savo kokias nors mintis, bet jie daugiau domėjosi mūsų planais, ar ne, ar mes statysime atominę. Apie Kruonį buvo koks nors klausimas? Apie Kruonio hidroakumuliacinę, apie dar ką nors?

V. GEDVILAS. Aš dabar tiksliai neprisimenu. Iš tikrųjų negaliu pasakyti, aš tikrai, sakau, kas man įstrigo, tai, kad jie pristatė savo darbus, ką jie daro, kad jie yra rimta kompanija, kad vykdo visokius darbus Europoje, remontus visokius atominį elektrinių, statybas vykdo, kad bendrauja ir kad jis yra atsakingas už Vakarų Europą, man atrodo, jis viceprezidentas, atsakingas už Vakarų Europą. Sako, kadangi jūs uždarinėjate atominę elektrinę, vykdote tuos darbus, ar jūs statysite, ar nestatysite. Aš sakau, šioje plotmėje aš prisimenu. Kokių nors ypatingų klausimų, kurie man įstrigtų, ar pasakyčiau, kad yra su kažkoku nacionaliniu saugumu surišta, tikrai tokių klausimų nebuvo. Kaip sakau, pokalbis, ką čia gali per 15 minučių kažką pasikalbėti ir pasakyti. Nes aš greitai nutraukiau, nes aš neturėjau kompetencijos atsakyti į šituos klausimus.

---. O apie „Nukem“ buvo...

V. GEDVILAS. Prašau?

---. Apie „Nukem“ kalba buvo?

V. GEDVILAS. Nebepreisimenu, tikrai ne, negaliu prisiminti. (*Balsai salėje*) Susitiki-me... Atėjo M. Bastys, atėjo A. Mertenas ir profesorius, kaip jo? J. Kostinas. (*Balsai salėje*)

---. Daugiau niekas nedalyvavo? Patarėjai jūsų?

V. GEDVILAS. Ne. Viskas buvo eksromptu. Man tas susitikimas buvo staigmena ir tiesiog aš, kaip sakyti, jeigu čia viduje yra Seimo nariai, jie tarpusavyje bendrauja, susitinka, už-eina. Aš Pirmininkas, nesu kokia nors išskirtinė figūra, aš toks pats Seimo narys ir aš visą laiką priimdavau Seimo... Jeigu aš turėdavau laisvo laiko, man Seimo narys paskambina, ar jis su koku nors savo rajono meru ateina, ar koku kitu žmogumi, aš tiesiog, na, ne viską protoko-luodavau. Aišku, gal čia buvo mano padaryta tokia... protokoliškai galėjau nepriimti tą dieną, numatyti laiką, viešai paskelbti ir taip toliau. Aš suprantu, kad galima ir šitaip buvo padaryti. Bet, kadangi Seimo narys irgi, kaip sakyti, kolega, tai esi atviras.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Norėčiau paklausti. Mes vis tiek teiraujamės ir tam tikro žinojimo lygio. Šiuo atveju aš tiesiog norėjau paklausti, kadangi turiu to meto jūsų interviu, čia viešas, spaudai.

V. GEDVILAS. Taip.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Kur yra jūsų atsakymas, kad nebuvo diskusijos, tiesiog jie pasakė, kad būtų suinteresuoti Kruonio hidroakumuliacine elektrine, kad galėtų... Atsipra-šau, čia A. Butkevičius sakė, ne jūs. Jūsų ten kitaip, bet irgi, matyt, panašiai buvo klausiama. Tačiau man norisi tiesiog jūsų tą žinojimo lygį... 2012 metais buvo patvirtinta Nacionalinio sau-gumo strategija, Energetinio nepriklausomumo strategija, numatyta, kad dujų terminalas atsiras, *linkai* šitie ir panašiai, energetinė sistema, Lietuvos nacionalinis interesas. Rusija turėjo ir turi, be abejo, ir turės tą savo interesą išlaikyti įtakoje mūsų energetinę sistemą ir, be abejo, ir Kruonio hidroakumuliacinė elektrinė jiems buvo reikalinga „Baltijaskajos“ elektrinės rezervui, bet tai ker-

tasi jau su mūsų priimtais dokumentais. Aš įsivaizduoju, kadangi tai buvo 2013 metų pradžioje, jei neklustu.

V. GEDVILAS (*DPF*). Jūs dabar man priminkite, žinokite, aš tikrai...

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Taip, 2013 metų pradžioje. Bet tebegalioja valstybės teisiniai dokumentai, jie kad ir po rinkimų, keičiantis valdžioms. Tol, kol nėra pakeičiami, jie tebegalioja. Šiuo atveju ar vis dėlto per tokius pokalbius jums nesusidarė įspūdis, kad norima arba siekiama padaryti įtaką jums, galbūt kaip politikams, kurie užimate tam tikras pareigas, kad jūs inicijuotumėte galbūt mūsų su energetika susijusius, Nacionalinio saugumo strategiją, kurioje irgi energetinė dalis yra ir buvo įvardinta, kad darytume įtaką tų dokumentų pakeitimui, padarytumėt kokius nors reikalingus veiksmus? Ar tiesiog tas supratimas... Jūs vis tiek žinojote, kad tokie dokumentai egzistuoja. Tikslus, pagrindinius, energetinius.

V. GEDVILAS (*DPF*). Žinote, aš taip nesusieksčiau šito susitikimo todėl, kad aš jums dar kartą, jokių pasekmių po to iš mano pusės ar energetikos srityje nebuvo. Jokių įstatymų pataisų ar ten įstatymo projekto, ar bandymo ką nors daryti šioje srityje aš neturėjau. Todėl, kad, aš sakau dar kartą, aš šioje srityje buvau visiškai diletantas, absoliutus, ir man tik buvo... Aišku, nesu toks visiškai, kad atominę elektrinę statysime, nestatysime. Viešojoje erdvėje mes visi žinojome, kad nėra priimtas galutinis sprendimas. Vieni norėjo statyti, kiti darė visokius mitingus, rinko parašus, kad nestatytume tos atominės elektrinės. Mūsų partijos tuo metu irgi kažkokios aiškos politinės linijos neturėjo. Tad mano susitikimas baigėsi, visiškai toks trumpas susitikimas, kuris neturėjo jokios įtakos nei tolimesnei mano veiklai, nei visiškai niekam.

Aš kažko dabar negalėčiau išsivalvoti. Pats asmeniškai ką nors susivalvoti ir pasakyti jums, kad kažkas buvo po to susitikimo.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Aš nepamenu, iki kada buvote Seimo Pirmininku?

V. GEDVILAS (*DPF*). Aš buvau metus, iki, tuoj pasakysiu, metai laiko nuo pat kadencijos pradžios. Lapkričio 14 dieną buvau, man atrodo, išrinktas, jeigu neapsirinku, čia galima pasikelti, pasižiūrėti, buvau nepilnus metus.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Bet tai nėra susiję, sakysime, jūsų... Kaip jūs minėjote, energetikos sektoriumi gal mažai domėjotės, bet tai niekaip nesusiję, nebuvo viena iš aplinkybių, pavyzdžiui, atleidimo iš Seimo Pirmininko posto?

V. GEDVILAS (*DPF*). Ne. Seimo atleidimo iš posto esmė buvo, aš jums galiu atvirai pasakyti: aš pats dabar gailiuosi, kad aš tą žingsnį padariau, nors jūsų frakcija kvietė ir pusantros valandos diskutavome, visiškai jokios įtakos neturėjo. Tiesiog mūsų konfliktas buvo su mūsų partijos pirmininku V. Uspaskichu. Neslėpsiu, kad buvo jo noras, kad aš kritikuočiau Prezidentę su savo straipsniais kaip Seimo Pirmininkas būdamas. To dabar galiu neslėpti. Sakau: kritikuokite

jūs patys tą Prezidentę, aš nekritikuosiu be reikalo ir mano pagrindinė priežastis tai, kad aš turėjau atakuoti ir pulti Prezidentę. Aš nenorėjau konflikto ir mano pagrindinė priežastis buvo tokia.

Aišku, kitas dalykas, kad aš eisiu į Europos Parlamentą pirmu numeriu ten buvo. Man tai buvo įdomu. Tiesiog aš atsistatydinau pats savo asmeniniu noru. Aš galėjau dirbti toliau, nes man jokių ypatingų priekaištų nebuvo. O šitas dalykas, aš daugiau išvis apie atominę energetiką, išvis tų žmonių nemačiau, todėl aš sakau, nenoriu išsigalvoti, kažką pasakyti. Elementarus dalykas: atėjo žmogus, Seimo narys, jūs irgi paskambintumėte, jeigu pas Seimo Pirmininką, ką jūsų nepriimtų? Priimtų Seimo Pirmininkas, pasakytų, kada gali, ir priimtų. Ir su svečiais. Tuo labiau kad tų svečių... Nežinojau, kas jie tokie, kuo jie užsiima, ir panašūs dalykai. Aš jums šitoje vietoje.. Bet aš nemačiau, kad M. Bastys, kaip žmogus, darytų man kažkokią įtaką ar po to kažką darytų. Tikrai to nebuvo.

---. Dabar jūs minėjote susitikimą. Jums M. Bastys paskambino, jei gerai prisimenate. O tas susitikimas įvyko, sakykime, 10 minučių laikotarpiu? Paskambino ir atėjo. Jūs sakėte, kad jis atėjo...

V. GEDVILAS (DPF). Žinokite, aš atvirai pasakysiu, aš bijau jums ką nors pameluoti, gal reikia čia skambučio išklotinę žiūrėti, ar dar ką nors, jeigu jūs norite tiksliai sužinoti. Aš nepasakysiu. Gal prieš porą valandų. Aš ar dar Estijoje būdamas, Estijoje, man atrodo, dar būdamas, ar čia, nusileidus oro uoste, ar važiuojant, aš dabar neprisimenu. Bet jis tik paskambino ir sako: „Ar būsi Seime?“ Sakau: „Dabar iš Estijos grįžtu, iš oficialaus vizito.“ O ar jis sakė pavardę, ar nėsakė... Jūs įsivaizduokite, vis tiek ketveri metai, kiek čia praėjo. Sunku atsiminti tas detales. Aš pagrindinius tuos principus jums, kaip ir kiek prisiminiau, tiek aš pasakiau.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Gerai. Detalių per daug neatsimenate, bet galbūt iš turinio vis tiek galite prisiminti, kaip jums atrodo M. Bastys tuo metu kieno interesams atstovavo tame pokalbyje?

V. GEDVILAS (DPF). Negalėčiau atsakyti, kieno interesams jis atstovavo. Ar išvis kažkokiems interesams atstovavo. Aš, kiek pažįstu M. Bastį, neslėpsiu, aš jį gerai pažįstu, nes mes čia ir futbolo komandoje, ir krepšinį žaisdavome, ir sportuodavome, visur važinėdavome, aš jį puikiai pažįstu. Jis yra patiklus, galbūt jo problema čia yra, su visais bendraujantis, galbūt negalvojantis, kad jis – politikas. Jis su visais bendrauja, kiek aš suprantu. Nes politikoje esant reikia vis tiek atsirinkti, su kuo bendrauti. Aš taip įsivaizduoju.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Patikslinsiu. O jis „Rosatom“ atstovavo, kaip jūs galvojate, ar Lietuvos interesams šitame susitikime?

V. GEDVILAS (*DPF*). Aš manau, kad jis atstovavo Lietuvos interesams.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Kuo jums atrodo, kad jis atstovavo, kuo galite pagrįsti savo nuomonę, kad jis atstovavo Lietuvos interesams? Koks tas interesas buvo, kaip jūs tai supratote ir iš kokių jo žodžių?

V. GEDVILAS (*DPF*). Aš tikrai neatsakysiu. Bet man atrodo, kad jisai Lietuvos interesams dėl uždarymo, gal dėl uždarymo darbų buvo kažkokios kalbos. Aš nežinau. Žinokite, aš noriu kalbėti, tiesiog aš nenoriu padaryti to, ko aš neprisimenu. Nenoriu kalbėti. Aš neprisimenu ir negaliu dabar jums nustatyti. Aš nesu tas kažkoks analitikas būtent toje srityje, kad aš jums galėčiau pasakyti, ar jis atstovavo kam nors, ar neatstovavo. Tai ne mano kompetencija.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Jis nebuvo įgaliotas nei jūsų, nei kažkieno kito?

V. GEDVILAS (*DPF*). Ne, aš jo nieko neįgaliojau. Aš sakau: buvo momentinis susitikimas, ir viskas, ir daugiau apie tai nebuvo nieko kalbėta.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Ar apie šį susitikimą diskutavote vėliau su premjeru A. Butkevičiumi?

V. GEDVILAS (*DPF*). Nieko nediskutavau, tik aš pasakiau, kad tas susitikimas buvo, gal taip Seime vaikstant, ir kad aš juos nusiunčiau Energetikos ministerijai.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Kam tai sakėte? Konkrečiai prisiminti galite, kad buvo susitikimas? Seimo nariams? Kam? Premjerui?

V. GEDVILAS (*DPF*). Kad čia visi žinojo po savaitės, visas Seimas žinojo.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Aš – iš karto po pokalbio. Kol visuomenė dar nežinojo.

V. GEDVILAS (*DPF*). Niekam nieko su nieku. Niekam nieko nesakiau. Nieko daugiau nekalbėjo. Kadangi tik savaitė praėjo. Aš neprisimenu, kokia ten diena buvo. Gal ir posėdžių nebuvo. Aš neprisimenu dabar. Reikia pasižiūrėti, sakykime, į datas, kada čia buvo. Po savaitės visa Lietuva žinojo. Man paskambino, ne, sutiko koridoriuje, man atrodo, žurnalistai manęs paklausė, ar buvo, ar nebuvo užėję tokie. Sakau, buvo užėję.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Ar tų pokalbių metu minėjo, kad premjeras A. Butkevičius nepriėmė jų?

V. GEDVILAS (*DPF*). Ne. Aš to neprisimenu.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Tikrai?

V. GEDVILAS (*DPF*). Aš neprisimenu to. Ar priėmė, ar nepriėmė, apie tai aš neprisimenu, tikrai neprisimenu, negaliu pasakyti.

---. Ačiū. (*Balsai salėje*)

V. BAKAS (*LVŽSF*). Koks buvo to susitikimo rezultatas, kas buvo sutarta. Ir koks buvo paties M. Basčio, apie ką M. Bastys, gal prisimenate, tuo metu kalbėjo? Kokia jo pozicija buvo? Ką jis siūlė? Ar tie žmonės? Ką konkrečiau jums siūlė?

V. GEDVILAS (*DPF*). Aš tikrai negaliu pasakyti. Ką konkrečiau siūlė, aš pasakiau. Kada jie pradėjo aiškinti, kam jie atstovauja, kokius jie darbus vykdo, kokius planus turi, aš po to labai paprastai, todėl, kad aš negalėjau atsakyti, aš jiems pasakiau, kad jūs eikite į Energetikos ministeriją ir aiškinaitės ten. Aš nieko jiems neatsakiau. Nieko neaiškinau ir niekuo labai nesidomėjau kažko ypatingo.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Jūs turėjote patarėją energetikos klausimais, nes tuo metu galiojo Energetinio saugumo strategija, Nacionalinio saugumo strategija.

V. GEDVILAS (*DPF*). Aš paskui. Paskui atsirado pas mane patarėjas, kiek prisimenu. Paskui patarėjas energetikos klausimais, nes pamačiau, kad tai yra tokia, kaip ir jautri... Po to susitikimo, man atrodo, atsirado pas mane patarėjas energetikai, jeigu aš kiek prisimenu.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Gerai. Noriu jūsų paklausti, vis tiek Seimo Pirmininkas yra ta politinė figūra, kuri gauna visą ir slaptą informaciją apie grėsmes. Kaip jūs sakote, jeigu analitikų pagebėjimų nėra, tai yra žmonių Lietuvoje, kurie geba paaikškinti nacionalinius interesus. Noriu jūsų paklausti, ar VSD – Valstybės saugumo departamentas, arba kitos žvalgybos tarnybos jums yra pateikusios informaciją apie tai, kas yra ponas J. Kostinas, kam jis atstovauja, kas yra ponas A. Mertenas, kam jis atstovauja, kokie yra M. Basčio ryšiai ir interesai energetikos srityje? Ar jūs kalbėjote su žvalgybomis apie tai?

V. GEDVILAS. Kada, prieš tai? Tai aš nespėja...

V. BAKAS (*LVŽSF*). Būnant Seimo Pirmininku...

V. Gedvilas. Ne, nekalbėjau aš. Slaptus dokumentus aš skaičiau, aš turėjau grifą dirbti su „ypatingai slapta informacija“ ir man jos neatėmė iki pat pabaigos Seimo. Aš skaičiau tuos dokumentus, jų buvo labai daug, dokumentų buvo kiekvieną dieną, gaudavai ir susipažindavai. Aišku, ne į viską suspėdavai įsigilinti, nes tų dokumentų tikrai labai daug būdavo. Apie šitas pavardes aš neturėjau jokios informacijos.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Ta prasme niekas jums neteikė informacijos apie tai, ką tie žmonės veikia...

V. GEDVILAS. Aš tikrai neturėjau informacijos apie tuos žmones, neskaičiau, bent neprisimenu, kad ką nors būčiau skaitęs apie juos toje slaptoje informacijoje, kurią aš gaudavau.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Gerai. Prašau.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Aš irgi tokį klausimą pusiau pamąstymui. Tai kai jie jau atėjo pas jus, trumpas susitikimas, bet jūs turbūt supratote, tai „Rosatomas“ atėjo. Ir J. Kostinas, ir... (*Kalba abu kartu*)

V. GEDVILAS. Tada jau supratau, kas atėjo, kada J. Kostiną jau pamačiau...

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Įsivaizduokime situaciją. M. Bastys po susitikimo dar po to turėjo tam tikrų kontaktų, tarkim, su jais. Jūs tikėtumėte, tiesiog mes tai jau žinome, prielaida...

Ar tikėtumėte ta mintimi, kad jis bendrauja su J. Kostinu, kaip su akademiniu profesoriumi, o ne su „Rosatomo“ atstovu? Ar jūs įsivaizduotumėte tokią situaciją? Po to susitikimo jums jau neliko abejonių, kas čia per žmonės, ar ne?

V. GEDVILAS. Aš pasidomėjau, aišku, jau vėliau po to, kai kilo toks ažiotažas, kodėl jie čia buvo užėję. Aš, aišku, pasidomėjau tais žmonėmis po to, po visko, jau po savaitės laiko. O pradžioje užmiršau, jie išėjo iš mano kabineto ir aš užmiršau tą situaciją.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Bet jūs tikrai žinojote, ką jis atvedė, ir žinojote tikrai?

V. GEDVILAS. Jūs darote tyrimą, jūs tikriausiai klausiate ir jis į tuos klausimus turi ir atsakyti. Aš tiktai galiu atsakyti jums į vieną, dar kartą kartoju, kad jie atėjo, kad jie paskambino, ir aš juos priėmiau, turinio, sakau, prisiminti smulkmenas, ten nieko ypatingo nebuvo. Aš dabar nenoriu išsigalvoti, nenoriu meluoti arba čia reikia gal kažkokio analitinio mąstymo, čia filosofija, visa kita filosofija. Ir po to jokio kontakto aš su jais neturėjau. Kaip išėjo iš mano kabinetai ir baigėsi visas mūsų pokalbis. Ką jie toliau darė, su kuo jie ten susitiko, kokia mintis pas mane ateidami... aš to pasakyti tikrai negaliu, iš kur aš galiu pasakyti. Atėjo tiesiog priėmiau, pasikalbėjom, papasakojo, kad čia dirba. O paskui, aišku, pasidomėjau tuo J. Kostinu kas jis per veikėjas, dabar skaičiau laikraščiuose informaciją, taigi čia vieša, kiek kamerų už durų stovi. (*Balsai salėje*) Iš spaudos.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Tik iš spaudos?

V. GEDVILAS. Šiuo metu tik iš spaudos. Aš dabar... (*V. Bakas: „...plačiai rašė spauda, kas jie tokie...“*) Aš domėjausi daug, aš teismuose visus metus buvau dėl savo pažymos.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Vis tiek yra tam tikras, jūs puikiai žinote... Aš noriu patikslinti. Yra... Buvęs Pirmininkas, aukštas pareigūnas, yra tam tikri bendradarbiavimo su specialiosiomis tarnybomis formatai. Yra, taip? Ta prasme tradicijos. Seimo Pirmininkas, jeigu jam kažkas neaišku, jis gali pasikviesti įvairių sričių specialistus, taip pat ir žvalgybų žmones. Noriu jūsų paklausti. Po to, kai paaiškėjo ši situacija, ar prieš tai, jūs pats arba galbūt žvalgybų iniciatyva esate kalbėjęsi apie tą situaciją, apie tuos žmones, kas jie tokie, koks interesas?

V. GEDVILAS. Kad daugiau tos problemos kaip ir neiškilo, daugiau tas faktas nebuvo niekur neanalizuojamas. Dabar iškilo, kada M. Basčiui padarėte komisiją, priėmėte sprendimą, kad turi būti komisija, ir išsiaiškintų. Po to aš daugiau niekuo ir nesidomėjau. Aš galvojau, tarnybos turi dirbti savo darbą, o aš turiu savo darbą dirbti. Aš nesu kažkoks darbuotojas, kuris gilnčiausi į tuos dalykus. Yra mūsų tarnybos, jos ir turi dirbti savo darbą. Pagaliau gali ir mane informuoti, jeigu aš esu, jeigu jie čia klaidžioja po Seimo koridorius, pasakyti, tai jie ne kažkokie... praleido juos apsauga į Seimą. Juk jie atėjo į Seimą, ne aš jiems išrašiau kvietimus, išrašė kažkas – Seimo narys, tai galbūt ir jie turi pasidomėti. Įsivaizduokite, koks krūvis yra Seimo Pirmininkui. Posėdžiai ir dar domėtis, kas į Lietuvą atvažiuoja, kas kažkokius sprendimus

priima. Tai nedirba mūsų tarnybos, jeigu manęs... nereikėjo išvis įleisti, jeigu jie tokie yra baisūs žmonės.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Gal nebaisūs, tiesiog...

V. GEDVILAS. Ne, tai aš nežinau, atstovauja kažkas, tegul ateina ir neleidžia į Seimą ir pasako Seimo Pirmininkui, kad jie čia blaškosi, kad perspėja mane ar dar kažkaip kitaip, dabar aš ką, aš nežinosiu, kas čia Seimo koridoriuose...

V. BAKAS (*LVŽSF*). Gerai. Ar turime dar klausimų? Ačiū jums už tai, kad sutikote atvykti čia. Dėkojame už atsakymus, kuriuos pateikėte. Kol kas turime tam tikrą įsivaizdavimą apie situaciją. Jeigu kartais reikėtų susitikti dar kartelį, tai nenustebkite, bandysime susisiekti, nes klausimų čia daugiau, negu atsakymų jau dabar. Ačiū jums. Gero savaitgalio.

V. GEDVILAS. ...čia galima, aišku, padaryti didelį... viso geriausio. Būtų gerai, kad nereikėtų. (*Balsai salėje*)

V. BAKAS (*LVŽSF*). Na, ką, darome pertrauką pusvalandį ir tada darome čia, ar einame iš karto į salę? G. Grina. Kaip manote, apačioje einame, ar ne? Gerai.

Žymėjimų reikšmės

- . – iš garso įrašo neatpažintas posėdyje dalyvavęs asmuo
- (...) -- neaiškiai ištartas žodis ar frazė
- ... – nebaigta posėdžio dalyvio mintis

Stenogramą parengė:

Stenogramų skyriaus vedėja
 vyresnioji specialistė
 vyresnioji specialistė
 vyresnioji specialistė
 vyresnioji specialistė
 vyresnioji specialistė
 vyresnioji specialistė
 operatorė
 operatorė
 operatorė
 operatorė
 operatorė
 operatorė

R. Mečkauskienė
 M. Francuzovičienė
 D. Maniuškienė
 S. Pagirienė
 J. Petrauskaitė
 V. Šimkūnaitė
 V. Valiauskienė
 M. Čeputienė
 G. Kudirkienė
 Ž. Mikėnienė
 S. Misiūnienė
 D. Šepetienė
 R. Tamošauskienė

**Lietuvos Respublikos Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto,
atliekančio parlamentinį tyrimą dėl Seimo nario M. Basčio ryšių galimai
keliamos grėsmės nacionaliniam saugumui bei galimybių inicijuoti
parlamentinę apkaltos procedūrą, posėdis**

2017 m. balandžio 3 d.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Reikia susitarti, ar darome atvirą posėdį, ar uždarą. Kokios būtų nuomonės? (*Balsai salėje*) Puiku. Taip ir suplanuota, kad darome visus posėdžius atvirus, išskyrus kada žvalgybų vadovai. Ačiū.

Šiandien svečiuose yra K. Smimovas. Be to, yra numatyta šiandien taip pat apklausti buvusį premjerą poną A. Butkevičių, taip pat buvusį VSD vadovą A. Pocių ir P. Malakauską.

Taip pat pratęsimė nuo 12 valandos bendravimą su dabartiniu VSD vadovu D. Jauniškiu. Jeigu galima, pradėkime.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Gal būtų galima grąžinti tai, ką mes gavome su (...)?

V. BAKAS (*LVŽSF*). Apačioje.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). O galima būtų turėti, ką mes turėjome?

V. BAKAS (*LVŽSF*). Aš iš karto paprašysiu, kad pasiruoštų.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Labai gerai, mes ten pasibraukę buvome.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Gerai. Galime pradėti? Gerbiamasis Kęstuti, matyt, dalyvavote, priimančiam Seimo nutarimą, kuris mums, Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui, suteikė laikinosios komisijos teises ir pavedė atlikti parlamentinį tyrimą dėl Lietuvos Respublikos Seimo nario M. Basčio ryšių galimai keliamos grėsmės nacionaliniam saugumui bei galimybių inicijuoti apkaltos procesą. Mums Seimas suformulavo keturis klausimus, kurie iš esmės įpareigoja mus atsakyti, ar ponas M. Bastys neveikė prieš Lietuvą, ar nekelia grėsmės nacionaliniam saugumui, taip pat ar darė politinę įtaką.

Mes šiandien jus pakvietėme tam, kad išsiaiškintume vieną epizodą. Kaip žinote, viešojo pažymoje, turbūt teko skaityti, yra minima jūsų pavardė tarp tų, dėl kurių neva M. Bastys tarėsi, kad būtų pervesta parama į jūsų sąskaitą. Dabar jums bus pateiktas toksai tekstas, kuriame jūs įspėtas sakyti tik tiesą. Jau pasirašėte, šaunu. Galbūt galime pradėti. Jums leidus, kolegos, aš noriu tokių bendro pobūdžio porą klausimų. Skaitėte tą pažymą? Taip?

* Santrumpų reikšmės: *LLRA-KŠSF* – Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija; *LSDPF* – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija; *LSF* – Liberalų sąjūdžio frakcija; *LVŽSF* – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija; *MSNG* – Mišri Seimo narių grupė; *TS-LKDF* – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija; *TTF* – frakcija „Tvarka ir teisingumas“.

K. SMIRNOVAS (LVŽSF). Skaičiau, kiek viešojoje erdvėje buvo.

V. BAKAS (LVŽSF). Ji buvo pridėta prie nutarimo projekto. Toje pažymoje yra minima aplinkybė, kurioje teigiama, berods, 5 puslapis... 3 puslapis. Joje minima, pacituosiu: „Seimo narys M. Bastys prašė P. Vojeikos suteikti paramą K. Smirnovui kovos menų mokyklai, siekiant pastarojo palaikymo Seimo nario M. Basčio rinkiminės kampanijos metu.“ Kaip galėtumėte pakomentuoti tą situaciją? Kodėl buvo prašoma tos paramos?

K. SMIRNOVAS (LVŽSF). Aš nežinau, ką M. Bastys prašė ir su kuo kalbėjo, čia jo reikia klausti. O kai vyksta rinkimai, tai turbūt kiekvienas kandidatas visų prašo paramos ir palaikymo rinkimuose. Natūralu, tai rinkiminis procesas. Aš, kaip Lietuvos pilietis, tada laisvas, jis taip pat ir manęs prašė, turbūt tūkstančius kitų žmonių prašė, kad jį palaikytų rinkimuose ir už jį balsuotų. Tai natūralus procesas. Tai rinkimų procesas, tai natūralu. Tuo metu, čia kalbama apie 2008 metus, aš tikrai nebuvau nei Seimo narys, nei kas, buvau paprastas pilietis, tai jis manęs prašė palaikymo, tai natūralu. Kiekvienas pilietis turi galimybę apsispręsti, ar palaikyti vieną ar kitą asmenį. O ko M. Bastys kur ar ką prašė, tai aš tikrai negaliu už jį komentuoti.

V. BAKAS (LVŽSF). Jūsų M. Bastys prašė? Jūs nežinote, ar M. Bastys prašė tos paramos, bet jūsų prašė paramos rinkimuose?

K. SMIRNOVAS (LVŽSF). Taip, rinkimuose, kaip kandidatas, jis prašė palaikymo. O ar jis prašė, su kažkuo kalbėjo, tai aš tikrai negaliu ir tikrai nežinau, ar jis ten prašė. O juridiniai vienetai. Į juridinius vienetus dažnai kreipiasi dėl įvairių prašymų ar ne prašymų ir tai yra viskas teisėta, pagal Labdaros ir paramos įstatymą ir ten teisėtai, jeigu yra kažkur gauta ar kažkas kažkur kreipėsi, tai turbūt teisėtai viskas ir sutvarkyta. Manau, kad tai nesusiję su manimi.

V. BAKAS (LVŽSF). Ačiū. Prašom, kolegos.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Kadangi dėl to paties klausimo ir Seimo posėdžių salėje tada jūsų klausiau, jūs atsakėte, aš noriu tiesiog pakartoti, kad čia jau mūsų protokole būtų. Jūs atsakėte, kad tiesiog buvo tokia praktika, kad buvo prašoma paramos mokyklai. Jūs tuo metu nebuvote nei savivaldos, nei jokio lygmens politikas?

K. SMIRNOVAS (LVŽSF). Buvau savivaldybės tarybos narys. Nematau čia, kad aš susijęs. Aš rinkimuose dalyvauju kaip pilietis, o ne kaip... Tai nėra jokio skirtumo.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Pasitikslinau. Tuo metu, kaip supratau, M. Bastys teigia, kad nei jis, nei jo pažįstami, išskyrus K. Smirnovą, nėra gavę finansinės paramos. Turi galvoje – iš UAB „Dujotekanos“ viceprezidento P. Vojeikos. O šiuo atveju jūs į P. Vojeiką arba, tiksliau, į „Dujotekaną“ kaip mokyklą patys kreipėtės, ar ne?

K. SMIRNOVAS (LVŽSF). Per 18 klubo egzistavimo metų kreiptasi tūkstantį kartų į kažkokias organizacijas. Tai ne išimtis, kad ir viena kita jūsų minėta organizacija, nes mano vado-

vaujamas sporto klubas užaugino ne vieną pasaulinio lygio sportininką, bet kuris sporto klubas turi galimybę (...) kreiptis, tuo pasinaudojo.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Pasitikslinu. Kęstuti, tai esmė ta, kad turbūt „Dujotekana“ parėmė klubą – ar ne? – pagal visus įstatymus ir visa kita, bet jūs tiesiog nežinote, ar M. Bastys tarpininkavo šitai paramai. Turbūt taip, ar ne?

K. SMIRNOVAS (*LVŽSF*). Aš tikrai pakartosiu, nežinau, ar M. Bastys tarpininkavo, čia reikėtų jo klausti, nes tikrai to nebuvo. O ar parėmė, neparėmė, tai čia jau juridinio vieneto atskiras dalykas. Jeigu kreipėsi, tai turbūt ir parėmė.

---. Dabar, Kęstuti, koks buvo prašymas palaikymo jo kampanijos metu, važiuoti agituoti ar sportinės varžybos, jį... sakykime, kaip čia sakyti, sakyti apie jį, kad balsuotų, ar kokios nors kitos paramos, ar kartu prašė su juo važinėti rinkimų programos pristatymo metu?

K. SMIRNOVAS (*LVŽSF*). Ačiū už klausimą. Tikrai nevažinėjau kartu. Tai buvo natūralu, tuo metu kaip žinomo sportininko, visuomenininko prašė palaikymo, žmogiško palaikymo, ir tą mano palaikymą jis tikrai turėjo. To tikrai niekas kitaip ir nedaro. Tai dalyvaudavo organizuojamose varžybose kaip rėmėjas ar globėjas, mecenatas ir galėdavo pasveikinti varžybų dalyvius.

---. Dar vieną tada klausimą. O asmeniškai M. Basčio jūs prašėte paieškoti jums paramos klubui, sakykime, pokalbio metu ar kur susitikę, nes jis dalyvavo ir jūsų varžybų metu, jūs jį, kaip suprantu, kviesdavot? Tai dabar būdavo toks tiesioginis prašymas, kad mums reikia mokykloje, sakykime, finansinės paramos, gal galite kur nors surasti ir padaryti? Iš jūsų pusės buvo toks prašymas? Tiesioginis prašymas, kad jis padėtų surasti ar pats paremtų kažkaip finansiškai.

K. SMIRNOVAS (*LVŽSF*). Čia prieš dešimt metų buvo, nelabai galėčiau ir pasakyti. Bet tiesioginio tokio prašymo tikrai nebuvo. Bet kaip bet ir kurie sporto klubai visą laiką visų prašo ir turbūt jūsų, kolegos, visi rinkėjai vieno ar kito dalyko prašo ir reikalauja. Dabar sutariame, ar kokį maratoną daro, ar bėgimą, visi prašo visokių dalykų – prisidėti, paremti ar būti globėju, ar tik savo vardu paremti. Čia yra natūralus procesas. O kai jis buvo vienmandatininkas, rinktas tame rajone, tai natūralu, kad tūkstančius tokių prašymų turėjo. Ne išimtis ir mūsų organizacija.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Prašom dar. Rasa.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū. Aš norėjau paklausti, pasitikslinki tiesiog. Tai jūs žinojote, kad jus „Dujotekana“ paremia? Kaip tas visas jūsų žinojimas? Kad sakote tūkstančiai, šimtai būna tų prašymų, tas suprantama, bet kad konkrečiai „Dujotekana“ jus parėmė, jūs žinojote? Ir apie P. Vojeiką tokį irgi buvote girdėjęs tuo metu?

K. SMIRNOVAS (*LVŽSF*). Apie P. Vojeiką aš nesu girdėjęs. O manęs asmeniškai niekas nėra parėmęs.

R. JUKNEVIČIENĖ (TS-LKDF). Aš turiu galvoje klubą.

K. SMIRNOVAS (LVŽSF). Na, tai va, jeigu klubą, tai kas yra paremti? Aišku, tai yra deklaruojama, viskas yra Mokesčių inspekcijoje surašyta, tai natūralu, viskas įteisinta ir teisėtai gauta.

R. JUKNEVIČIENĖ (TS-LKDF). (Kalba ne per mikrofoną, negirdėti)

K. SMIRNOVAS (LVŽSF). Be abejo, tai jeigu yra... dokumentus tvarkau ne aš, buhalterija tvarko. Tai jie viską ir žinojo.

R. JUKNEVIČIENĖ (TS-LKDF). Noriu pasitikslinti. Tai jūs patys rašėte prašymą „Dujotekaniai“, kai jie jus parėmė?

K. SMIRNOVAS (LVŽSF). Taip, aišku. Tai rašė organizacija, rašė kitai organizacijai ir gavo paramą. Tai, kaip nustatyta tvarka, visi dokumentai, kaip reikalauja Labdaros ir paramos įstatymas, norėdamas gauti paramą, rašai prašymą, pridedi visus reikalingus dokumentus ir... arba teiki, yra organizacijos, kurios turi savo labdaros ir paramos fondą, yra nuostatai, pagal nuostatus rašai paraišką ir gauni paramą. Įvertina, ar tu atitinki jų kriterijus, jų prioritetus ir tada gauni. Yra daug tokių organizacijų, kurios remia ir prisideda prie mūsų sporto, kultūros ir kitų sričių.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Pasitikslinsiu prie to paties. Bet šitame procese nebuvo taip, kad M. Bastys pasakė, kad žinote, susitariau su įmone, jums reikia parašyti prašymą jiems?

Tokio nebuvo?

K. SMIRNOVAS (LVŽSF). Tikrai to nebuvo. O vėliau, nežinau, ar jis kalbėjo, nekalbėjo. Čia nebuvo taip, kad aš jo prašyčiau, kad jis nueitų ten kažkur pakalbėti. To nebuvo.

---. Dabar K. Smirnovas kovų menų mokykla čia asmeniškai tavo sukurta ta mokykla ar yra?.. Vadovavai tu pats tada, tais metais, sakykime, 2008 metais?

K. SMIRNOVAS (LVŽSF). Tai yra visuomeninė organizacija, pagal Asociacijų įstatymą sukurta ir registruota organizacija.

---. (Mikrofonas išjungtas)

K. SMIRNOVAS (LVŽSF). Ne, tai vadinasi... Aš sakau, kad čia faktai yra pateikti visi ne taip. Tai vadinasi Šakių sporto klubas „Audra“.

---. O tada kas tu buvai to klubo? Narys tik ar vadovas?

K. SMIRNOVAS (LVŽSF). Vadovas buvau.

---. (Mikrofonas išjungtas)

K. SMIRNOVAS (LVŽSF). Taip. To ir nesakau, kad nedėjau. Ir sakau, kad mes rašėme daug prašymų.

---. (*Mikrofonas išjungtas*) Kaip seniai pažįstate M. Bastį?

K. SMIRNOVAS (*LVŽSF*). Šakiuose gyvenu 40 metų ir jis tiek pat, gal daugiau dar gyvena. Jis ten visą laiką darė politiką, tai turbūt žinau pakankamai ilgai. Žinau. O kadangi politinių krypčių buvome skirtingų, tai tiek.

---. Supratau. Tada klausimas būtų toks: ar M. Bastys, kadangi sakote, pažinojote jį, yra ko nors prašęs jūsų, kokių nors paslaugų organizuojant, pavyzdžiui, rinkimų kampaniją ar savivaldybės taryboje, ar dar ko nors panašaus už tą paramą, kuri buvo teikta mokyklai, nes iš pažymos tarsi susidaro įspūdis bent jau toks, kad jis prašė tos paramos tarsi mainais į kažką, ar ne? Ar prašė kokių nors paslaugų jūsų?

K. SMIRNOVAS (*LVŽSF*). M. Bastys iš manęs jokių paslaugų neprašė, išskyrus rinkimų kampanijos metu mano, kaip piliečio, palaikymo ir balso.

--- Supratau. Ir galbūt prisimenate, apskritai kokio dydžio ta parama buvo iš „Dujotekanos“ jūsų sporto mokyklai?

K. SMIRNOVAS (*LVŽSF*). Aš tiksliai negaliu pasakyti, bet mes kiekvienais metais rašome visoms organizacijoms. Tai jau turbūt reikėtų žiūrėti buhalteriją ir išsiaiškinti, nes prieš dešimt metų kiek ten buvo, ar ten 1 tūkst., ar 2 tūkst., dabar negaliu atsakyti tiksliai. Bet tai...

---. O mainais į tą paramą?...

K. SMIRNOVAS (*LVŽSF*). Tai yra dviejų atskirų juridinių vienetų klausimas, be to.

---. Bet kuomet buvo teikiama ta parama iš „Dujotekanos“, mainais už tą paramą ar gaudavote kažkokių prašymų dėl paslaugų ir panašiai iš jų paramos teikėjų, aš taip suprantu, „Dujotekanos“?

K. SMIRNOVAS (*LVŽSF*). Paramos visos gautos jau po rinkimų. Tai jokių paramų mums... jokių įsipareigojimų neturėjome. Prieš rinkimus mes jokių paramų neprašėme ir neturėjome. O natūraliai procesas vyksta, metų pabaigoje rašoma visiems, nes visos organizacijos skelbiasi, darosi savo kitų metų biudžetą, jie prašo, kad visi pateiktų prašymus, kad galėtų sudaryti savo kitų metų biudžetus. Ir savo lėšas turi kiekvienas. Jeigu įmonė didžiulė, tai turi savo numaćiusi biudžetą, kiek gali skirti paramos. Paskui jie iš tų visų steigtų paraiškų atsirenka tai, ką jie nori remti. Tai paprastas atrankos būdas, kaip ir bet kurioje kitoje organizacijoje. O M. Bastys manęs tikrai nieko neprašė. Neįsivaizduoju, ką jūs turite omeny.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Gerai. Ačiū. Ačiū, kad atėjote. Gal ne visai maloniomis aplinkybėmis.

K. SMIRNOVAS (*LVŽSF*). Ačiū, kad pakvietėte, ačiū už klausimus. Tikiuosi, kad išgirdote atsakymus. Gero darbo jums.

V. BAKAS (LVŽSF). Sėkmės jums. Laba diena.

A. BUTKEVIČIUS (LSDPF). Laba diena.

V. BAKAS (LVŽSF). Galbūt pradėsiu nuo formaliosios dalies, turiu apie tai pasakyti. Kaip žinote, Lietuvos Respublikos Seimas kovo 16 d. nutarimu suteikė Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui laikinosios komisijos teises ir pavedė atlikti parlamentinį tyrimą dėl Lietuvos Respublikos Seimo nario Mindaugo Basčio ryšių galimai keliamos grėsmės nacionaliniam saugumui ir galimybių inicijuoti apkaltos procesą.

Turime atsakyti parlamento pavedimu iš esmės į keturis klausimus. Tai yra nustatyti, ar Seimo narys M. Bastys neveikė prieš Lietuvos valstybės interesus. Antra, išsiaiškinti, ar artimi pono M. Basčio ryšiai su esamais ir buvusiais Rusijos Federacijos žvalgybos ir saugumo struktūrų pareigūnais, Kremliui artimais žurnalistais, buvusiais ir esamais nusikalstamo pasaulio atstovais nekelia grėsmės nacionaliniam saugumui. Taip pat nustatyti, kokią įtaką ir žalą Lietuvos valstybei padarė Seimo narys M. Bastys, ir taip pat nustatyti, ar pakanka pradėti apkaltos procesą Seimo nariui M. Basčiui.

Valstybės saugumo departamentas Seimo Pirmininkui pateikė kovo 8 dieną viešą pažymą, kurioje aprašo įvairius pono M. Basčio ryšius, kurie neleidžia jam suteikti teisės dirbti su slapta informacija. Iš tiesų ponas M. Bastys yra buvęs premjero patarėjas, ilgametis Seimo narys, frakcijos narys, taip pat buvo teiktas ir paskirtas Seimo Pirmininko pavaduotoju. Yra šiokių tokių klausimų, kuriuos šiandien norėtume jums užduoti. Taip jau atsitiko, kad Seimas nusprendė, jog šiuos faktus ištirti svarbu. Bet pradžioje yra toks pasižadėjimas..

Norėčiau užduoti bendro pobūdžio klausimą. Kaip seniai pažįstate poną M. Bastį ir ar jums buvo žinoma ta informacija, kuri pateikta šioje Saugumo departamento išvadoje kovo 8 dienos ir kada ji jums tapo žinoma apie tuos ryšius su verslu, su specialiųjų tarnybų pareigūnais?

A. BUTKEVIČIUS (LSDPF). Aš jį pažįstu, atrodo, nuo 2000 metų, kada jis buvo išrinktas į Seimą. Tada ir susipažinome, nes buvome toje pačioje frakcijoje, toje pačioje partijoje. Bet kol nebuvo išrinktas į Seimą, aš jo nepažinojau, nes, žinote, LSDP buvo viena partija, o jis buvo LDDP narys. Kada partijos susijungė, tada mes tapome pažįstami.

Dėl antro jūsų klausimo užduodamo, ar tie dalykai man žinomi aš galiu iš karto atsakyti. Jeigu jie būtų buvę žinomi, aš jo nebūčiau siūlęs į Seimo Pirmininko pavaduotojus.

V. BAKAS (LVŽSF). Jie buvo žinomi ar nežinomi?

A. BUTKEVIČIUS (LSDPF). Nežinoma ta informacija, apie kurią jūs dabar kalbėjote, jo ryšiai galimi ar negalimi. Jeigu, sakau, būčiau turėjęs tokią informaciją, būčiau jo neteikęs, nes siūlęs frakcijai teikti M. Bastį į pavaduotojus.

V. BAKAS (LVŽSF). Ir paskutinis klausimas pradedant apklausą. Ar jūs susipažinote su ta Saugumo departamento išvada, visu jos turiniu?

A. BUTKEVIČIUS (*LSDPF*). Skaičiau aš ją.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Noriu pasitiksinti klausimą. 2013 metų vasarį nuskambėjo visoje žiniasklaidoje apie tai, kad M. Bastys tarpininkavo, organizavo susitikimą su tuometiniu Seimo Pirmininku ir pas jį atvedė „Rosatom“ atstovus. Tai nesukėlė jums klausimų dėl jo atstovaujimų interesų ir panašiai? Manau, jūs turbūt vis tiek manote, kad „Rosatom“ nėra tik komercija, „Rosatom“ yra ir Rusijos geopolitika su aiškiais interesais ir panašiai. Klausimas būtų toks, kaip galima buvo, kaip sakote, nežinojote, turbūt sunku buvo nežinoti apie M. Basčio atstovavimą?

A. BUTKEVIČIUS (*LSDPF*). Aš jums galiu pasakyti taip. Jis pirmiausia kreipėsi į mane, bet aš į detales, kaip sakyti, nesigilinau. Aš jam aiškiai pasakiau, kad geriau su juo... na, kaip sakyti, aš jo nepriimsiu. Paprasčiausiai pasakiau, ar tu žinai tuos niuansus, kurie vyksta dabar Europos Komisijoje, Europos rekonstrukcijos ir plėtros banke ir vadinamojoje donorų asamblėjoje. Nes jūs žinote, kad tikriausiai nuo 2009 metų prasidėjo ginčai, kada A. Sekmokas sustabdė Ignalinos atominės elektrinės uždarymą. Aš jam aiškiai pasakiau, kad čia yra *papkę*, kur energetikos ministrui yra duotas pavedimas surinkti visą informaciją nuo pat tos pradžios 2009 metų, kodėl taip ilgai tęsėsi. Jūs tikriausiai žinote, kad Europos Komisija, Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas Lietuvai pareiškė labai didžiulį nusivylimą, nepasitenkinimą, kad ketveri metai vyksta ginčai ir tie ginčai nėra išsprendžiami, kad nuostoliai yra gana didžiuliai. Tai aš pasižiūrėjau, žmogus paprasčiausiai paklausė ir aš jam pasakiau, kad nepriimsiu, nes yra priėmimo, susitikimų tvarka. Tik dėl to. Aš jo nelaikiau, kad jis gali būti kažkoks aktyvus tarpininkas, nes aš galiu pasakyti, nė vieno Seimo nario jokia įtaka arba jokia galia negalėjo pagreitinti tų procesų arba juos kažkaip pakeisti. Aš priimu taip, kaip Seimo nariai prieina ir kitais klausimais paklausia. „Rosatomas“ tada iš viso su Vyriausybe jokių diskusijų nevedė, mes su „Nukemu“ vedėm diskusijas, „Nukemas“ buvo visą laiką informuojamas.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Aš dėl to jūsų pasakymo, kad jums, aš kaip suprantu, viskas čia nauja toje Valstybės saugumo departamento viešai pateiktoje pažymoje Seimo Pirmininkui V. Pranckiečiui. Čia yra minimas Kostinas, Aleksejus Kostinas, kuris, beje, čia vieša informacija iš guglo, buvo žmogus, kuris kūrė, kaip jis dabar vadinasi, buvo įkurtas Baltijos universitetas, kurio darbe, padedant jį legalizuoti, dalyvavo jūsų patarėjas Vitkus, kaip pavardė, ne, R. Vaitkus.

A. BUTKEVIČIUS (*LSDPF*). Ne mano patarėjas, nebuvo jis mano patarėju.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Partijoje dirbo, viceministras buvo švietimo ir t. t. Tokia pavardė kaip Jevgenijus Kostinas buvo minima, sakykime, jūsų pokalbiuose su M. Basčiu? Ar jūs pažįstate Jevgenijų Kostiną, ar esate susitikę, ar esate girdėjęs apie jį? Kalbantis su M. Basčiu, jis aiškino jums, kodėl „Rosatom“ nori susitikti su jumis?

A. BUTKEVIČIUS (*LSDPF*). Galiu pasakyti, kad Kostino nepažįstu. Kas jis yra, manau, daugelis politikų žino dėl to, kad viešojoje erdvėje apie tai buvo rašoma. Jeigu kalbėčiau, ar premjeras gali priimti, susitikti, tai tokie dalykai visiškai taip nėra organizuojami. Jūs turbūt puikiai žinote kaip buvusi ministrė, kad yra duodami pavedimai ministrui, jeigu yra raštiškas kieno nors kreipimasis. Apie jokių ten universitetus, institutus kuriančius irgi nežinojau, nes aš į tokius dalykus nesigilinu.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Aš tada taip paklausiu. Sakykite, jūs buvote Ministras Pirmininkas, ar vis dėlto buvo kada nors susitikimas su „Rosatom“ atstovais, bent trumpas, nebūtinai pas jus kabinete, koks nors pokalbis, koks nors?

A. BUTKEVIČIUS (*LSDPF*). Tiesiogiai nebuvo, bet, kiek turiu informacijos, po to, aš manau, jie dalyvavo kartu su „Nukem“, kada buvo Ignalinos atominėje elektrinėje pasitarimas dėl objekto finansavimo nutraukimo, ar tiesiog pratęsti objekto statybą. Ten dalyvavo tikriausiai kokie 25, apie 30 žmonių. Pagrindinį vaidmenį tame pokalbyje vaidino „Nukem“ atstovas vokietis, neatsimenu aš jo pavardės. Kiek žinau, sakė, buvo „Rosatom“ atstovai, nes tuo metu apie „Rosatom“ niekas nekalbėjo.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Aš dar noriu apie... Patikslinkite jūsų sakinį, kad jūs nebūtumėte siūlęs M. Basčio į pavaduotojus, jeigu būtumėte žinojęs. Tačiau žiniasklaida dar prieš Seimo posėdį buvo atkreipusi dėmesį į M. Basčio organizuotus susitikimus su V. Gedvilu, priminė, jeigu buvote užmiršęs.

A. BUTKEVIČIUS (*LSDPF*). Ne, aš šitą žinojau.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Ne, ne, aš ir sakau. Tai yra labai... Iš esmės tai jau yra viskas. Tiek, kiek čia viešojoje erdvėje... parašyta šitoje pažymoje, iš esmės tas pats jau buvo ir viešojoje erdvėje anksčiau. Tai jau yra labai aiškus signalas. Ar jūs neatkreipėte dėmesio, kad tai buvo ne viešas susitikimas? Ar paskui jus, kaip premjerą, M. Bastys informavo apie susitikimą su Seimo Pirmininku? Ar Seimo Pirmininkas informavo jus tada, 2013 metais, apie tai, kad susitiko su „Rosatom“ atstovais, nes gi ne Seimas, o Vyriausybė sprendžia daugybę klausimų? Ką jūs žinojote 2013 metais daugiau negu žiniasklaidoje iš to susitikimo jau beveik naktį, vėlai vakare, iš kurio nėra jokios atmintinės? Vis dėlto ar jums nepakako informacijos?

A. BUTKEVIČIUS (*LSDPF*). Aš galiu pasakyti.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Aš pabaigsiu. Du klausimai. Vienas apie 2013 metus, ką žinote, papasakokite apie tą M. Basčio organizuotą susitikimą su V. Gedvilu.

Antras klausimas. Kokios dar informacijos jums reikėjo (ar jums nepakako signalo iš žiniasklaidos, galų gale ir iš opozicijos) skiriant M. Bastį, kad jūs?.. Ar jūs kreipėtės į Saugumo departamentą, kad jie jums, kaip partijai, kaip partijos vadovui, kaip frakcijos lyderiui, pateiktų informacijos, kad jūs žinotumėte, ką jūs siūlote į pirmininko pavaduotojus?

A. BUTKEVIČIUS (*LSDPF*). Aš galiu labai paprastai atsakyti. Aš žinau, kad tokie Seimo narių prašymai neturėjo jokios įtakos nei man, jokios įtakos neturėjo nei tam projektui, nes kai kada (nepykite, mes visi esame Seimo nariai) Seimo nariai labai susireikškina ir vaidina, kad yra labai svarbūs. Aš taip priimu.

Informaciją iš V. Gedvilo aš irgi turėjau ir galiu pasakyti, kad aš iš jo kalbos supratau, kad jie pasikalbėjo, išdėstė jam problemas. Aš aiškiai jam pasakiau, kad, žinot, sprendžia čia irgi ne A. Butkevičius, sprendžia Europos Komisija, dar pasikartosiu – sprendžia Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas ir Donorų asamblėja. Čia nėra vienas – nei politikas, nei Seimo Pirmininkas, nei tuometinis premjeras A. Butkevičius – jokios įtakos tiems dalykams negali padaryti. O jums dar būnant valdžioje yra parašyta, kad 2011 metais (pagaliau galiu ir perskaityti) Energetikos ministerijos pozicija jau buvo pasikeitusi, tačiau jau 2011 metų pabaigoje Ignalinos atominės elektrinės buvo nurodyta siekti taikaus ginčytinų klausimų sprendimo. Pas mane yra ta informacija, kuri nebuvo skleidžiama, tik jūs pirmą sykį girdite šiandien čia.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKD*). Galima, pirmininke? (*Balsai salėje*) Dabar mes turime tokį viešos informacijos šaltinį: A. Butkevičius: „Rosatom“ atstovai labai suinteresuoti Kruonio hidroakumuliacine elektrine. Mes visi labai aiškiai suprantame, kad šita elektrinė yra labai svarbi mūsų energetinės strategijos visoje architektūroje. Ar tuose įvairiuose kontaktuose, kiek jums teko žinoti ir apie tuos susitikimus, ir pokalbius, ir panašiai, jautėte, kad „Rosatom“ domisi būtent šituo klausimu? (*Balsas iš salės: „Ką tu čia cituoji?“*) Cituoju BNS. Čia rimtas dalykas.

A. BUTKEVIČIUS (*LSDPF*). Žinote, aš galiu pasakyti, čia yra juokas ir melas. Kruonio hidroakumuliacine elektrine aš niekada nesidomėjau. Aš galiu pasakyti, daugiau domėjosi Pramonininkų konfederacija. Pramonininkų konfederacijoje vyko įvairiausios diskusijos. Man būnant premjeru mes šito klausimo niekada nesvarstėme jokiais lygiais. (*Balsas salėje*)

---. Aš norėčiau grįžti į 2012–2013 metus, į tą susitikimą. Ar gerai supratau, kad kai M. Bastys norėjo suorganizuoti susitikimą su jumis su „Rosatom“ atstovais, jūs savo iniciatyva nutraukėte tą susitikimą?

A. BUTKEVIČIUS (*LSDPF*). Aš jo nenutraukiau, bet aš jam aiškiai pasakiau, kad jokio susitikimo nebus.

---. Čia jūs savo sprendimą priėmėte? O gal kas nors patarė arba...

A. BUTKEVIČIUS (*LSDPF*). Ne, ne. Aš jaučiau, kokia vyko aplinka jau man būnant tuo metu opozicijoje, nes čia buvo labai daug aprašyta nuo 2009 metų iki 2012 metų, tie visi ginčai. Aš netgi dalyvavau, tuo metu būdamas opozicijoje, Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko departamento direktoriaus pasitarime, kuris vyko jau čia, Seime, kuris buvo atvykęs į Seimą, ir kategoriškai tada pasakė visai Seimo valdžiai, kad jūs galite sulaukti labai liūdnų pasekmių.

Žinote, man organizuoti susitikimą su „Rosatom“, kuriuos aš lačiau trečiaeilais, kažkur penktoje eilėje, ten „Nukem“ vaidino pagrindinį vaidmenį.

---. Aš supratau. Pasitikslinkau, kad jūsų niekas neįspėjo, niekas... Jūs savo iniciatyva.

A. BUTKEVIČIUS (*LSDPF*). Ne, ne.

---. Kitas dalykas. Kaip Ministras Pirmininkas jūs, aišku, susipažindavote su visa prieinama informacija – tiek vieša, tiek slapta. Ar jums nebuvo žinomi Seimo nario M. Basčio ryšiai su pažymoje minimais asmenimis – Kostinu, Mertenu?

A. BUTKEVIČIUS (*LSDPF*). Apie Merteną iš viso girdžiu pirmą kartą. Vienoje pažymoje buvo pažymėta, kada man... Teisingai, kada buvo paklausta, ar aš nesikreipiau į VSD. Taip, mane VSD informuodavo. Buvo paprašyta, kad „Gazprom“ pokalbis su Seimo Pirmininku, nes aš turinio iš pradžių nežinojau, kad VSD irgi savo išvadas pateiktų. (*Balsas salėje*) Su „Rosatom“, taip, pateiktų. Ten buvo vienas ar keletas sakinių, dabar neatsiminsiu, kad M. Bastys buvo vienas iš susitikimo su Seimo Pirmininku organizatorių, organizuojant pasitarimą.

---. Dar vienas klausimas. Ar jums nesukėlė įtarimų, kodėl Seimo narys M. Bastys organizuoja tokius susitikimus, ir kaip jūs manote, kieno interesams jis atstovavo? Ar jis buvo įgaliotas bendradarbiauti su „Rosatom“ ir panašiai? Kaip jūs manote, kieno interesams Seimo narys atstovavo, norėdamas organizuoti su jumis susitikimą?

A. BUTKEVIČIUS (*LSDPF*). Tikrai nesigilinai į šitą klausimą.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Aš gal tik patikslinsiu kolegą klausimą. Iš tikrųjų tame BNS pranešime yra cituojami jūsų žodžiai, kuriuos pavadinimas šiek tiek iškreipia. Pacituosiu: „Nebuvo diskusijos. Jie tiesiog pasakė (tai yra tie „Rosatom Overseas“ atstovai, „Rosatom“), kad suinteresuoti Kruonio hidroakumuliacine elektrine.“ Čia ne jūsų žodžiai, čia jų žodžiai. Teigėte, kad neturįs planų susitikti su „Rosatom“ vadovu. Čia jau jus cituoja.

Aš norėjau paklausti. Ar per tą 2013–2016 metų laikotarpį buvo tokių atvejų, kai M. Bastys prašydavo ar siūlydavo organizuoti kokius nors susitikimus su energetinio, transporto sektoriaus atstovais iš Rusijos ar kažką panašaus? Ar buvo?

A. BUTKEVIČIUS (*LSDPF*). Tikrai nebuvo.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Aš dar noriu sugrįžti prie 2013 metų susitikimo su V. Gedvilu. Jūs paminėjote, kad jus informavo V. Gedvilas apie tą susitikimą. Ar aš teisingai supratau?

A. BUTKEVIČIUS (*LSDPF*). Aš manau, kad buvo informuota.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Koku būdu – telefonu, specialiai susitikote?

A. BUTKEVIČIUS (*LSDPF*). Ne. Aš manau, čia, Seime, susitikus labai trumpai. Nes aš supratau iš jo paaiškinimo man apie šitą susitikimą, kad jis tikriausiai ir buvo pasakęs, kad spres šituos klausimus vis tiek Vyriausybė. Kiek aš supratau, kad jis pasakė, kad jokių įgaliojimų neturi šitoje srityje.

R. JUKNEVIČIENĖ (TS-LKDF). Ar informavo V. Gedvilas, kokius konkrečiai klausimus kėlė „Rosatom“, ir ar sakė, kad jo susitikimą su Mertenu organizavo M. Bastys?

A. BUTKEVIČIUS (LSDPF). Apie Mertena, aš sakau, pirmą kartą čia girdžiu.

R. JUKNEVIČIENĖ (TS-LKDF). Ne, ne, bet V. Gedvilas pasakė, kad su kažkuo susitiko?

A. BUTKEVIČIUS (LSDPF). Ne, nesakė, kokius klausimus kėlė.

R. JUKNEVIČIENĖ (TS-LKDF). Ir nesakė, su kuo susitiko?

A. BUTKEVIČIUS (LSDPF). Sakė, su „Rosatom“.

R. JUKNEVIČIENĖ (TS-LKDF). Tai be pavardės?

A. BUTKEVIČIUS (LSDPF). Be pavardžių.

R. JUKNEVIČIENĖ (TS-LKDF). Sakė jums, informavo jus, kad M. Bastys organizavo tą susitikimą su juo?

A. BUTKEVIČIUS (LSDPF). Tai aš ir pats nuspėjau, jeigu su manimi nepavyko suorganizuoti, tai suorganizavo su Seimo Pirmininku.

R. JUKNEVIČIENĖ (TS-LKDF). Tai, vadinasi, jūs jau tada žinojote. Jūs pats informavote Valstybės saugumo departamentą, Energetikos ministeriją? Apskritai, kaip tas toliau, koks tęsinys buvo po to, kai jus V. Gedvilas informavo? Vis dėlto tai Seimo Pirmininkas susitiko, ne bet kas.

A. BUTKEVIČIUS (LSDPF). Aš galiu pasakyti, jūs galite paprašyti „Lietuvos energijos“ ministerijos rašto...

R. JUKNEVIČIENĖ (TS-LKDF). Jie ateis pas mus, ateis.

A. BUTKEVIČIUS (LSDPF). Taip. Ir turite jūs jį?

R. JUKNEVIČIENĖ (TS-LKDF). Ne, ne. Jie ateis vėliau.

A. BUTKEVIČIUS (LSDPF). Taip, buvo duotas energetikos ministrui J. Neverovičiui pavedimas, kad detalai visą tą procesą, kuris prasidėjo 2009 metais... Vadinasi, buvo suformuluoti klausimai, čia net gal kokie 27, kad į kiekvieną klausimą būtų atsakyta aiškiai, kaip tos derybos vyko, pokalbiai, susitikimai, kodėl reikėjo mums sumokėti dėl užsitęsusių procesų papildomus pinigus. Jūs žinote, kad mums dar kainavo, nes „Nukem“ buvo pareikalavęs dėl to, kad vyko ginčai ir buvo sustabdytos statybos, 100 mln. eurų, tai dar buvo sumokėta virš 70 mln., Lietuva sumokėjo. Aš visas detales išsiaiškinau. Taip, ir VSD irgi taip pat visą informaciją turėjo, nes aš paprašiau, kad VSD man irgi surinktų informaciją.

R. JUKNEVIČIENĖ (TS-LKDF). Aš vis tiek dar noriu, pirmininke, patikslinti, jeigu galima?

V. BAKAS (LVŽSF). Klauskite.

R. JUKNEVIČIENĖ (TS-LKDF). Jeigu galima, dar noriu patikslinti. Tai jūs čia kalbate tiek apie „Nukem“ reikalus. Ar V. Gedvilas informavo jus, kad buvo kalbama ir iš „Rosatom“ pusės ir kitais klausimais?

A. BUTKEVIČIUS (*LSDPF*). Ne, neinformavo...

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Jūs nieko nežinojote apie kitus „Rosatomo“ keltus klausimus?

A. BUTKEVIČIUS (*LSDPF*). Ne.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Neminėjo?

A. BUTKEVIČIUS (*LSDPF*). Jis labai trumpai pasakė, jis pasakė, kad buvo susitikimas Seime ir pasakė, kad Vyriausybė turi spręsti tuos klausimus.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Kokius tuos klausimus?

A. BUTKEVIČIUS (*LSDPF*). Dėl tolimesnės Ignalinos atominės elektrinės uždarymo darbų.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Aš noriu irgi pasitikslinti. Jūs sakote, kad 2013 metais ir vėliau jūs nežinojote, kad „Rosatomas“ turi tokius dalykus ir interesus kaip Kruonis, jie turi tokius interesus kaip Baltijos atominės elektrinės statyba ir įtraukimas vienokios ar kitokios Lietuvos ir panašiai. Arba, kad jie galvotų įsitraukti, jeigu mes atgaivintume Visagino atominę elektrinę ir panašiai. Ir Astravo, ir t. t.

A. BUTKEVIČIUS (*LSDPF*). ...klausimą, kad aš ten nežinojau apie Baltijos elektrinės statybą, apie Astravo, tai aš tą žinojau iš VSD pažymų, ir buvo aiškiai parašyta, kad A. Kubiliaus visuomeninis patarėjas A. Žabolis susitiko, ten... Tiesa, aš negaliu turinio atskleisti. Tai yra slapta medžiaga, jūs galite paprašyti VSD.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Aš, jeigu galima, dar patikslinsiu. Tai V. Gedvilas jums minėjo, kad kalbėjo tik apie „Nukem“? Tik apie uždarymą?

A. BUTKEVIČIUS (*LSDPF*). Jis kalbėjo, kad buvo susitikęs su „Rosatomo“ atstovais ar atstovu, nežinau. Ir jis sakė, kad kalbėjosi apie Ignalinos atominės elektrinės uždarymo darbus arba tiesiog darbų atnaujinimą, ir tiek.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Ir kad M. Bastys organizavo susitikimą, jus V. Gedvilas informavo?

A. BUTKEVIČIUS (*LSDPF*). Mane M. Bastys informavo, aišku, informavo ir V. Gedvilas.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Dar, jeigu galima. Vis dėlto jūs, užsikabinant, ne užsikabinant, bet dar patikslinant jūsų paties sakymą: kad jūs nebūtumėte siūlę, jeigu būtumėte žinojęs. Ar jūsų paties buvo čia mintis siūlyti M. Bastį į pavaduotojus, ar kas nors jums pasiūlė, kas nors kreipėsi? Nes frakcijoje yra daug žmonių, kodėl būtent M. Bastys buvo pasirinktas? Ir neatsakėte, ar po to, kai prieš pat skiriant, ar kreipėtės į Valstybės saugumo departamentą, nes jau vieną kartą buvo minėtas.

A. BUTKEVIČIUS (*LSDPF*). Dabar aš jums labai atsakingai ir nuoširdžiai pasakau, jų tas vaidmuo dėl susitikimo su manimi ir su V. Gedvilu nesuvaidino jokio vaidmens, ir aš tų susitikimų visiškai nesureikšminu. Suėjo, kaip sakyti, tam tikri žmonės, pasikalbėjo ir išsiskirstė, kurie

net negalėjo priimti jokių sprendimų. Man, žinote, kaip buvusiam premjerui, parodė ką – politikai nori susireikšminti. Gal nori suvaidinti tam tikrą svarbų vaidmenį, gal parodyti savo įtaką, o man tai sukėlė... Toks paprastas dalykas atrodė ir galiu pasakyti, kad jie jokio ten vaidmens nesuvaidino, ten netgi, kaip sakyti, ir premjero lygyje galima buvo, kaip sakiau, spręsti, su mano paminėtomis institucijomis. Čia, žinote, aš manau, ne vienas Seimo narys įvairiuose ar keliuose klausimuose bando susireikšminti ir bandyti prašinėti arba kokius nors pasiūlymus teikti.

---. Bet dar kartą sudėliojant kuoliukus. Vis dėlto jūs žinojote, kad M. Bastys organizavo „Rosatomo“ susitikimą su V. Gedvilu? Tada įvairiose VSD pažymose ir šiaip bendrai žinojote, kad „Rosatomas“ turi interesų Lietuvoje, kurie galimai galėtų prieštarauti ir mūsų nacionalinio saugumo strategijai, ir energetikos strategijai, ir panašiai. Ir vis tiek 2016 metais, 2017 metais jūs jį, ne jūs, bet frakcija skyrė į Seimo Pirmininko pavaduotojus.

A. BUTKEVIČIUS (*LSDPF*). Aš nemačiau tuo metu, man būnant Ministru Pirmininku, kad jie galėtų daryti įtaką Lietuvos energetikos kokiai nepriklausomybei. Nemačiau. Čia yra kiekvieno politiko principo reikalas, kaip tu elgiesi, kokių tu savo asmeninių vertybių laikaisi ir, jeigu tu būsi tvirtas ir suprasi, kad tu gini Lietuvos interesus, tai nei „Rosatomas“, nei „Nukemas“, nei kiti...

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Vis tiek dar noriu fiksuoti dėl to skyrimo į tuos pavaduotojus. Tai jums to, ką jūs pats žinojote iš Saugumo departamento pažymos, kur jis buvo minimas, iš to kokius interesus gynė, iš to, kad organizavo, pats truputį lyg ir kritikavote, ir dabar kalbate apie vertybes. Jums su tomis vertybėmis buvo viskas gerai, siūlant jį pavaduotoju?

A. BUTKEVIČIUS (*LSDPF*). Gal žmogus ir suklydo, gal jis nesitikėjo nieko blogo, nes...

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). ...prieš skiriant. Atsiprašau...

A. BUTKEVIČIUS (*LSDPF*). Labai trumpai. Buvo paklausta, aš jam aiškiai pasakiau, kad tikrai nepriimsiu ir nereikia. Aš galvojau, kad jis suprato, dėl ko tai reikia daryti.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Ne, ne, ne. Bet prieš skiriant jį į pavaduotojus, jūs su juo kalbėjotės apie jo praeitį, klausinėjote, jums nekilo kokių nors klausimų jo paties paklausti apie visas šitas istorijas, kurias jau jūs pats žinojote ir viešai buvote...

A. BUTKEVIČIUS (*LSDPF*). Ne, aš žinojau dėl „Rosatomo“ ir aš žinau, kad jis jokio vaidmens su „Rosatomu“ organizuojant susitikimą nesuvaidino, jokios jis įtakos tam neturėjo ir, aš pagalvojau, kad žinote... Tuo baigėsi tas klausimas.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Matyt, nesuvaidino dėl to, kad išviešinti buvo tie susitikimai. Bet kaip jūs galvojate, ko siekia ponas M. Bastys, rengdamas susitikimus su aukščiausiais valstybės vadovais? Štai, jūsų nuomone, ko jis siekė?

V. BAKAS (*LVŽSF*). Su kuo?

M. BASTYS (*LSDPF*). Su premjeru ir su Seimo Pirmininku.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Labai atsiprašau, klausimų kyla po to, kai išgirstame atsakymus arba neatsakymus. Aš norėjau paklausti. Jus domina energetika seniai, ne tik po pažinties su J. Kostinu, po to, kai J. Kostinas pradėjo apie tai kalbėti. Tai kokius dar žmones esate atvedęs ar siūlęs susitikti? Tiksliau, kokius susitikimus organizavęs? Kokius konkrečius sprendimus esate pasiūlęs, priėmęs energetikos srity, išskyrus, be šitų susitikimų, kuriuos organizavote?

M. BASTYS (*LSDPF*). Kolege, man atrodo, kad tai jau išplaukia iš šios pažymos. Aš nežinau, ar aš turėčiau su jumis kalbėti tokiais dalykais.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Su J. Kostino šeima jūs anksčiau, kiek suprantu, esate pažįstami dar nuo tėvo laikų, šeimomis? Ar čia neteisinga informacija buvo paskleista?

M. BASTYS (*LSDPF*). Nesupratau klausimo.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Su J. Kostino šeima esate bendravę nuo seniau ar pastaruoju metu susipažinote? Kada susipažinote su pačiu J. Kostinu?

M. BASTYS (*LSDPF*). Aš jums pasakiau, kad apie 2001 metus.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Anksčiau nebuvote susitikę, dar iki nepriklausomybės, ne? Nei tėvas, nei kiti, nei jų tėvai?

M. BASTYS (*LSDPF*). Ne, ne. Tikrai nežinau tokių dalykų.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Noriu paklausti jūsų dėl brolių Ziminų... Dar prieš tai. Dėl brolių Ziminų fondo perkėlimo į Lietuvą, JAV instituto filialo steigimo Lietuvoje. Papasakokite plačiau, kuo čia reikšmingi tie fondai ir institutai?

M. BASTYS (*LSDPF*). Nežinau, ką aš čia galėčiau papasakoti plačiau. Tiesiog natūraliai mane supažindino, jo buvo toks noras, toks interesas. O ką aš galėčiau plačiau papasakoti?

V. BAKAS (*LVŽSF*). Kieno jo?

M. BASTYS (*LSDPF*). Zimino, konkrečiai Zimino.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Jūs pažinojote patį Ziminą?

M. BASTYS (*LSDPF*). Taip, aš to ir neneigiu. Aš buvau supažindintas su juo.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Kuo tie institutai Lietuvai buvo svarbūs, tiek JAV instituto filialo steigimas Lietuvoje, tiek Ziminų fondo perkėlimas į Lietuvą? Kuo čia būtų buvę svarbu?

M. BASTYS (*LSDPF*). Dėl Zimino aš jums negaliu pasakyti, o dėl (...) instituto, kuris galvojo, kur ar Lietuvoje, ar Bulgarijoje, ar kur kitur galėtų steigti savo filialą, tai, mano supratimu, kaip yra, pavyzdžiui, Laisvosios rinkos institutas, taip ir čia Jungtinių Amerikos Valstijų galėtų būti institutas, kuris taip pat turi savo patirtį Jungtinėse Amerikos Valstijose ir gali savo ekspertinį požiūrį perduoti.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Ponas Bastys, mes turime įvairių minkštosios galios įrankių, jūs minėjote strategiją, minėjote, kad reikėtų mažinti Rusijos priklausomybę, štai ateina pas jus ir prašo broliai Ziminai perkelti fondo veiklą į Lietuvą. Jūs visai nepasidomite, kodėl tai vyksta?

M. BASTYS (*LSDPF*). Manęs jie neprašė, o pats ponas Ziminai, kaip buvo pasakyta, buvo vienas pirmųjų Rusijoje, kuris savo akcijas į berods, bijau sumeluoti, į Niujorko biržą buvo perdavęs, kad prekiautų akcijomis. Nemačiau nieko tokio, dėl ko aš turėčiau bijoti pono Zimino.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Gera, tada klausimas susijęs su susitikimais, kurių prašė arba galbūt prašė, kiek susiję su J. Kostinu? Ar jūsų J. Kostinas arba A. Mertenas prašė organizuoti susitikimus? Ir jeigu taip, ar jie buvo surengti su kitais Lietuvos pareigūnais, galbūt 2012–2016 metų laikotarpiu? Ne tik su premjeru ir Seimo Pirmininku, bet su energetikos ministru, komitetų vadovais.

M. BASTYS (*LSDPF*). Tikrai negaliu dabar tiksliai prisiminti, bet aš kažkur pasąmonėje turiu, kad dėl energetikos ministro būtent užsiminimas toks buvo, bet kaip ten, ar susitiko, ar nesusitiko, negaliu, tikrai nepamenu šitų dalykų.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Patikslinkite, ką reiškia „užsiminimas buvo“?

M. BASTYS (*LSDPF*). Aš sakau, aš iš pasąmonės bandau atgaivinti, galbūt logiškai toks turėjo būti pokalbis, bet tikrai tvirtai, aiškiai aš jo negaliu prisiminti.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Ar jūs bandėte organizuoti susitikimą su tuomečiu energetikos ministru, kol buvo 2012–2016 metų laikotarpiu, A. Merteno, J. Kostino prašymu su Rusijos atstovais?

M. BASTYS (*LSDPF*). Nuoširdžiai sakau, galbūt ir buvo, bet tikrai man neišlikęs šitas dalykas atmintyje.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Galbūt jums išliko tai, kad... Klausimas toks, ar tie susitikimai vyko?

M. BASTYS (*LSDPF*). Negaliu pasakyti, nežinau. Aš šito tikrai negaliu pasakyti.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Supratau. Dėl A. Merteno mes dar atskirai eisime. Ar būtų dar klausimų?

Tada A. Mertenas. Prašysime jus apibūdinti santykius su ponu A. Mertenu, nuo kada esate pažįstami, dar kartą priminkite. Ir apskritai, kokie buvo jūsų pagrindiniai diskusijų ar susitikimų, bendravimo klausimai?

M. BASTYS (*LSDPF*). Dėkoju, gerbiamasis kolega. Aš galiu tik dar kartą pakartoti, jeigu mano atmintis nepaveda, tai 2012 metais buvo susipažinta, buvo kelis kartus susitikta. Vienas iš tų susitikimų buvo pas Seimo Pirmininką. Ir tik dalykinis pokalbis, dalykinis pašnekesys. Visų pirma, ką aš ir sakiau, ir dar kartą pakartosiu, visų pirma dėl Ignalinos atominės elektrinės uždarymo. Be abejo, pats A. Mertenas, tiek prieš kalbėdamas su Seimo Pirmininku, tiek kalbėdamas su manimi, įvardijo, kokius projektus įgyvendina ir kur planuoja, kur nori įgyvendinti

„Rosatom“ kompanija. Tai būtų galima paminėti Vengriją, aš dabar nėsikartosiu, nes aš praeitame posėdyje apie tai kalbėjau, nežinau, ar čia reikia gaišti jūsų laiką tuo klausimu.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Kas jus supažindino su ponu A. Mertenu?

M. BASTYS (*LSDPF*). Aš to tiksliai, to epizodo, kaip įvyko, tikrai negaliu prisiminti, bet man atrodo, kad tai padarė profesorius J. Kostinas.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Minėjote, kad kelis kartus buvote organizavę susitikimus, vienas iš jų su Seimo Pirmininku. Su kuo dar buvo susitikimai surengti?

M. BASTYS (*LSDPF*). Daugiau su kitais nieko nebuvo.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Bet jūs minėjote, jog kelis kartus buvo keli susitikimai.

M. BASTYS (*LSDPF*). Du kartus ar tris kartus, tai čia vieną kartą susipažįsti, taip logiška, kitą kartą pasikalbi ir trečią kartą atsisveikini, ir viskas. Grubiai tiek būtų galima pasakyti.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Vieną kartą pasikalbi, susipažįsti ir atsisveikini.

M. BASTYS (*LSDPF*). Kolegos, aš tikrai negaliu prisiminti tų detalių aplinkybių. Tiesiog natūralu susipažinti ir susitikti.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Bet su kuo be, Seimo Pirmininko, dar organizavote susitikimus?

M. BASTYS (*LSDPF*). Nepamenu, kad dar būčiau su kuo konkrečiai dalyvavęs?

V. BAKAS (*LVŽSF*). Prašau. Ar dar dėl A. Merteno būtų klausimų? Tuoju, sekundėlę. Gerai, o jums buvo žinoma, ką veikė ponas A. Mertenas? Kuo jis užsiima, kas jis toks?

M. BASTYS (*LSDPF*). Man, jeigu teisingai pamenu, buvo pasakyta, kad jis yra iš Ukrainos, iš Kijevo, kad būtent jis yra „Rosatom“ atstovas Rytų šalyse dėl atominės energetikos projektų įgyvendinimo. kažkas panašiai.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Jūs minėjote, kad su ponu A. Mertenu susipažinote kelintais metais?

M. BASTYS (*LSDPF*). Man atrodo, 2012 metais.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Koks buvo susitikimų su A. Mertenu turinys? Ko jis siekė? Ko prašė?

M. BASTYS (*LSDPF*). Kolegos, aš jau kartojuosi. Pagrindinis ir esminis dalykas jo buvo Ignalinos atominės uždarymo klausimu ir noras pristatyti, kaip aš supratau, jų planus, ką jie daro, kur jie daro. Galiu dar pakartoti, ir Didžiojoje Britanijoje, tuo metu kalbėjo, kad dalyvauja konkurse, bet, kiek atsimenu, jie pralaimėjo tą konkursą.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Tuoju. Užduodu dar vieną klausimą. Mūsų žiniomis, jūs buvote bent kelis kartus susitikęs su ponu A. Mertenu ir ne tik susipažinti, pasisveikinti ir atsisveikinti. Klausimas būtų toks: ar jūs šiuo metu, ar šiuo metu jūsų bendravimas su ponu A. Mertenu nutrūkęs, ar jis tebevyksta?

M. BASTYS (*LSDPF*). Vienareikšmiškai to bendravimo nėra.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Klausimas, ką reiškia vienareikšmiškai?

M. BASTYS (*LSDPF*). Tai, kad nei aš jam skambinu, nei jis man skambina, nei aš su juo susitinku, nei jis su manimi susitinka.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Bet per trečius asmenis?

M. BASTYS (*LSDPF*). Dar kartą kartoju, kad buvo su profesoriumi J. Kostinu. Šiuo atveju, jeigu jį įvardintume kaip trečią asmenį, tie keli susitikimai ir buvo įvykę, ir viskas.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Su profesoriumi J. Kostinu ar per profesorių J. Kostiną?

M. BASTYS (*LSDPF*). Šiuo atveju, jeigu yra organizuojamas susitikimas su Seimo Pirmininku ir aš kalbuosi su profesoriumi J. Kostinu, tai nežinau, jūs galite čia kaip norite įvardinti.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Gerai, kada paskutinį kartą turėjote kokį nors susitikimą su ponu A. Mertenu? Paskutinį kartą.

M. BASTYS (*LSDPF*). Nepamenu. Tikrai nepamenu. Nenoriu...

V. BAKAS (*LVŽSF*). Šiais metais?

M. BASTYS (*LSDPF*). Šiais metais tikrai ne.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Šiais metais neturėjote?

M. BASTYS (*LSDPF*). Ne, tikrai ne.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Ar kitaip bendravote galbūt?

M. BASTYS (*LSDPF*). Ir kitaip ne.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Gerai. Rasa, prašom.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Aš dabar noriu patikslinti ir pono M. Basčio, ir gal kolegą man pagelbėtų. Ignalinos uždaryme „Rosatom Overseas“ dalyvauja būtent A. Merteno vadovaujamas padalinys iš viso „Rosatomo“ ar kuris nors kitas?

M. BASTYS (*LSDPF*). Tai jūs čia ne manęs turite klausti. Aš į šitą klausimą negaliu atsakyti.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Ne, ne, bet čia labai svarbu, ar iš tikrųjų jis yra tas žmogus, kuris buvo įgaliotas kalbėti apie Ignalinos atominę, nes (aš tik padedu jums atsakyti, čia turbūt BNS pranešimas) 2013 m. vasario 23 d., kur jūs tada pasakėte, kad „A. Mertenas mane pažįsta, kreipėsi į mane klausdamas.“ Jis kreipėsi į jus klausdamas, taip suprantu? Tiesiogiai A. Mertenas ar J. Kostinas?

M. BASTYS (*LSDPF*). Negaliu dabar atsakyti į tą klausimą konkrečiai.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Palaukite, palaukite, bet čia yra taip parašyta, jūsų citata, arba tada reikia ieškoti... „A. Mertenas mane pažįsta, kreipėsi į mane klausdamas, ar būtų galima suorganizuoti susitikimą su Seimo Pirmininku. Aš kreipiausi į Seimo Pirmininką, kad pageidauja „Rosatom“ atstovas susitikti, pakalbėti apie „Rosatom“ planus. Kas yra daroma, kas yra planuojama Karaliaučiaus srityje, Baltarusijoje, kad iš pirmų lūpų Seimo Pirmininkas girdėtų apie

planuojamus darbus. Ir, be abejo, norėjo išgirsti, ką Lietuva planuoja daryti atominės energetikos srityje.“ Čia kalbos apie Ignalinos atominės uždarymą kaip ir nebuvo, todėl ir kyla man klausimas, kas yra A. Mertenas, kas yra „Overseas“, jų padalinys, ir kas tada uždarinėja Ignalinos atominę?

M. BASTYS (*LSDPF*). Gerbiama kolege, žurnalistams atsakymas tai... Be abejo, kad tas pokalbis vyko su profesoriumi J. Kostinu ir su A. Mertenu. Aš tame atsakyme tiesiog nepaminėjau profesoriaus J. Kostino, ir tiek. Nes šiuo atveju būtent A. Mertenas yra kompetentingas visų pirma kalbėti apie atominės... Be abejo, kad buvo kalbama apie atominės uždarymą. Kodėl aš interviu nepaminėjau, dabar negaliu jums to pasakyti. Tiesiog gal tuo metu, žinote, kaip būna, kai kalbi ir iškrenta iš galvos svarbus dalykas ir jo nepasakai. Aš čia tikrai nematau dėl to jokios problemos.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Aš labai atsiprašau, jūs užsiminėte vėliau, kad buvo užsiminta apie galimybę „Rosatomui“ dalyvauti Visagino atominės elektrinės, ai, atsiprašau, netgi ne apie Ignalinos, apie... Jūs čia sakote, kad, M. Basčio teigimu, susitikime užsiminė apie galimybę „Rosatom“ dalyvauti Visagino atominės elektrinės projekte. Man ką tik atsakėte prieš tai apie J. Kostiną tame faile, atsakyme, kad jūs nieko nežinote apie Lietuvos dalyvavimą Visagino atominės elektrinės projekte...

M. BASTYS (*LSDPF*). Čia galbūt daugiau paties A. Merteno citavau kalbą. (*Balsai salėje*) Suprantate, per daug dalykų, kad aš galėčiau iš karto viską prisiminti ir tiksliai pasakyti.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Aš labai atsiprašau, pirmininke. Vis tiek žmogus ruošėsi eidamas į tokią apklausą. Jeigu mes sugebėjome pasiimti 2013 metų pranešimus, tai jūs dabar aiškinate, kad jūs nieko neprisimenate ir nieko nepasižiūrėjote?

M. BASTYS (*LSDPF*). Aš nesakau, kad aš nieko neprisimenu.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Aš suprantu, kad čia yra gynybinė pozicija. Tačiau vis dėlto aš noriu, kad liktų ir protokole fiksuota, ir būtent jums girdint, citatos įdėtos, aš tikiuosi, kad žurnalistai sugebėtų duoti ir įrašus, jeigu jūs pradėtumėte ginčyti tuos dalykus. Jūs sakote po susitikimo su Seimo Pirmininku: „Buvo paminėta, kad Kruonio hidroelektrinė galėtų būti daugiau išnaudojama tada, kada veiks Karaliaučiaus srityje ta atominė. Buvo paminėta, kad Karaliaučiuje bus statomi du blokai, vienas blokas bus reikalingas Karaliaučiaus reikmėms, o kitas bus naudojamas elektros eksporto reikmėms.“ Tai aš noriu paklausti, kaip jūs vertinate tai Lietuvos nacionalinio saugumo interesų ir Lietuvos priimtų ir iki šiol galiojančių visų energetinio saugumo strategijų kontekste? Nes aš galiu nuo savęs pridėti, kad tai yra, galima sakyti, išdavystė interesų, ką jūs čia kalbėjote.

M. BASTYS (*LSDPF*). Gerbiama kolege, šiuo atveju aš kalbu, ką pats A. Mertenas pristatė ir ką pats A. Mertenas pasakė. Tai tikrai yra ne mano šiuo atveju ar interesas, ar noras. Tai yra A. Merteno. Šiuo atveju painioti tuos dalykus nereikėtų.

O kitas dalykas, gerbiamieji kolegos, aš norėčiau pasakyti labai svarbų dalyką. Aš suprantu nacionalinio saugumo klausimą, suprantu energetinio saugumo klausimą ir energetikos strategijos klausimus. Viskas yra puikiai suprantama. Bet aš nenorėčiau, kad tai būtų paversta, kada žmogus turi savo požiūrį, kada turi savo įsitikinimus galų gale, poziciją, pažiūras, nenorėčiau, kad tai būtų paversta kaip, sakykime, priesaikos sulaužymu ar panašiai. Savo vidinę nuostatą aš jau įvardijau. Man yra labai svarbu, kad tikrai tą našta per strategiją, kurią mes prisiimame, iš tikrųjų mes ją realiai paneštume kaip visa visuomenė, kaip visa valstybė. Kaip pavyzdys, ar būtų ekspertai, Lietuvos mokslininkai rašę savo išvadas, savo analizes dėl „Hitachi“ atominės elektrinės, jeigu būtų kuriamas toks įvaizdis ir toks požiūris į tai, ką jūs dabar bandote padaryti...

V. BAKAS (*LVŽSF*). Pone Basty, aš norėčiau, kad mes čia nedebatuotume, mes ne apkaltos komisija salėje, jūs tikrai pasiruošite, bus tam laiko. Aš tik noriu pasakyti keletą momentų. Mes iš tiesų nuoširdžiai stengiamės...

Palaukite sekundėlę. Stengiamės išsiaiškinti tuos klausimus, kuriuos Seimas pavedė. Buvo, nebuvo, taip, ne. Ir, žinote, nuomonės turėjimas vienu ar kitu klausimu nėra draudžiamas. Kur kas problemų kelia, kada jūs neigiate pats save. Mes norėtume paprašyti, pavyzdžiui, vieną kartą kalbate vienaip, po to radikaliai kalbate kitaip, kitaip sakant, jūs nebijokite išreikšti tą savo nuomonę, jeigu jūs turite nuomonę, pavyzdžiui, kad Rusijos dalyvavimas energetiniuose projektuose buvo reikalingas, tai jūs ją ir ginkite. Jūs galite ginti. Jeigu ne, dabar net neaiški jūsų pozicija tuo klausimu. Tai aš norėčiau pratęsti debatus ir požiūrius dėl energetikos ateities, mes nukelkime į Seimą, tęskime toje apimtyje, kurioje susirinkome.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). (...) konkrečius klausimus. Aš noriu, kad liktų apklausos protokole, man atrodo, čia labai svarbūs dalykai yra, ypač formuluojant atsakymą į patį pirmą mums suformuluotą klausimą. Aš toliau cituoju, ką jūs sakėte išėjęs tik ką, tada atmintis buvo geresnė turbūt negu dabar, suprantama. Anot M. Basčio, buvo aptartos galimybės tiekti naktinę elektros energiją iš Karaliaučiaus atominės 2012 metais. Cituoju: „Tikrai buvo paliestas Kruonio hidroakumuliacinės elektrinės klausimas, kiek mums, kaip valstybei, būtų naudinga naudoti būtent naktinę elektros energiją, kada yra patys mažiausi tarifai, ar mes pasirenge. Mes, kaip politikai, nelabai norėjome atsakinėti ir palikome perspektyvos klausimams, jeigu būtų organizuojami kokie susitikimai su Energetikos ministerija, su Vyriausybės atstovais, būtent su energetikais, kurie ir turi užsiiminėti tais klausimais.“ Dabar mano klausimas. Jūs tik ką teigėte, kad jūsų interesas energetikoje, kad būtų kuo mažesnė Rusijos įtaka Lietuvoje. Ar jūs tame susitikime oficialiai pasakėte ponui A. Mertenui, kad Lietuvai yra nepriimtini tokie pasiūlymai, tokie

klausimai, ar jūs pasakėte, kad tai prieštarauja Lietuvos nacionalinio saugumo strategijai, Lietuvos priimtai (Seime) energetinio saugumo strategijai? Ar jūs jiems pasakėte Lietuvos poziciją, išdėstėte tais klausimais, kuriuos ką tik dabar pacitavau?

M. BASTYS (*LSDPF*). Gerbiama kolege, iš tiesų jūs puikiai suprantate, kad ten, tame dalykiniame pokalbyje niekas jokių sprendimų nepriiminėjo ir negalėjo priiminėti. Ir buvo labai aiškiai įvardinta Seimo Pirmininko, kad šiais klausimais geriausiai būtų kalbėtasi konkrečiai su Energetikos ministerija ir panašiai. Tai prašau jūsų man pasakyti, ką aš turiu įvardinti ir ką aš turiu pasakyti? Šiuo klausimu pirmiausia visą strategiją įgyvendina Energetikos ministerija.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Aš norėčiau papildyti. Tokiu atveju, koks buvo jūsų asmeninis interesas, nes mes minėjome apie Ignalinos AE uždarymą, kad jūs turėjote interesą kaip politikas, tam, kad greičiau uždarytume, t. y. kad nebūtų sustabdyti pinigai. Tada klausimas būtų, koks jūsų asmeninis interesas buvo bendros įmonės statant Ignalinos AE... steigimas, prekyba Astravo ir „Baltijoskoje“ AE, ką Rasa minėjo, pagaminta elektros energija. Koks čia jūsų interesas buvo, kad jie buvo aptarinėjami aukščiausiu lygiu ir organizuojami susitikimai?

M. BASTYS (*LSDPF*). Negaliu aš nieko tuo klausimu pasakyti.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Tai kodėl jūs apie tai kalbėjote?

M. BASTYS (*LSDPF*). Aš jums esminį dalyką pasakiau, o kiti, kas buvo pristatyta, kas buvo aptarta, aš galiu tik pasikartoti. Aš nežinau, ką aš galėčiau dar daugiau jums pasakyti.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Tai kodėl jūs tada vardan tų klausimų dalyvavote susitikimuose, kokia jūsų pozicija buvo? Tai jūs dabar pasakykite mums.

M. BASTYS (*LSDPF*). Klausimas nelabai korektiškas. Vienas iš esmės susitikimas su Seimo Pirmininku pažintinis, o kitas, kaip aš sakau, atsisveikinimo. Tai ką aš čia turėčiau dar daugiau pridurti jums?

V. BAKAS (*LVŽSF*). Aišku. Na, galbūt yra kažką pridurti, dar galėsime grįžti prie to. Prašau.

---. Aš vieną pastabą dėl tos Ignalinos uždarymo ir nelabai noro, kad ten būtų viskas sureguliuota, kad reiktų mokėti iš mūsų biudžeto. Pasakysiu taip, kad mes žinome, kad 2014 metų vasarą jau buvo įvykęs lūžis, kad jau viskas buvo aišku, kad nereikės mokėti, susireguliuoja reikalai, bet jūs vis tiek toliau bendravote su jais ir net nuo 2014 metų vasaros su „Rosatomo“ atstovais ir toliau bendravote, ar ne?

M. BASTYS (*LSDPF*). Nesupratau to klausimo.

---. Aš noriu pasakyti, kad Ignalinos uždarymo problema jau 2014 metų vasarą iš principo buvo išspręsta, tiesiog nebebuvo darbotvarkėje, nes tą mums minėjo kai kurie, kuriuos mes kalbinome. Akivaizdu, kad jeigu toliau buvo bendravimas su „Rosatomo“ atstovais nuo 2014 metų vasaros ir toliau, tai šitas klausimas yra tiesiog...

M. BASTYS (*LSDPF*). Gerbiamas kolega, aš norėčiau, kad jūs aiškiai įvardytumėte, 2014 metais su kokiais aš „Rosatom“ atstovais bendravau?

---. Aš klausiu, tai jūs nebendravote, norite pasakyti, nuo 2014 metų vasaros su „Rosatom“ atstovais? Su J. Kostinu, A. Mertenu?

M. BASTYS (*LSDPF*). Tai vėlgi tada būkime tikslesni. Pačioje posėdžio pradžioje jūs klausėte, ar J. Kostinas rodė kokią nors atstovavimo sutartį ir panašiai? Na, nerodė tokios atstovavimo sutarties J. Kostinas. Aš nelabai suprantu šito klausimo.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Gerai. Einame prie kitų klausimų. Norėčiau pasikalbėti iš praėjusios, iš tos viešos pažymos apie tą epizodą, vadinamą renginiais „Atvira jūra“. Galite papasakoti mums apie tuos renginius, kas tai per renginiai, kieno iniciatyva jie buvo organizuojami, kokių tikslų, kokios žmonės ten lankėsi ir koks jūsų, kodėl jūs ten buvote kviečiamas?

M. BASTYS (*LSDPF*). Visų pirma, tai kultūrinis renginys. Jeigu mano atmintis nemeľuoja, pirmą renginį atidarė V. Ušackas, kitą renginį atidarė Seimo Pirmininkas V. Gedvilas ir trečią renginį... čia, kiek atmintis man leidžia, atidarė J. Budraitis. Tai yra grynai kultūrinis renginys, kuriame aš dalyvavau.

V. BAKAS (*LVŽSF*). O kultūrinis, jūs patikslinkite, kokia jo paskirtis buvo kultūros srityje.

M. BASTYS (*LSDPF*). Aš tikrai nenorėčiau į tas detales lįsti, nes vėl bus priekaištauojama, kad kažką ne taip pasakiau. Na, kiek atsimenu, buvo partneriai ir ispanai vienu atveju, kitu atveju – italai. Buvo, kaip sakyti, tarptautinio lygio renginys, ir tiek. Aš daugiau nežinau, ką aš galėčiau daugiau pasakyti.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Pone Basty, ar tai kultūrinis renginys vis dėlto, ar tai kontaktų vakarėlis siekiant užmegzti kontaktus kažkokius? Galima taip pavadinti?

M. BASTYS (*LSDPF*). Tikrai, kad tai būtų kontaktų vakarėlis, taip tikrai negalėčiau teigti.

V. BAKAS (*LVŽSF*). O kas organizavo tuos renginius „Atvira jūra“, būtent kas – Rusija ar Lietuvos pusė?

M. BASTYS (*LSDPF*). Aš į tuos klausimus negaliu jums konkrečiai atsakyti. Čia jau reikėtų klausiti tiesiogiai pačių, na, sakykime, jeigu aš gaunu iš J. Budraičio kvietimą dalyvauti renginyje. Aš manau, kad reikėtų jo tada klausiti paties konkrečiai J. Budraičio.

V. BAKAS (*LVŽSF*). O kiek dažnai jūs buvote tuose renginiuose, kiek tų renginių buvo?

M. BASTYS (*LSDPF*). Negaliu dabar pasakyti – 3 ar 4, tikrai nenoriu sumeluoti.

V. BAKAS (*LVŽSF*). O visais atvejais iš J. Budraičio gaudavote kvietimus?

M. BASTYS (*LSDPF*). Reikėtų pasižiūrėti, tikrai aš nenoriu spėlioti.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Bet iš ko dar gaudavote?

M. BASTYS (*LSDPF*). Negaliu pasakyti, aš turiu pasižiūrėti konkrečiai, aš tikrai į tokias smulkmenas ne...

V. BAKAS (*LVŽSF*). Nuo kurio laiko jūs pradėjote lankytis šiuose renginiuose?

M. BASTYS (*LSDPF*). Jeigu mano atmintis nepaveda, pirmas renginys, atrodo, buvo 2013 metais, bet tikrai negaliu garantuoti, kad taip buvo, bet, man atrodo, kad taip.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Ar tuose renginiuose lankėsi tas žurnalistas E. Mackevičius ir tie kiti ponai, kurie minimi pažymoje, A. Mertinas, J. Kostinas?

M. BASTYS (*LSDPF*). E. Mackevičius tikrai buvo tame renginyje ir keliuose renginiuose buvo, dvejuose tai tikrai, man atrodo, buvo. J. Kostino tikrai nepamenu. Man atrodo, kad jo nebuvo. Daugiau netgi galėčiau pasakyti, kad turbūt tikrai nebuvo. Žinote, gal nemačiau, bet, man atrodo, kad tikrai nebuvo.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Ar buvo kokių nors naujų pažinčių tame renginyje, užmegztų jūsų su Rusijos verslo, politikos, ambasados atstovais?

M. BASTYS (*LSDPF*). Tai, kad būtų pažintys ir jau mes čia bendraujame, draugaujame, kalbamės, tikrai tokių dalykų nebuvo, bet taip, kad paspaudi ranką, pasako vienas vardą, pasakai savo vardą, be abejo, kad tai yra natūralu. Tokiu būdu prisistatai, bet ne daugiau.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Ar žinojote apie pono E. Mackevičiaus veiklą, jam suteiktus Rusijos Federacijos valstybinius apdovanojimus, jo straipsnius, pasisakymus per televiziją, ryšius su Prezidento administracija?

M. BASTYS (*LSDPF*). Ne, aš taip giliai nesigilinau apie jo apdovanojimus ir nežinojau.

V. BAKAS (*LVŽSF*). O ką jūs apie jį, apie jo veiklą žinojote?

M. BASTYS (*LSDPF*). Aš pirmiausia, kaip pats A. Mertenas prisistatė, kad yra gimęs Vilniuje...

V. BAKAS (*LVŽSF*). Kas gimęs Vilniuje?

M. BASTYS (*LSDPF*). Atsiprašau, E. Mackevičius yra gimęs Vilniuje, kad dirbo žurnalistu.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Kur?

M. BASTYS (*LSDPF*). Dabar bijau sumeluoti, ar „Ostankino“, ar... Viena žodžiu, iš Rusijos vedančiųjų televizijų. Gal tokius pagrindinius dalykus, kuriuos aš jums galiu dabar apie jo prisistatymą pasakyti.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Bet jums teko duoti ką nors... E. Mackevičius prašė jūsų duoti interviu Rusijos televizijai? Jeigu taip, apie ką buvo interviu?

M. BASTYS (*LSDPF*). Jis pats asmeniškai iš manęs interviu neėmė. O vienais metais (dabar aš neprisiminsiu, kuriais) buvo žurnalistai iš Maskvos ir būtent, kaip aš supratau, jo rekomenduoti man skambino ir ėmė interviu.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Apie ką buvo tas interviu? Vieną kartą čia buvo?

M. BASTYS (*LSDPF*). Taip, čia vieną kartą.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Apie ką?

M. BASTYS (*LSDPF*). Dabar nenoriu spėlioti. Vėl paskui juokingai atrodysiu. Tikrai to viso turinio dabar negalėčiau... Reikėtų pasižiūrėti. Ten nieko tokio ypatingo nebuvo. Man atrodo, buvo daugiau susiję su žmogaus teisėmis.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Žmogaus teisėmis kur – Lietuvoje?

M. BASTYS (*LSDPF*). Bendrai.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Ar Rusijoje?

M. BASTYS (*LSDPF*). Bendrai. Ta prasme, ne... Negaliu dabar. Tikrai nenoriu spėlioti. Nenoriu pasakyti.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Žmogaus teisėmis. Dar grįžtame prie atviros jūros. Ar tuose renginiuose palaikydavote ryšius su Rusijos ambasados darbuotojais?

M. BASTYS (*LSDPF*). Man atrodo, viename renginyje buvo Rusijos ambasadorius, bet kad aš ten palaikyčiau ryšius... Aš net su juo ir nepasikalbėjau, galbūt tikrai pasisveikinome.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Ar žinojote apie faktinius tų renginių organizatorius?

M. BASTYS (*LSDPF*). Ne. Aš jau sakiau, tikrai aš į tas detales nesigilinau.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Ar galima...

V. BAKAS (*LVŽSF*). Prašau.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Dėl santykių su atstovais čia, ambasadose. Tuo metu 2013 metais, kai organizavot susitikimą su A. Mertenu, koks buvo Rusijos ambasados žmonių vaidmuo, ar susitikote su jais, ar buvo informuojami, ar dalyvavote kokiuose pokalbiuose? Gal prisimenate, koks tuo metu buvo ambasadorius?

M. BASTYS (*LSDPF*). Konkrečiai mano jokių pokalbių nebuvo su ambasadoriumi, jeigu jūs konkrečiai šito klausiate, tą galiu visiškai ramiai pasakyti. Ambasadorius, jeigu mano atmintis nemeluoja, rodos, Udalcovas. Aš nežinau. Tikrai nepamenu.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Tokį poną, vardu Čichladzė, pažįstate?

M. BASTYS (*LSDPF*). Negaliu dabar pasakyti. Gal iš matymo ir pažinčiau, bet taip, kad aš pažinočiau jį konkrečiai asmeniškai tikrai negaliu pasakyti.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Ar Lietuvos specialiosios tarnybos jus buvo įspėjusios apie ryšius tokio pobūdžio renginiuose?

M. BASTYS (*LSDPF*). Ne.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Ar turime dar dėl E. Mackevičiaus? Tada aš norėčiau pasiūlyti kolegoms... Prašau.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Kadangi jūs kalbėjote apie savo skirtingus požiūrius, šiaip norėčiau pasiteirauti, ar jums žinoma, ar domėjotės, ar tiesiog neįdomu apie E. Mackevičiaus dalyvavimą įgyvendinant Rusijos informacinę politiką, taip pat ir Lietuvos atžvilgiu, ir kitų valstybių atžvilgiu? Juk jis šiuo atveju nebuvo eilinis žurnalistas.

M. BASTYS (*LSDPF*). Aš jau sakiau, kad aš tikrai tiek, kiek su juo pasikalbėjau, ir jau atsakiau į tą klausimą. Be abejo, dabar daugiau pasidomėjau. Ir jūs pristatėte. Dabar šiek tiek daugiau žinosiu.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Apie įspėjimus pradėjot, galima ta tema?..

V. BAKAS (*LVŽSF*). Įspėjimus? Taip, taip. Prašau.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Manė labai domintų laikotarpis, kai jūs tapote turbūt G. Kirkilo Vyriausybėje žemės ūkio klausimais patarėju. Taip? Tada jūs prašėte, tiksliau, jūsų vadovybė prašė leidimo dirbti su slapta informacija.

M. BASTYS (*LSDPF*). Taip.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Pirmą kartą prašėte savo?..

M. BASTYS (*LSDPF*). Kiek mano atmintis leidžia, aš užpildžiau anketą. Rodos, buvo 2006 metai.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Taip.

M. BASTYS (*LSDPF*). Užpildžiau anketą ir man buvo suteiktas leidimas dirbti su slapta informacija. Ne su visiškai slapta, bet su slapta informacija.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Jūs neturėjote, jokių klausimų jums niekas neturėjo, nebuvote pakviestas niekur, kaip kad šį kartą? Nebuvo jokių pokalbių?

M. BASTYS (*LSDPF*). Kaip šį kartą, tikrai galiu pasakyti, kad ne, kaip šį kartą. O kokia nors paprastesne forma galbūt ir kas buvo, bet šitų pokalbių aš tikrai ilgai nepamirščiau, kuri organizavo...

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Gerai, nebūtina kaip šito, bet apskritai pokalbių su VSD pareigūnais, kurie būtų jums prisistatę, kad jie yra VSD pareigūnai, ir tada turėtų kokių nors jums klausimų?

M. BASTYS (*LSDPF*). Tikrai, kadangi aš privalau viską... sakyti tikrai tiesą ir tikrai tiesą daugiau nieko, mano atmintyje nėra išlikę. Aš tą nuoširdžiai sakau. Nėra išlikę. Jeigu kas ir buvo, tai... Aišku, jeigu kas nors konkrečiai ten ateitų ir saktų: tu pameni, aš tenai buvau ir mes taip ir taip kalbėjome, gal man ir atsigamintų, bet šiandieną aš to tikrai neatgaminu. Tai nuoširdžiai sakau, prie didžiausių norų.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Apie kokius nors santykius su tos pačios Rusijos Federacijos ambasados žmonėmis su jumis niekas nekalbėjo apie... Aš pamenu iš spaudos, buvo rašoma kažkur (dabar neatgaminu), kad buvote kažkaip susijęs su kapų tvarkymu ir bendravote su Rusijos ambasados atstovais. Atsimenu čia iš spaudos šitą. Ar apie tai niekas su jumis nėra kalbėję tuo metu?

M. BASTYS (*LSDPF*). Aš dar kartą sakau: galbūt ir kalbėjo, bet mano atmintyje tai neišlikę. Aš dabar negaliu savęs priversti to, ko aš nepamenu.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Aš norėčiau dar... Prašau.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Aš noriu vis tiek pasitikslinti. Nebuvo iškvieta į Valstybės saugumo departamentą? Nebuvo paties iškvieta į Valstybės saugumo departamentą 2006 metais?

M. BASTYS (*LSDPF*). Pirmą kartą Valstybės saugumo departamente buvau pas direktorių poną D. Jauniškį. Ką aš jau aiškiai atsimenu, tai du pokalbius su dviem pareigūnais, kurie buvo iš VSD būtent Seime.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Jie buvo atvykę?

M. BASTYS (*LSDPF*). Taip. O dabar Vyriausybėje. Na, aš tikrai, patikėkite, nepamenu, na, ką aš dabar galiu...

V. BAKAS (*LVŽSF*). Aš vis dėlto noriu pasitikslinti grįždamas į 2006 metus. Jūs tuo metu buvote premjero patarėjas žemės ūkio klausimais?

M. BASTYS (*LSDPF*). Taip.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Tai Vyriausybėje, ar į Vyriausybę buvo atėję specialiųjų tarnybų pareigūnai, įspėjo jus?

M. BASTYS (*LSDPF*). Nepamenu. Kolega, tikrai nuoširdžiai sakau, nepamenu. (*Balsai salėje*)

V. BAKAS (*LVŽSF*). Tarnybų, turiu minty, taip. Gerai. Dabar tada... Bet jūs praeitais metais sakėte... atsiprašau. Praeitą kartą minėjote, kad jūs kalbėjote tik su ponu D. Jauniškiu ir tik 2012 metais. 2006 metais...

M. BASTYS (*LSDPF*). Ne. Su ponu D. Jauniškiu aš kalbėjau būtent po šitos pažymos paviškinimo. (*Balsai salėje*) 2017 metais. 2017 metais. (*Balsai salėje*)

V. BAKAS (*LVŽSF*). Taip, teisingai. Tai iki to laiko jūs esate bendravęs su specialiųjų tarnybų pareigūnais, iki pono D. Jauniškio?

M. BASTYS (*LSDPF*). Aš ir praeitą kartą, berods, kalbėjau apie tai, kad galbūt aš ir esu bendravęs, bet aš to gal net ir nežinau, kad aš bendrauju su tokiu žmogumi. Kad kažkokios būtų, na, specialios instrukcijos ar kas nors būtų aiškiai dėstoma man, tai aš tikrai tokių dalykų nepamenu, kad taip būtų buvę.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Gerai. Dabar apie politinę įtaką, tas blokas klausimų. Iš spaudos matyti, kad 2012–2016 metais jūsų kandidatūra buvo svarstoma į žemės ūkio ministrus, taip? Kaip viena iš jų, jeigu mane teisingai informavo patarėjai. Tai buvo ar ne, jūs turėjote ambicijų užimti žemės ūkio ministro postą 2012–2016 metais? Po 2012 metų rinkimų.

M. BASTYS (*LSDPF*). Gerbiamas kolega, aš manau, kad kiekvienas politikas, kuris...

V. BAKAS (*LVŽSF*). Tai taip ar ne?

M. BASTYS (*LSDPF*). Taip.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Kas jus siūlė į šitos ministerijos postą? Kas: verslas, politikai, jūsų kolegos, jūs pats? Kas rėmė?

M. BASTYS (*LSDPF*). Aš manau, kad čia yra Ministro Pirmininko prerogatyva.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Ministras Pirmininkas siūlė į šitą postą? Papasakokite plačiau, kaip ten buvo su tuo postu? Jūs buvote keliamas, nebuvote keliamas, kieno iniciatyva, kodėl nebuvote paskirtas ministru?

M. BASTYS (*LSDPF*). Gerbiamas kolega, tikrai plačiau man yra gana sudėtinga tą dalyką aiškinti. Galiu tikrai tiek pasakyti, kad aš rengiau rinkimų programą žemės ūkio ta apimtimi, ta dalimi 2012 metams. Rengiau susitarimą su Žemės ūkio rūmais, kurį pasirašė partijos pirmininkas suvažiavime su Žemės ūkio rūmais. Jeigu mes kalbame apie žemės ūkio ministro postą, tai manęs tiesiog šiuo atveju A. Butkevičius klausė, ar aš sutikčiau užimti tokį postą. Aš atsakiau, kad svarstyčiau, ir tiek. O kaip ten vyko derybos, kas ten derėjosi, su kuo, aš jums tikrai negaliu nieko įvardinti.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Prašau.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Pratęsiu pirmininko klausimą. Su kokiais verslo atstovais, dirbančiais su Rusija, esate bendravę ir kalbėjęs dėl žemės ūkio ministro posto? Kartu kokį verslą Rusijoje turintys verslininkai padėjo jums finansiškai laimėti rinkimus 2012 metais ir vėliau? Kaip konkrečiai jie tą padėjo daryti ir su kokiais dar asmenimis esate kalbėjęs arba prašęs paramos, ar jie jums siūlė paramą, ar žinojote apie tokią paramą, kad jūs taptumėte tuo žemės ūkio ministru?

M. BASTYS (*LSDPF*). Man atrodo, čia klausimai yra iš kosmoso, aš tikrai nieko nežinau, ką galėčiau atsakyti į tokius dalykus.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Tai nepažįstate nė vieno kad ir regione dirbančio verslininko, kuris turėtų glaudžius kontaktus su Rusija ir?..

M. BASTYS (*LSDPF*). Ką jūs turite omeny?

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Tai išvardinkite jūs, aš klausiu. Atsakykite!

M. BASTYS (*LSDPF*). Aš nežinau. Nei man kas ten padėjo per rinkiminę kampaniją, kaip jūs čia įvardinote, aš jau iš karto...

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Aš klausiu, aš nieko...

M. BASTYS (*LSDPF*). Jūs jau teigiate. Tokių dalykų aš nežinau, tai kaip aš jums galiu atsakyti į tokius klausimus.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Gerai. Ačiū.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Kas jums kūrė klipus to meto *youtube* kanale, ten gana kokybiški klipai? Kas juos kūrė, galėtumėte prisiminti? Vaizdo klipus ir, aišku, kitą medžiagą, susijusią su 2012–2016 metų rinkimais, būtent 2012 metų rinkimų kampanija?

M. BASTYS (*LSDPF*). Negaliu dabar, žinokite, pasakyti. Pokalbių, tų televizinių, aš nežinau dabar, apie ką jūs čia kalbate?..

V. BAKAS (*LVŽSF*). Kas jus rengė rinkimų kampanijai, kas buvo jūsų konsultantai, kas rengė vaizdo medžiagą, klipus?

M. BASTYS (*LSDPF*). Rinkimų kampanija, jau aš ir praeitą kartą kalbėjau, jūs puikiai žinote, kaip yra organizuojamos rinkiminės kampanijos.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Tai pasakykite konkrečiai, kas jums rengė?

M. BASTYS (*LSDPF*). Iš esmės aš su savo štabu Šakiuose konkrečiai.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Kaip sakote?

M. BASTYS (*LSDPF*). Aš ir mano rinkimų štabas Šakiuose.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Gerai. Konkrečiai kas rengė tą penkių minučių klipą, kuris ten neblogai atrodo, kokybiškai padarytas?

M. BASTYS (*LSDPF*). Tikrai bijau dabar ką nors sumeluoti, aš turiu pasižiūrėti. Pasižiūrėjęs tą klipą, gal galima, kitą kartą aš jums galėsiu atsakyti, dabar nenoriu spėlioti.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Prašau.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Aš dar iš spaudos, to meto įvykių, atgaminusi po 2012 metų vykusius. Jūsų partijos kolegė B. Vėsaitė prarado pareigas bendraudama su „Arvi“ ir nutiesdama ten tiltus, bandydama tiesti tiltus su Kazachstanu ir panašiai. Kaip suprantu, jūsų ir partijos buvo platesni ryšiai su ta kompanija. O jūs pats turėjote kokių nors ryšių, santykių su šita kompanija?

M. BASTYS (*LSDPF*). Be abejo, aš pažįstu „Arvi“ prezidentą ir darbuotojų pažįstu, ir netgi galiu pasakyti, kad kai dirbau žemės ūkyje, vadovavau uždarajai akcinei bendrovei „Agrolina“, tai buvo ir darbuotojai, kurie siūlydavo ir trąšų pirkti, ir panašiai. Be abejo, kad yra toks ilgalaikis pažintinis dalykas, bet ne daugiau.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Vyriausybės formavimo klausimu po 2012 metų buvo kokių nors kalbų apie... su juo?

M. BASTYS (*LSDPF*). Ne, konkrečiai aš nepamenu, kad būčiau su juo ką nors kalbėjęs tuo klausimu.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Prašau.

---. Minėjote, kad 2012 metų žemės ūkio programą savo partijos jūs rengėte su Žemės ūkio rūmais. Klausimas, kas vadovavo tada tiems rūmams ir kas dar padėjo rengti žemės ūkio programą iš tokių didesnių įmonių ar?..

M. BASTYS (*LSDPF*). Programą rengiau konkrečiai aš kartu su komitetu, kuris priklauso pagal partinę, sakykime, priklausomybę, kurie politikai domisi būtent kaimo reikalais, žemės ūkio klausimais. O dėl Žemės ūkio rūmų, vadovavo Stančikas ar Bronius, dabar galvoju, berods,

Stančikas vadovavo, tai ten buvo tikrai toks susitarimas pasirašytas, oficialus, viešas, su mūsų partija. Berods, buvo pasirašyta ir su kitomis partijomis, dabar aš jų atmintinai negalėčiau įvardinti, su kuriomis dar buvo pasirašyti susitarimai.

V. BAKAS (LVŽSF). Jūs minėjote... Ar jūs pažįstate Rusijos garbės konsulą Lietuvoje?

M. BASTYS (LSDPF). Jūs turite omenyje „Arvi“ kompanijos prezidentą, taip?

V. BAKAS (LVŽSF). Taip.

M. BASTYS (LSDPF). Jeigu jūs taip klaustumėte, sakyčiau, tikrai aš jį pažįstu. O kaip garbės konsulas, jis, berods, buvo. Aš dabar nežinau, ar yra.

V. BAKAS (LVŽSF). Tai ar prašėte jo paramos rinkimams, ar teko prašyti ar gauti?

M. BASTYS (LSDPF). Kaip fizimis aš manau, aš daugelio prašau, bet ne visada žmonės būna nusiteikę padėti. Šiuo atveju, kiek mano atmintis leidžia prisiminti, tokios paramos man nesuteikė. Kiek mano atmintis leidžia...

V. BAKAS (LVŽSF). Nesuteikė?

M. BASTYS (LSDPF). Taip.

V. BAKAS (LVŽSF). Nei jis, nei žmonė, nei darbuotojai?

M. BASTYS (LSDPF). Ne, aš to kio, kaip pasakyti, kad būtų aiškiai, konkrečiai rėmę mane, tikrai nepamenu.

V. BAKAS (LVŽSF). Gerai. Dar apie rinkimus. Ponas S. Dubininkas, pažymoje yra minima tai, kad S. Dubininkas palaikė rinkimų kampaniją. Gal galėtumėte papasakoti, ką reiškia palaikė, kaip tai atrodė?

M. BASTYS (LSDPF). Grynai žmogiškai, kad, kalbėdamas su Šakių rajono gyventojais, jis taip pat pakalbėtų ir apie mane, kad jis pagyritų. Daugiau nieko. (Kalba ne per mikrofoną, negirdėti)

V. BAKAS (LVŽSF). Gal galėtumėte tada pakomentuoti, aš čia galbūt didžiausias sumas 2012 metų jūsų rinkimų kampanijos: Vitalijus Baranauskas – 2 tūkst. eurų nurodyta, Robertas... (Kalba ne per mikrofoną, negirdėti) M. Bastys čia, matyt, jūsų sūnus, taip? Iš esmės V. Baranausko yra tokia paramos suma. Kokie čia santykiai yra?

M. BASTYS (LSDPF). Aš nesuprantu, gerbiamas kolega, klausimo.

V. BAKAS (LVŽSF). Ar pažįstate visus savo rėmėjus?

M. BASTYS (LSDPF). V. Baranauską pažįstu. Ką dar reikia? R. Lapinską pažįstu.

V. BAKAS (LVŽSF). Tai pakomentuokite šiek tiek.

M. BASTYS (LSDPF). Aš nelabai suprantu, ar jie, jūsų matymu, neturi teisės remti?

V. BAKAS (LVŽSF). Turi teisę.

M. BASTYS (LSDPF). Tai ką aš galiu čia daugiau komentuoti?

V. BAKAS (LVŽSF). Jūsų nuomone, kodėl jie rėmė, kokie santykiai?

M. BASTYS (*LSDPF*). Grynai žmonės, mane, kaip asmenį, pažįstantys ir sutinkantys paremti, turintys normalias pajamas, tikrai aš nesuprantu jūsų klausimo.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Tiesiog jūsų pažįstami? Ar tai yra jūsų artimieji žmonės, kolegos?

M. BASTYS (*LSDPF*). Sakykime taip, artimai pažįstami.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Prašau.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Apie S. Dubininką galima? Aš noriu tą patį klausimą užduoti, ko ir dėl J. Kostino klausiau. Prašom išvardyti, kokius esate prašymus gavę iš pono S. Dubininko politiniu lygmeniu, nevardykite ten kokių nors savo asmeninių dalykų, bet politiniu lygmeniu, kokių prašymų, kokiomis temomis, ekonomikos, politikos, esate bendravę, kalbėję, kokie prašymai buvo ir kaip jūs jam padėjote?

M. BASTYS (*LSDPF*). Kokių nors ypatingų prašymų nėra buvę. Vienintelis, ką aš esu padaręs, tai priėmęs jo sūnų padėjėju į jo sūnų aš žiūrėjau daugiau kaip į perspektyvų ir galintį aktyviai dalyvauti politikoje. Šiuo atveju jam buvo ir nesudėtinga tokį prašymą, na, kaip prašymą, tiesiog klausimą, ne prašymas, o klausimas, ar sutikčiau priimti, kad jo sūnus galėtų daugiau politikoje suprasti ir dalyvauti. Tai tiek.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Aš tada noriu patikslinti. Ar S. Dubininkas yra turėjęs jums kokių nors klausimų, prašymų, apie kuriuos būtumėte kažkaip kalbėjęs su žmonėmis, kuriuos jūs pažįstate iš Rusijos? O pažintys plačios, tai aš dabar negaliu pasakyti pavardžių, bet ir tas pats J. Kostinas ar ten koks nors, na, A. Mertenas čia gal netinka, gal per mažai bendravo, tas pats E. Mackevičius ar kokie nors kiti, kad būtų S. Dubininkas turėjęs interesų, kuriuos jūs būtumėte galėjęs kaip nors aptarinėti su savo pažįstamais?

M. BASTYS (*LSDPF*). Nežinau aš jokių interesų, kad kokius nors interesus būčiau su juo aptarinėjęs, tai tokio dalyko nežinau. Ar ten aš jį su J. Kostinu turėčiau supažindinti, irgi aš nepamenu, kad aš būčiau supažindinęs su J. Kostinu. Tai jūs sakote, kad kokius tai platesnius ryšius, tikrai...

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Su E. Mackevičiumi.

M. BASTYS (*LSDPF*). Su E. Mackevičiumi. Jeigu mano atmintis nemeluoja, tai, ko gero, jis mane supažindino su E. Mackevičiumi, o ne aš jį. Taip.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Dar norėčiau apie jūsų pareigas. Kodėl jūs netapote žemės ūkio ministru, kaip jūs dabar manote?

M. BASTYS (*LSDPF*). Negaliu atsakyti į tą klausimą. Čia jau reikėtų klausti Ministro Pirmininko.

V. BAKAS (*LVŽSF*). (...) kodėl jūsų kandidatūra, buvo paklausta, kodėl kandidatūra nebuvo... (*Kalba ne per mikrofoną, negirdėti*)

M. BASTYS (*LSDPF*). Šiuo atveju, dabar kolega Juozas primena, man iš tikrųjų ir premjeras apie tai kalbėjo, kad ilgai buvo kalbama apie kaimo reikalus, apie žemės ūkio programos įgyvendinimą. Premjeras A. Butkevičius tikrai norėjo, kad tą programą įgyvendinčiau kaip ministras aš, o „darbiečiai“ turėjo savo, kaip sakyti, poziciją tuo klausimu ir jie tą poziciją atkovojo.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Gerai, dabar dėl Seimo Pirmininko pavaduotojo. Kas teikė jus į šitą postą iš jūsų partijos? Papasakokite aplinkybes apskritai, kaip jūsų kandidatūra atsirado.

M. BASTYS (*LSDPF*). Yra ir mūsų Statute numatyta. Yra valdyba, yra prezidiumas, prezidiumas aprobuoja tą klausimą, tada frakcija išsako savo poziciją Seimo Pirmininkui, o Seimo Pirmininkas, suderinęs tas visas pozicijas, teikia parlamentui.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Tai vis dėlto, kaip jūsų... konkrečiai iš visos frakcijos patyrusių daugybės žmonių atsirado teikime į Seimo Pirmininko pavaduotojus? Čia jūsų iniciatyva buvo ar kurio nors iš partijos narių?

M. BASTYS (*LSDPF*). Jūs puikiai suprantate, kad mano tos iniciatyvos negalėjo būti, tai iš karto galiu atsakyti. O šiuo atveju pirmiausia, be abejo, šiandien partijos pirmininkas yra A. Butkevičius, tai, ko gero, reikėtų konkrečiai jo klausti, tai iš čia, ko gero, kyla visa iniciatyva.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Prašau... (*Kalba ne per mikrofoną, negirdėti*) Tai ką gi, neblogai padirbėjome šiandien. Ar dar kas nors ko nors norėtų paklausti?

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Aš tai... (*Kalba ne per mikrofoną, negirdėti*) Noriu paklausti dėl santykių pobūdžio, kadangi vis tiek mes klausinėjame. Bet P. Vojeiko vis tiek figūroja ir susitikimai buvo, jūs teigėte, čia iš apklausos protokolo, praeitą kartą, kad P. Vojeiko pats ir neslėpė, kad jis – buvęs KGB darbuotojas. Noriu paklausti jūsų dėl bendravimo pobūdžio, ar tai vėlgi buvo oficialūs kontaktai, taip sakant, apsiribojo Seimu, ar jie buvo perėję į kokius nors neformalius kontaktus?

M. BASTYS (*LSDPF*). Buvo keletą susitikimų ir jie nebuvo Seimo rūmuose.

---. Aš dar vieną patikslinimo klausimą. Ar jūsų rinkimų štabe Šakiuose dirbo asmenų, kurie pažintų J. Kostiną, A. Merteną, P. Vojeiko?

M. BASTYS (*LSDPF*). Nežinau.

---. Ar jų deleguotų asmenų?..

M. BASTYS (*LSDPF*). Nežinau, manau, kad nebuvo.

---. O Kučinsko?

M. BASTYS (*LSDPF*). Aš manau, kad tai yra žinomas žmogus, žinomas verslininkas, tai manau, kad turėtų pažinoti, bet tikrai ne asmeniškai.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Iš to paties. Iš to delegavimo jūsų pagalbai rinkimuose, ką jūs galite įvardinti kaip žmones, kuriuos ar girdėjote apie tai, ar su jumis kalbėjo, ar pats kalbėjote, kurie nuo „Arvi“ galėjo būti deleguoti, padėti jums rinkimuose ir vėliau.

M. BASTYS (*LSDPF*). Negaliu atsakyti į tą klausimą.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Aš tada gal paskutinį norėčiau klausimą apie tą kapų tvarkymą, gal papildomos informacijos apie kapų tvarkymo epizodą. Atsakykite, kodėl jūs ėmėtės tos srities ir kuo baigėsi visa tai.

M. BASTYS (*LSDPF*). Aš nesiėmiau tos srities, nežinau, kodėl taip įvardijama, kad aš ėmiausi tos srities. Tiesiog šakietis Kęstutis Bernota, jis dabar jau neužsiima darbais, bet kaip tuo metu suinteresuotas užsiimti, statybų sektoriuose dirbantis, tiesiog manęs paprašė pagalbos, nes jis nori darbų, nori apimčių, kad yra galimybė būtent jam užsiimti Šakių rajono karių kapus tvarkyti.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Kokių karių?

M. BASTYS (*LSDPF*). Po Antrojo pasaulinio karo.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). (*Kalba ne per mikrofoną, negirdėti*)

M. BASTYS (*LSDPF*). Šiuo atveju tarybinių kapų. Tokia daugiau čia iš jo pusės ėjo ta iniciatyva ir aš, natūralu, šakietis prašo ir padėjau.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Kuo konkrečiai padėjote?

M. BASTYS (*LSDPF*). Padėjimas labai paprastas, kad kaip užsiimantis statybomis žmogus tikrai yra pajėgus, galintis, atsakingas atlikti tokius darbus, ir tiek. Kada buvo kalbama su... Nepamenu pavardės.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Kas buvo tie tarpininkai?

M. BASTYS (*LSDPF*). Nepamenu pavardės, tikrai neįvardinsiu. Ten tuoj pažymoj turbūt...

V. BAKAS (*LVŽSF*). Kur yra tie žmonės?

M. BASTYS (*LSDPF*). Kiek aš suprantu, tas žmogus buvo konkrečiai iš Vilniaus, jeigu aš neklystu, vilnietis. Bet aš tikrai neatsimenu.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Palaukite, kaip tas vyko. Pasakykite, žmogus privatus, kuris Šakiuose, kreipėsi į jus. Jūs ką toliau darėte, kreipėtės į Rusijos ambasadą? Ar į jus išėjo žmonės?

M. BASTYS (*LSDPF*). Gerbiamoji kolege, tikrai aš jums dabar negaliu tų detalių papasakoti, aš paprasčiausiai neatsimenu. Aš tik atsimenu tą pokalbį, kai manęs prašė pagalbos?

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Kokios pagalbos, su grėbliu pagrėbti?

M. BASTYS (*LSDPF*). Nei su grėbliu, nei kaip, o tiesiog su tuo vilniečiu kalbantis...

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Koku vilniečiu? Kas tas vilnietis?

M. BASTYS (*LSDPF*). Aš nepamenu, aš vieną ar du kartus jį mačiau, ir viskas.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Palaukite, tas žmogus iš Šakių kreipėsi ar iš Vilnius?

M. BASTYS (*LSDPF*). Iš Šakių.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). O tas vilnietis, kaip jis atsirado?

M. BASTYS (*LSDPF*). Jūs to turėtumėte klausti K. Bernotos, kaip atsirado tas vilnietis, kaip atsirado Kęstutis. Aš tik sakau esmę, ką aš atsimenu.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Kokia buvo jūsų pagalba?

M. BASTYS (*LSDPF*). Kad jisai, Kęstutis, tikrai yra pajėgus su tokiais darbais susitvarkyti.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). (*Kalba ne per mikrofoną, negirdėti*). (...) tarpininkauti?

M. BASTYS (*LSDPF*). Nežinau. Aš šitoje vietoje tų detalių neatsimenu.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Palaukite, dabar jūs pasakykite, tas žmogus, kuris, iš kur, jūs sakote, paprašė tarpininkauti? Čia jo iniciatyva, jis kreipėsi į jus ar tas vilnietis?

M. BASTYS (*LSDPF*). Tas šakietis kreipėsi.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Šakietis kreipėsi į jus, kad jūs padarytumėte ką?

M. BASTYS (*LSDPF*). Jeigu aš teisingai atsimenu, su tuo vilniečiu, jis pasakė vardą, pavardę, bet aš tikrai jos neatsimenu.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Rusiškas vardas ir pavardė, kalbėjo...

M. BASTYS (*LSDPF*). Negaliu pasakyti.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Kokia kalba jūs kalbėjote?

M. BASTYS (*LSDPF*). Lietuviškai.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Su tuo žmogumi iš Vilniaus. O jis kam atstovavo?

M. BASTYS (*LSDPF*). Negaliu pasakyti, jūs turėtumėte jo paklausti.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Kaip atsitiko taip, kad paprastas žmogus iš Šakių prašo jūsų...

M. BASTYS (*LSDPF*). Negaliu atsakyti į tą klausimą, jūs jo turite klausti. Aš tikrai negaliu atsakyti.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Tai gerai. Ko jis jūsų paprašė? Aš norėčiau...

M. BASTYS (*LSDPF*). Jis norėjo užsiimti karių kapų tvarkymu, ir viskas.

V. BAKAS (*LVŽSF*). O *prie ko* čia jūs?

M. BASTYS (*LSDPF*). Jisai žinojo, kas organizuoja tuos darbus Vilniuje, ir sako, ar aš galėčiau su tuo žmogumi pasikalbėti, man davė telefono numerį, jeigu aš teisingai atsimenu, aš pasiskambinau ir sakau, jeigu atvažiuotų toks Kęstutis, ar tu sutiktum su juo pasikalbėti. Tas žmogus sutiko, pasikalbėjo.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Tas žmogus buvo jums pažįstamas?

M. BASTYS (*LSDPF*). Ne, nepažįstamas.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Jums davė žmogus iš Šilutės, iš Šakių, nepažįstamojo telefono numerį.

M. BASTYS (*LSDPF*). Aš jo nepažįstu.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Kad jūs paskambintumėte, ir ką?

M. BASTYS (*LSDPF*). Šiuo atveju Kęstutis tiesiogiai savęs galbūt nedrįso pristatyti, kad jisai yra pajėgus ir galintis tuos darbus tinkamai atlikti. Galbūt. Aš negaliu dabar pasakyti visų detalių.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Aš noriu patikslinti. Buvo Rusijos ambasados arba Rusijos Federacijos programa kapams tvarkyti, ar kaip čia? Kodėl tas Kęstutis staiga sugalvojo tvarkyti sovietinius kapus?

M. BASTYS (*LSDPF*). Jūs jo turėtumėte paklausti, ne manęs.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Jūs neklausėte jo, kodėl jisai staiga tvarko ir kam ten jūs skambinate?

M. BASTYS (*LSDPF*). Man šiuo atveju yra labai svarbu, kad šakietis, gyvenantis Šakiuose ir užsiimantis statybų darbais, turėtų darbo, daugiau man jokių kitų interesų nebuvo.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Lietuviškai ar rusiškai kalbėjote telefonu, nepamenate?

M. BASTYS (*LSDPF*). Kęstutis tikrai yra lietuvis.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Ne, su tuo žmogum vilniečiu?

M. BASTYS (*LSDPF*). Kiek mano atmintis leidžia, kalbėjau lietuviškai.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Pasitikslinsiu. Jūs nebuvote su juo susitikęs, tik skambinote?

M. BASTYS (*LSDPF*). Neatsimenu detalių, negaliu pasakyti.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). (*Kalba ne per mikrofoną, negirdėti*)

M. BASTYS (*LSDPF*). Galiu, galiu pasakyti.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Prašom.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Dėl bendro tokio turinio iš visos pažymos.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Man ką tik atnešė papildomą medžiagą. Aš turiu klausti, atsiprašau.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Kad P. Vojeika dirbo KGB, jūs žinote?

M. BASTYS (*LSDPF*). Jeigu mano atmintis nemeluoja, tai jis pats apie tai buvo paklausęs, ar aš žinau?

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Jūs žinojote?

M. BASTYS (*LSDPF*). Kai jis manęs paklausė, tai aš tik tada ir sužinojau.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Supratau. Ar dar yra asmenų, kurie neįvardinti pažymoje, bet jūs juos pažįstate, palaikote ryšį, kurie taip pat yra dirbę KGB, bet neįvardinti pažymoje?

M. BASTYS (*LSDPF*). Nežinau, tiesiog sudėtinga man atsakyti į tą klausimą. Galbūt aš su kažkuo esu pažįstamas, kalbuosi, bendrauju, bet aš paprasčiausiai nežinau, kad jisai dirbęs ar buvęs toks darbuotojas. Tikrai labai sudėtinga atsakyti į tokį klausimą.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Gerai. Ačiū už atsakymus, ačiū už klausimus. Linkime sėkmės. Komitete, šiek tiek luktelkite. Viso gero.

Apie tai, kas yra papildomai, mes galime eiti nebent į požemį, nes čia negalima apie tai kalbėti. (*Balsai salėje*) Aš perduosiu. Tik tiek, kad mes šiandien dar turime apsitarti apie išvadų projekto, nes čia, kas yra atnešta, susiję, bet susiję su šiek tiek gilesniais dalykais. Aplinkybės tos pačios, bet čia yra daugiau įrodymų ir panašiai.

Žymėjimų reikšmės

- . – iš garso įrašo neatpažintas posėdyje dalyvavęs asmuo
- (...) – neaiškiai ištartas žodis ar frazė
- ... – nebaigta posėdžio dalyvio mintis

Stenogramą parengė:

Stenogramų skyriaus vedėja
 vyresnioji specialistė
 vyresnioji specialistė
 vyresnioji specialistė
 vyresnioji specialistė
 vyresnioji specialistė
 vyresnioji specialistė
 operatorė
 operatorė
 operatorė
 operatorė
 operatorė
 operatorė

R. Mečkauskienė
 M. Francuzovičienė
 D. Maniuškienė
 S. Pagirienė
 J. Petrauskaitė
 V. Šimkūnaitė
 V. Valiauskienė
 M. Čeputienė
 G. Kudirkienė
 Ž. Mikėnienė
 S. Misiūnienė
 D. Šepetienė
 R. Tamošauskienė

**Lietuvos Respublikos Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto,
atliekančio parlamentinį tyrimą dėl Seimo nario M. Basčio ryšių galimai
keliamos grėsmės nacionaliniam saugumui bei galimybių inicijuoti
parlamentinę apkaltos procedūrą, posėdis**

2017 m. balandžio 3 d.

Arvydo Pociaus apklausa

V. BAKAS (LVŽSF). Dabar nežinau, kaip į jus kreiptis. Advokatas jūs, taip? Gerbiamasis advokate, matyt, sekate žinias, matyt, teko girdėti, kad Seimas nutarimu kovo 16 dieną Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui pavedė atlikti parlamentinį tyrimą, susijusį iš esmės su pono M. Basčio ryšiais su nusikalstamo pasaulio atstovais, su Rusijos specialiosiomis tarnybomis bei energetikos... bei verslu. Iš esmės mes jus pakvietėme dėl to, kad jūs, kiek matau (dar patikslinsite), iki 2007 metų vadovavote Valstybės saugumo departamentui. Tiesiog užduosime keletą klausimų su Valstybės saugumo departamento jau praėjusių metų... tai yra šių metų minimais asmenimis. Aš, kaip matau, jūs pasirašote ten pasižadėjimą, taip? Puiku. *(Balsai salėje)* Daug dirbame.

Ar galime pradėti jau? Noriu dabar paklausti, ar apskritai esate susipažinęs su šia situacija, nes visa medžiaga yra vieša, turiu mintyje Valstybės saugumo departamento išvadą apie M. Bastį, jo ryšius, yra vieša, buvo pateikta internete. Ar kažkiek pakomentuoti reikėtų prieš tai, kol pradėsime?

A. POCIUS. Aš manau, kad nebūtina, kadangi detalios tos informacijos nestudijavau, bendrais bruožais esu susipažinęs, kiek buvo rašoma viešojoje spaudoje, tai iš principo aš žinau problemą.

V. BAKAS (LVŽSF). *(Kalba ne per mikrofoną, negirdėti)* ...aš tada užduosiu bendro pobūdžio klausimą. Ne, pradžioje ne bendro. Kokių laikotarpiu jūs vadovavote Valstybės saugumo departamentui?

A. POCIUS. Jeigu aš neklystu, tai galbūt nuo 2005 ar 2004 metų (čia reikėtų patikslinti, kada aš buvau vadovas) iki 2007 metų kovo mėnesio kažkurios dienos.

V. BAKAS (LVŽSF). Ar jūs pažįstate, tuo metu pažinojote ar nuo kada pažįstate poną M. Bastį?

* Santrumpų reikšmės: LLRA-KŠSF – Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija; LSDPF – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija; LSF – Liberalų sąjūdžio frakcija; LVŽSF – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija; MSNG – Mišri Seimo narių grupė; TS-LKD – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija; TTF – frakcija „Tvarka ir teisingumas“.

A. POCIUS. Atvirai kalbant, aš abejoju, ar aš asmeniškai buvau susitikęs su Seimo nariu. Žinojau, kad toks yra, tik iš viešosios informacijos. O mano vadovavimo Valstybės saugumo departamentui laikotarpiu, aš abejoju, ar apskritai jis buvo Seimo narys, ko gero, kad ne. Galbūt, aš... Reikėtų patikslinti. Nebuvo. Taip.

V. BAKAS (LVŽSF). Gera. Jūs nepažinojote tokio asmens apskritai, ar ne?

A. POCIUS. Ne, asmeniškai ir šiaip, kad kokiais nors darbiniais klausimais būtų iškilęs koks nors klausimas, man neteko susidurti iš tikrųjų.

V. BAKAS (LVŽSF). 2007 metais jis buvo... taip, 2006 metais premjero patarėjas, Ministro Pirmininko patarėjas. Gera, tada klausimas būtų toks: ar jums pažįstamos tokios pavardės (aš jas išvardinsiu, gerai?), tai yra Aleksandras Mertenas, Jevgenijus Kostinas, Piotras Vojeika, Ernestas Mackevičius, Vadimas Pochomovas ir Saturnas Dubininkas?

A. POCIUS. Iš paminėtų pavardžių man yra girdėtos trys pavardės, tai yra Kostino, tik nežinau, kurio. Aš spaudoje mačiau, kad yra du Kostinai.

V. BAKAS (LVŽSF). Čia tėvas ir sūnus?

A. POCIUS. Taip, aš galiu neatskirti jų. Man viena pavardė yra žinoma, girdėta ta prasme, to žmogaus, Kostino pavarde, kuris yra dirbęs, o galbūt ir šiuo metu dirba Vilniaus universitete.

V. BAKAS (LVŽSF). Tai čia tas pats.

A. POCIUS. Aš nežinau jo vardo.

V. BAKAS (LVŽSF). Jevgenijus Kostinas, Vilniaus universitete.

A. POCIUS. Galbūt Jevgenijus. Antra pavardė – P. Vojeiko yra iš to meto dokumentų, kuriuos man teko matyti, disponuoti ar girdėti, man yra žinoma kaip „Dujotekanos“ turbūt akcininko ir panašiai. Ši pavardė taip pat yra girdėta. Ir S. Dubininkas, tokia pavardė man yra girdėta labiau iš Kauno privatizavimo kažkokių reikalų ir kaip paminėta turbūt viešojoje informacijoje, spaudoje. Tik iš to. Visos kitos pavardės man, bent aš dabar negaliu prisiminti, nieko nesako.

V. BAKAS (LVŽSF). Prašom, kolegos. Rasa.

R. JUKNEVIČIENĖ (TS-LKDF). Ačiū. Aš gal du klausimus. Vienas – tiesiogiai susijęs su mūsų tyrimu, kitas – gal aplinkui tik šiek tiek, dėl to, kad viešojoje erdvėje jau buvo paminėta, kad 2006 metais, pradėjęs dirbti Ministro Pirmininko patarėju, M. Bastys gavo leidimą dirbti su slapta informacija, viešojoje erdvėje vėl buvo minima, kad ten daug tam tikrų klausukų kyla dėl to. Jūs tada buvote vadovas. Ar su jumis buvo derintas šis leidimas dirbti su slapta informacija? Ar jūs ką nors žinojote apie šito leidimo paprašymą, kad būtų išduotas toks leidimas? Kuris departamento padalinys atliko tyrimą? Vienu žodžiu, aplinkybės, kurios buvo susijusios su šio leidimo išdavimu, kiek galima viešojoje erdvėje kalbėti, nes gali būti, kad mums gal reikia ir kitoje erdvėje paklausinėti, bet tiek, kiek čia galima pakalbėti?

A. POCIUS. Asmeniškai aš niekuo nesu susijęs su leidimo išdavimu, 2006 metais, rodos, tai buvo. Negalėčiau pasakyti, net kokio slaptumo žymos tas leidimas buvo, nes jų yra įvairių žymų pagal Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymą. Į mane visiškai niekas nesikreipė dėl tokio leidimo išdavimo ir neturėjo kreiptis, nes leidimų išdavimo sistema pagal Valstybės tarnybos ir paslapčių įstatymo reikalavimus departamente buvo organizuota taip, kad leidimų išdavimo klausimu užsiima specializuotas departamento padalinys. Tiksliau, jie leidimų apskritai neišduodavo, tačiau jie tikrindavo medžiagą, gautus prašymus, užpildytas anketas kai leidimo išdavimą inicijuodavo institucija, kurioje žmogus, kuris pretenduoja gauti leidimą, dirba. Galiu tik spėti, kad šioje konkrečioje situacijoje, bent jau taip turėtų būti, o tai galima, aš manau, ir patikrinti, į departamentą turėjo kreiptis Vyriausybės kanceliarija ar įgaliotas asmuo, sunku pasakyti man, kas tai turėjo daryti, ir pateikti visą užpildytą anketą tam asmeniui, kur turėjo būti nurodyta, kokiai slaptumo žymai yra siekiama gauti šį leidimą. Toliau visas darbas vykdavo Valstybės ir tarnybos paslapčių apsaugos koordinavimo, bijau pavadinimą suklysti, bet esmė ta pati turbūt, valdyboje, kuri pateikdavo atitinkamas užklausas visoms dalyvaujančioms šioje procedūroje institucijoms, t. y. Specialiųjų tyrimo tarnybai, policijos įstaigoms, Krašto apsaugos ministerijai, taip pat departamento viduje esantiems operatyvinę veiklą, žvalgybos veiklą šiuo metu vykdančioms padaliniais su klausimu, ar yra kokių nors kliūčių, dėl kurių toks leidimas neturėtų būti išduodamas. Ten būdavo išvardintos ir aplinkybės, kurioms esant toks leidimas negalėtų būti išduotas ir gavus po kurio laiko visus atsakymus, yra daroma apibendrinta išvada, ar pretendui gali būti toks leidimas būti išduotas, ar negali, ar yra nustatytos aplinkybės, kurios yra išvardintos Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatyme, kurioms esant toks leidimas yra neišduodamas. Tada, užbaigus šitą visą procedūrą, yra siunčiamas pranešimas institucijai, iš kurios buvo gautas toks prašymas dėl leidimo išdavimo. Ten yra teikiama išvada. Jeigu ten kokių nors aplinkybių, dėl to, jog leidimas negali būti išduotas, nieko nėra, tiesiog yra lakoniškas atsakymas, kad prieštaravimų nėra tokio leidimo išdavimui. Jeigu yra kokių nors aplinkybių, tada jos yra išvardijamos ir tai yra išdėstoma raštu. Galutinį sprendimą, išduoti ar neišduoti tą leidimą ar tiesiog, t. y. ar išduoti šitą leidimą, priima institucijos vadovas. Šiuo atveju, jeigu mes kalbame apie Vyriausybės vadovo patarėją, tai tą leidimą turėjo išduoti tas asmuo, kuriam Vyriausybėje tai buvo pavesta. Mano spėjimu, tai galėjo būti Vyriausybės kancleris, paprastai taip.

Dabar kas pasirašo arba pasirašydavo tas išvadas, pranešimus institucijos vadovui. Absoliučiai dauguma atvejų tuos pranešimus pasirašydavo Valstybės paslapčių koordinavimo komisijos veiklą kuruojantis direktoriaus pavaduotojas. Pakėlus turbūt ir šitą medžiagą, mes turbūt galėtume rasti, kad šis pranešimas yra pasirašytas vieno iš mano pavaduotojų. Kiek yra man yra žinoma, tuo metu A. Balzaris, jis kuravo valstybės tarnybos paslapčių apsaugą.

R. JUKNEVIČIENĖ (TS-LKDF). Norėčiau patikslinti. Dar su tuo išdavimu, prašymu išduoti, tiksliau, jūsų VSD išvada tam tikra.

A. POCIUS. Taip, išvada.

R. JUKNEVIČIENĖ (TS-LKDF). Pasiūlo tai komisijai, duoda. Jūs žinote ką nors ar buvo kokios nors informacijos, iki jūsų atėjusios, ar ponas A. Balzaris jus informavo, ar ne, ar ką nors girdėjote apie tai, kad buvo kokių nors klaustukų Valstybės saugumo departamento žmonėms, kurie tuos patikrinimus atlieka dėl šito asmens, dėl M. Basčio, ar buvo kokių nors klausimų dėl to, o galbūt galėjo būti kokių nors pokalbių su tiriamuoju, ar kokie nors panašūs dalykai?

A. POCIUS. Aš asmeniškai tai negavau jokios informacijos apie tai, kad kyla kokių nors abejonių. Pagal buvusią tvarką, kilus bet kokiems klaustukams arba kilus kokioms nors abejonėms, kaip reikėtų vertinti vienokias ar kitokias aplinkybes, visais atvejais, kai toks klausimas iškildavo ir tada būdavo sprendžiamą, ką daryti. Tada pavaduotojas jau ateidavo su medžiaga ir klausdavo iš tikrųjų, kaip reikėtų vertinti vienokias ar kitokias aplinkybes. Į mane asmeniškai tokiu klausimu nebuvo kreiptasi.

Dabar dėl tų pavardžių, kurias aš pasakiau, kad man kai kurios yra žinomos. Negalėčiau aš dabar pasakyti, ar tikrinant asmenį dėl galimybės dirbti su įslaptinta informacija, ar tie ryšiai 2006 metų laikotarpiu jau buvo fiksuoti, ar jie nebuvo fiksuoti. Yra patikrinami per ganėtinai ilgą laiką, nes tikrinimo procedūra užimdavo nemažai laiko, tai būdavo įvairiai, netgi iki 6 mėnesių. Pagal taisyklės tai 4 mėnesių laikotarpis buvo laikomas kaip normalus tikrinimo laikotarpis. Jei gu ir iškildavo kokių nors klausimų, kontaktų, tai turėdavo susitikti su tuo asmeniu išsiaiškinti tų ryšių pobūdį, koks yra tų ryšių turinys, ar tai yra atsitiktiniai kontaktai kažkokie, ar jie turi sisteminių pobūdį, ar toks kontaktų turėjimas gali sukelti kokias nors grėsmes darbui su įslaptinta informacija, nepriklausomai net nuo kokio lygio įslaptinta informacija būtų: „slaptai“, „visiškai slaptai“, „riboto naudojimo“ ir panašiai.

R. JUKNEVIČIENĖ (TS-LKDF). Ar galiu patikslinti? Tikrai nesiejau savo klausimo nei su Kostinu, nei su Vojeika, nei su Dubininku, tik kad būtų aiškumas, tai nebūtina su tuo yra susiję.

Antrasis, kur sakiau, klausimas iš aplinkinių dalykų. Viešojoje erdvėje paguglinusi radau, kad S. Dubininkas buvo paminėtas, kad jis buvo minimas ir išviešintose pažymose arba informacijoje R. Pakso apkaltos, Prezidento R. Pakso apkaltos istorijoje. Ryšiai su tam tikromis specialiosiomis, galbūt žvalgybinėmis Rusijos tarnybomis ir panašiai (aš čia iš spaudos cituoju). Jūs kadangi buvote, jau dirbote pavaduotoju, turbūt toje istorijoje labai gerai įsigilinę esate. Ar buvo, gal dabar jau prisimiršo, tą istoriją galbūt galėtumėte pakomentuoti: S. Dubininkas, R. Pakso apkalta ir šitas kontekstas.

A. POCIUS. Na, čia reikėtų tikrai grįžti gerokai į praeitį kokius 12 metų. Aš nenoriu iš atminties, bijau pasakyti, kad nesuklaidinčiau. Nelabai ką galėčiau konkretaus pasakyti, nes apie

5

tą asmenį buvo rašoma labai daug, plačiai, Kauno „Merkurijaus“, kiek atsimenu, parduotuvės, objektai įvairiausi ir t. t. Bet man neužsifiksavo atminty, kad būtų nustatyti kokie nors konkretūs veiksmų, kurie sukeltų vienokį ar kitokį teisinį įvertinimą, kad asmenybė odiozinė, ar kaip čia mes galime pavadinti, ar dar kažkokia dar pagal spaudos publikacijas būtų. Tai yra viena. Bet tai, kad jis buvo paminėtas viešojoje informacijoje kartu su apkaltos procesu, na, specialiai aš tikrai neatsimenu, nebent būtų galima priminti kažkokias detales, galbūt kažkas tokio. Kiek aš atsimenu, kai buvo apkaltos komisija, šis asmuo nebuvo figūrantas ar pavardė, kuri keltų, būtų susijusi apskritai su apkaltos procedūra. Ten buvo kitokių pavardžių.

V. BAKAS (LVŽSF). Norėčiau paklausti jūsų. Čia jūs minėjote, kad S. Dubininkas buvo įvardintas kaip privatizavimo dalyvis, taip (...).

A. POCIUS. Na, čia priminė ne kaip pareigūnas tuo metu, tą informaciją, bet visoje viešojoje spaudoje apie tai buvo rašoma. Tiesiog kas paskaito laikraščius, tai galėjo susidaryti tokią nuomonę.

V. BAKAS (LVŽSF). Jūs galite atsakyti NSGK posėdžiui. Pirmas klausimas būtų. Jeigu galite, prašau posėdyje atsakyti, tai atsakykite, jeigu ne, tai tada svarstysime, ką daryti. Štai aš turiu tokią to laikotarpio ir kitų laikotarpių grėsmių lentelę pasidaręs. Kokias jūs, kaip vadovas, tuo metu įvardijote savo institucijai arba jūsų institucijai buvo įvardintos pagrindinės grėsmės nacionaliniam saugumui?

A. POCIUS. Šiaip visos grėsmės yra įvardytos Valstybės saugumo departamento ataskaitose. Kiekvienais metais šitos ataskaitos buvo teikiamos komitetui. Ten jos yra įvardytos ir kai kurias pavardes ten taip pat galima surasti, bet čia yra jau nevisiškai viešas dalykas turbūt. Ten galima pakėlus tas ataskaitas (aš manau, jos yra išlikusios)... O grėsmės buvo sąlygojamos, jų vertinimas, jų... Taip, buvo sąlygojamos atitinkamo laikmečio. Prisiminkime tuos metus. Tai vienas iš pagrindinių uždavinių buvo pasirengimas narystei Europos Sąjungoje ir NATO. Vėliau, po 2005 metų, po įstojimo – tai įsitvirtinimas šitoje narystėje, tam tikrų įsipareigojimų taip pat įvykdymas ir t. t. Neperseniausiai buvo įvykęs rugsėjo 11-osios įvykis. Naujai kilusi pasaulio mastu terorizmo banga ir teroristinės grėsmės. Taip pat, nežinau, kiek galima čia vardyti, nes... (Balsas salėje: „Energetikos sektoriuje.“) Energetikos sektoriuje, taip. Tiesiog galima pasakyti taip, kad jos buvo grupuojamos pagal grėsmes dėl užsienio šalių atitinkamų tarnybų daromos įtakos, daromo poveikio.

Taip pat kitas sektorius buvo energetikos arba ekonomikos sektorius. Tai svarbiausi ekonominiai ir energetiniai projektai, kokie buvo iššūkiai ir kokius galimus trukdžius matė Valstybės saugumo departamentas. Taip pat ryšium su naryste tarptautinėse organizacijose (turima mintyje Europos Sąjunga ir NATO). Apibendrintai turbūt taip galėčiau pasakyti.

Šiaip detaliau apie tai yra išdėstyta iš tikrųjų ataskaitose ir ten yra žymiai išsamesnė ta visa informacija ir padarytos išvados, ką ten reikėtų daryti. Tikrai, kiek atsimenu, kad pateiktų ataskaitų pagrindu komitetas buvo patvirtinęs ir vėliau Seimas, ir Vyriausybė patvirtino specialiąsias programas, kad su grėsmėmis būtų galima ir kovoti, jas užkardyti ir atitinkamai organizuoti veiklą. Viena iš tokių programų buvo kovos su tarptautiniu terorizmu, kaip Lietuva matė šitoje plotmėje savo vaidmenį ir ką gali padaryti.

Antra buvo susijusi su kontržvalgybinio pobūdžio grėsmėmis. Tai irgi buvo programa.

Trečioji programa buvo dėl įslaptintos informacijos apsaugos. Šią darbo barą reikėjo pertvarkyti iš esmės, nes tai buvo susiję iš tikrųjų su tam tikru jau NATO reikalavimų užtikrinimu. Tas darbas nuosekliai buvo daromas. Iš to išplaukė visi kiti iššūkiai, įvairios grėsmės. Tuo metu netgi negalėčiau išskirti, ar buvo kokia nors netgi vyraujanti, pagrindinė kokia nors grėsmė. Visą laiką buvo kintamos ir buvo pastovios grėsmės. Štai tame kontekste ir buvo.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Gerai. Aš tada gal paskutinį klausimą. Aišku, jūs minėjote, kad pono M. Basčio neprisimenate, bet noriu jūsų paklausti apie praktiką. Ar premjeras, skirdamas politinio pasitikėjimo, asmeninio pasitikėjimo patarėjus, klausdavo prieš tai VSD nuomonės, pažymų arba tardavosi su Valstybės saugumo departamentu dėl galimų grėsmių? Su jumis buvo kada nors tai daroma?

A. POCIUS. Asmeniškai... Žinoma, aš galėčiau tikrai už save atsakyti. Su manim nebuvo derintos nei kandidatūros, pavyzdžiui, kas galėtų užimti patarėjo ar konsultanto pareigys ar panašiai. Todėl aš darau išvadą, kad premjeras čia visiškai savarankiškai ir vienasmeniškai, kaip premjeras, yra nusprendęs, su kokia komanda jis turi dirbti. Aš manau, kad pirmiausia tai buvo asmuo paskirtas turbūt į pareigas, ne atvirkščiai, o vėliau turbūt buvo žiūrima, ar šiai pareigybei yra reikalinga ir ar privalu turėti leidimą darbui su įslaptinta informacija. Nes vėlgi Valstybės saugumo departamentas glaudžiai dirbo kartu su Valstybės paslapčių ir koordinavimo komisija. Dar buvo tokia tarpžinybinė komisija. (*Balsai salėje*) Ir dabar ji tebėra, kuri irgi vykde tam tikras įstatymu pavestas funkcijas. Ji tvirtindavo kiekvienai institucijai, kuri disponuoja įslaptinta informacija, įslaptintos informacijos konkrečius apyrašus ir juos patvirtinusi siųsdavo kiekvienai institucijai. Ir Vyriausybė šiuo atveju taip pat turėjo turėti atitinkamą sąrašą...

V. BAKAS (*LVŽSF*). Gerai. Ačiū.

A. POCIUS. ...ir pagal tai sprendėsi klausimas, ar tam žmogui reikės, ar jis dirbs su šita informacija. Jeigu taip, vadinasi, jam leidimo reikia.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Prašau, Rasa.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Aš noriu patikslinti dėl tų 2006 metų tikrai trumpą klausimą. Ar kas nors į jus yra kreipęsis tuo metu dėl to, kad būtų išduodama, ar prašymu kokių nors, ar užuominom, ar kaip nors kitaip, kad būtent M. Basčiui – tuometiniam G. Kirkilo patarėjui –

būtų išduodama pažyma, ar kokių nors ten kabliukų būtų kilę, ar kokių kitų dalykų? Jūs ką nors tuo metu žinojote iš išorės?

A. POCIUS. Ne, absoliučiai. Nes jeigu būtų tokių atvejų buvę... Iš tikrųjų departamentas nebuvo koks nors užsakymų stolas, kur kažko gali paprašyti, išduoti leidimą ar panašiai. Tikrai ne. Į mane asmeniškai tikrai ne. Aš neturėjau absoliučiai jokių kontaktų, kad būtų toks duotas kreipimasis. Būdavo kartais iš įvairiausių institucijų prašymų greičiau tą dalyką padaryti, tai taip. Kaip aš minėjau, ten tas laikotarpis nuo keturių iki šešių mėnesių buvo gana ilgas tarpas, bet mes nieko negalėjome padaryti. Mes irgi buvome susiję su tam tikromis procedūromis ir kol jos neatliktos, jokių galimybių išspręsti vienaip ar kitaip tą klausimą nebuvo.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Norėjau pasiklausti dėl susiklosčiusios praktikos. M. Bastys minėjo, kad kai jis turėjo leidimą dirbti su slapta informacija 2006–2008 metais, būdamas premjero patarėju žemės ūkio klausimais, jis susidūrė su ta slapta informacija. Kiek patikimas toks teiginys, nes vis dėlto egzistuoja... Būtina žinoti principą, kuris taikomas. Be abejonės, galėjo... Buvo tokia praktika, nėra ką slėpti, buvo atnešamos slaptos pažymos tiesiai į kabinetus aukštiems valstybės pareigūnams. Bet šiuo atveju kiek patikimas toks teiginys, kad, pabrėšiu, žemės ūkio patarėjas, žinome, kad žemės ūkyje ten slaptų klausimų, nežinau, kiek ten galėjo būti.

A. POCIUS. Išskirtinai su žemės ūkiu kad būtų kokių nors dokumentų, negalėčiau išsakyti. Aš galėčiau tiktai prisiminti, tuo laikotarpiu būdavo... Galbūt premjeras yra buvęs supažindintas su kokia nors apžvalga, analize, kokie vyksta visuomeniniai procesai kaimiškose vietovėse, žemės ūkyje. (*Balsas salėje*) Ta prasme galėjo būti, nes turbūt atsimename, buvo tam tikri procesai Lenkijoje, kada žemdirbiai išeidavo ant kelių, blokuodavo tuos kelius. (*Balsas salėje*)

Aš bijau suklysti, ar...

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). (*Kalba ne per mikrofoną, labai blogas garsas*) ...čia 2006–2008 metų laikotarpiu, pas mus iki 2005 metų buvo.

A. POCIUS. O paskui buvo ir pas mus – Rokiškio rajone, kiek atsimenu, dar kažkur, ten Suvalkijoje, būdavo ten tokių atvejų, kada... (*Balsai salėje*) Taip, tai ten būdavo... (*Balsai salėje*) Bet daugiau su žemės ūkiu. Aš neįsivaizduoju, kad būtų ten kokie nors ypatingai grifuoti dokumentai ar kas nors.

V. BAKAS (LVŽSF). Gerai, truputėlį pagalvojame, ar dar turime klausimų? Ačiū, gerbiamas Arvydai. Ačiū už atsakymus.

A. POCIUS. Ačiū. Viso gero.

(Komiteto narių trumpas apsitarimas)

V. BAKAS (LVŽSF). Sveiki, dar kartą sveiki. ...patarėjau. Taip jau atsitiko, kad tenka prisiminti, atsinaujinti prisiminimus. Kai kas sako, kad Lietuva valosi, kiti sako, kad politikuoja, sunku čia pasakyti. Bet, kaip žinote, jeigu stebite įvykius, neabejoju, kad stebite, Seimas pavedė Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui atlikti parlamentinį tyrimą dėl tokio Seimo nario M. Basčio ryšių ir galimai keliamos grėsmės nacionaliniam saugumui ir galimybę inicijuoti apkaltos procesą. Mes turime atsakyti iš esmės į keturis klausimus, t. y. ar ponas M. Bastys neveikė prieš Lietuvos interesus; ar nekelia grėsmės nacionaliniam saugumui; kokią įtaką ir žalą padarė 2012–2016 metais, taip pat po 2016 metų politiniams procesams. Ir ar yra pagrindas pradėti apkaltą.

Seimo komiteto tyrimo laikotarpis yra nuo 2002 metų iki šių dienų, mes tokį apibrėžėme tyrimo laikotarpį... Taip, nuo 2002 metų... Ir atsižvelgiant į tai, kad ponas M. Bastys patarinėjo premjerui, buvo ryški figūra, t. y. pakankamai turėjo teisių dirbti su slapta informacija. Be to, jūsų dabartiniai kolegos pažymoje aprašė jo galimus ryšius su Rusijos verslu veikiančiu energetikos sektoriuje, nusikalstamo pasaulio atstovais, buvusiomis spec. tarnybomis. Norime ir jūsų paklausti, užduoti kelis klausimus.

Iš karto noriu pasakyti, kad jeigu iš karto noriu pasakyti, kad jeigu manote, kad šita informacija arba klausimai, kurie bus užduoti jūsų, yra susiję su valstybės paslaptimis, jūs tada sakykite apie tai, mes galėsime daryti uždarą posėdį. Priešingu atveju, jeigu informacija yra vieša, mes privalome pagal įstatymą posėdžius daryti viešus, bet nuo to neturi nukentėti mūsų darbo kokybė. Taigi tada kviečiu kolegas, jeigu turite... Beje, esate susipažinęs su ta kovo mėnesio pažyma? (*Balsai salėje*) Vieša Valstybės saugumo departamento, kuria siūloma neišduoti...

P. MALAKAUSKAS. ...dabar tiesiog nedirbu toje srityje labai seniai ir su tokiais dokumentais...

V. BAKAS (LVŽSF). Taip. Gal tada... o Seimo nutarimu?..

P. MALAKAUSKAS. Ne, aš tikrai nei su atskirais dokumentais susipažinęs, nei su Seimo nutarimu, nes tiesiog man nepriklauso tai daryti. Sritis, kurioje aš dabar dirbu, jinau nieko bendro neturi nei su nacionaliniu saugumu nei su šiais reikalais. Toks ir atsakymas.

V. BAKAS (LVŽSF). Gerai, mes jums tiesiog pateiksime Seimo nutarimą, tada užduosiu konkretesnius šiek tiek klausimus. Toje pažymoje, jeigu taip trumpai, viešojoje pažymoje, kurią kovo 8 dieną pateikė Valstybės saugumo departamentas Seimo Pirmininkui ir pačiam ponui M. Basčiui, nurodoma, kad ponas M. Bastys turi ryšių, palaiko ilgą laiką ryšius su Rusijos verslu, kuris turėjo ir tebeturi interesų energetikos sektoriuje, antra, su nusikalstamo pasaulio atstovais bei su asmenimis, kurie susiję su Rusijos specialiosiomis tarnybomis.

Dabar aš įvardinsiu kelias pavardes ir noriu jūsų paklausti, ar apskritai tėko girdėti apie tas pavardes ką nors ir su kuo jums jos asocijuojasi? Ar neteko apskritai girdėti? Pirmą – A. Mer-tenas. Tai yra J. Kostinas, tai yra P. Vojeika, tai yra E. Mackevičius, S. Dubininkas ir V. Pachomov. Ar girdėtos jums šitos pavardės?

P. MALAKAUSKAS. Atsakymas labai paprastas, jos girdėtos tiek, kiek girdėtos iš žiniasklaidos, o visa kita yra nekomentuotina.

V. BAKAS (LVŽSF). Nekomentuotina, ta prasme tam, kad... Jūs galite komentuoti jas, pavyzdžiui, uždarame posėdyje, ar apskritai jos jums negirdėtos?

P. MALAKAUSKAS. Pavardės girdėtos tiek, kiek yra žiniasklaidoje. Jeigu norima kokios nors konkretikos, reikėtų atgaivinti minimumas septynerių metų dokumentus galvoje, su jais susipažinti, tuomet galbūt galėtų būti koks nors komentaras, nes pavardžių galvoje yra daug, kai kurios likusios, kai kurios nelikusios. Bet dabar imti ir komentuoti konkrečiai šitas pavardes, tai tiesiog, na, negalima to daryti.

V. BAKAS (LVŽSF). Kodėl?

P. MALAKAUSKAS. Todėl, kad šita informacija bus naudojama prieš... gali būti naudojama prieš tuos žmones ir, koks yra patikimumas tos informacijos, yra visiškai kita kalba. Bet to, dar kartą – viskas, kas yra galvoje dar likę, vykę prieš septynerius metus, daugiau nei prieš septynerius metus.

V. BAKAS (LVŽSF). Ar jūs pažįstate M. Bastį?

P. MALAKAUSKAS. M. Bastį aš pažįstu iš nuotraukų, kaip Seimo narį. Ir buvo kelis kartus galbūt susitikimai, net dabar nepasakyčiau kur, gal Vyriausybėje, bet šiaip jokio kitokio bendravimo su M. Basčiu nebuvo.

V. BAKAS (LVŽSF). Susitikimai tai, kaip – oficialūs susitikimai?

P. MALAKAUSKAS. Oficialūs, be abejo, jokių kitų neoficialių susitikimų su M. Basčiu niekada nėra buvę.

V. BAKAS (LVŽSF). Čia jūsų darbo laikotarpiu buvo tie susitikimai? Tuo metu, kai vadovavote Valstybės saugumo departamentui?

P. MALAKAUSKAS. Tuo metu galėjo būti, netgi taip sakyčiau, susitikimai tokiuose posėdžiuose, panašiuose kaip šitas arba kituose. Jokių kitų susitikimų, nei oficialių, nei neoficialių, aš su juo neturėjau.

V. BAKAS (LVŽSF). Ačiū. Prašau. Ar turime klausimų?

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Aš pabandyčiau tokius kuoliukus įkalti. Čia kalbama apie „Rosatomo“ bendrovę. Turbūt čia toks didžiausias akcentas ir svarbiausia viso to tyrimo ašis. Kaip jūs ją apibūdintumėte būtent Rusijos nacionalinių interesų kontekste, Lietuvos nacionalinių interesų kontekste, ar sutinkate su teiginiu, kad „Rosatomo“ interesai, na, yra priešiški Lietuvos

--nacionaliniam saugumui? Ir ar Seimo narys, kuris yra trys kadencijas Seime, jūsų požiūriu, gali nežinoti, kad „Rosatomas“ yra Rusijos geopolitinis įrankis, o ne šiaip kokia nors komercinė struktūra? Čia tokia... savo nuomonę.

P. MALAKAUSKAS. Pirma klausimo dalis yra labai aiški ir atsakymas irgi yra labai aiškus. Mano asmeninė nuomonė ir aš tą galiu drąsiai teigti, kad energetika visuomet buvo, yra ir greičiausiai bus Rusijos specialiųjų tarnybų dalimi. Energetika yra tiesiogiai susijusi su Lietuvos nacionaliniu saugumu, ir kai aš dirbau ir, esu įsitikinęs, kad ir dabar yra vienas iš mūsų prioritetų kalbant apie grėsmes, rizikas, nacionaliniam saugumui.

Antras klausimo dalis yra, atsiprašau, vertinamoji, tai aš nenorėčiau vertinti, nes vis tik tai, kaip suprantu, vyksta parlamentinis tyrimas. (*Balsai salėje*) Tiesiog vyksta parlamentinis tyrimas ir, atsiprašau, aš nenorėčiau vertinti. Tuo labiau, kaip suprantu, yra ir žiniasklaida dar čia.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Gerbiamasis Povilai, tai yra atviri klausimai.

P. MALAKAUSKAS. Tai gerai, aš viskas...

V. BAKAS (*LVŽSF*). Ir mes... (*Kalba kartu*)

P. MALAKAUSKAS. Pirmininke, bet aš negalėčiau vertinti žmogaus ar savo nuomonę išsakyti neturėdamas konkretikos. Negaliu aš dabar to daryti.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Ar dar būtų klausimų? Tada aš turiu klausimą. Ar jums yra žinoma, kad per jūsų vadovavimo laikotarpį, aš taip suprantu, kad čia buvo 2007–2010 metai, taip?

P. MALAKAUSKAS. Taip 2007–2010 metai. 2010 metų pabaiga, faktiškai iki gruodžio pabaigos.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Ar jums yra žinoma, kad per jūsų vadovavimo laikotarpį jūsų darbuotojai, jums pavaldūs pareigūnai būtų įspėję tuometį Ministrą Pirmininką apie pono M. Basčio ryšius, neleistinus ryšius, su valstybės interesais nesuderinamus ryšius, su Rusijos specialiųjų tarnybų atstovais arba siejamais asmenimis, nusikalstamo pasaulio atstovais arba Rusijos verslo atstovais energetikos sektoriuje?

P. MALAKAUSKAS. Aš negalėčiau teigti šimtu procentų. Bet ką aš galėčiau pasakyti šimtu procentų, kad informacija, kuri, mūsų nuomone, sukeldavo netgi ne grėsmes, o tam tikras rizikas, buvo teikiama vadovams, priklausomai, aišku, nuo jos patikimumo ir taip toliau. Čia yra Valstybės saugumo departamento pareiga. Tai čia yra viena dalis.

Kita dalis yra, nes, kaip suprantu, kalbame apie leidimą dirbti su slapta informacija, tai yra labai aiški procedūra. Manau, kad panaši yra ir dabar, pagal kurią ta informacija yra teikiama vadovams. Jinai negali būti neteikiama. Privalu ją teikti. Ir tuomet institucijos vadovas, jisai arba prisiima tą riziką, kuri yra įvardinama, ir išduoda leidimą dirbti su slapta informacija, arba institucijos vadovas neprisiima tos rizikos ir neišduoda leidimo dirbti su slapta informacija. Valstybės saugumo departamento, bent jau tuo metu, kai aš dirbau pagrindinė funkcija ir užduotis yra

pateikti informaciją vadovui, kuris priima sprendimą. Tokia buvo tvarka, manau, kad jiniai tokia arba panaši yra išlikusi.

V. BAKAS (LVŽSF). Bet aš tada užduosiu patikslinantį klausimą, suprantama, bet informacija apie poną M. Bastį premjerui kokių nors būdu buvo pateikta, jis įspėtas...

P. MALAKAUSKAS. Tai yra nesunkiai patikrinama. Aš labai atsiprašau, septyneri metai, jūs įsivaizduojate, kad leidimai dirbti su slapta informacija yra rutina, kur yra šimtai dokumentų pasirašinėjami ir dažnai netgi ne paties direktoriaus, o pavaduotojo yra pasirašinėjami. Dabar jeigu aš pasakyčiau, kad aš tikrai prisimenu, tai būtų netiesa. Nežinau, jeigu leistumėte susipažinti su tais dokumentais, aš galbūt galėčiau konkretų dokumentą konkrečiai pakomentuoti.

V. BAKAS (LVŽSF). Gera. Labai ačiū. Daugiau klausimų neturime, trumpas susitikimas.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Patikslinti įdomumo dėlei, gal tikrai prisiminsite. Ar buvo tokių situacijų, kad Valstybės saugumo departamentas nerekomendavo išduoti leidimą, tačiau į jūsų rekomendacijas nebuvo atsižvelgta ir vis dėlto davė leidimą dirbti su įslaptinta informacija, įvairiomis žymomis – „Slaptai“, „Visiškai slaptai“ – ir ypač kalbant apie Seimą?

P. MALAKAUSKAS. Drįsčiau teigti, kad taip, nes pačiam ir dabar tenka dalyvauti kai kuriose diskusijose, kiek didelė tai yra rizika ir ar institucijos vadovui tai reikėtų priimti. Lygiai tas pats, kaip ir procedūra, pagal kurią yra atimamas leidimas dirbti arba nerekomenduojama toliau pratęsti leidimo dirbti su slapta informacija. Čia yra vadovo sprendimas, vyksta diskusijos tais klausimais, ir pasikartosiu, arba ta rizika yra priiimama, arba ji yra nepriiimama. O čia jau yra atskira kalba, ką reikėtų daryti ateityje siekiant išvengti tokių niuansų, dviprasmybių galbūt.

V. BAKAS (LVŽSF). Prašom.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Pakartosiu tą patį klausimą, kaip ir kitiems vadovams. Tuo laikotarpiu, tai yra jūs buvote VSD direktoriumi nuo 2007 metų...

P. MALAKAUSKAS. Iki 2010 metų.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Kurio čia mėnesio?

P. MALAKAUSKAS. Vasaros pabaiga.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Aišku. Tuo laikotarpiu M. Bastys turėjo teisę dirbti su slapta informacija ir jisai mums minėjo, kad turėjo galimybę tokią informaciją matyti. Tuo laikotarpiu patarėjas žemės ūkio klausimais kokią, jūsų manymu, galėjo turėti galimybę dirbti su slapta informacija, nes tuo metu, aš dabar bijau suklysti, bet nepamenu kažkokių didelių dinamiškų procesų, nežinau, kaime, žemės ūkyje, kad reikėtų VSD informacijos, ar tiesiog tokios informacijos nebuvo, tiesiog paminėjo šiaip, kad turėjo tokią galimybę?

P. MALAKAUSKAS. Kai institucijos vadovas gauna tokią informaciją, jisai rašo, ką ir kokius žmones reikia supažindinti. Ir tie žmonės, susipažinę su ta informacija, pasirašo žurnale. Tai dabar tvirtinti, kad tuometinis dabartinio Seimo nario vadovas leido ar neleido ir su kokia

informacija susipažinti, aš tiesiog neturiu tokių žinių. Bet tai yra labai nesunkiai patikrinama: paimi laikotarpį, pažiūri į žurnalą, ir ten viskas bus vizuota ir surašyta, su kokia informacija kada ir kas leido dirbti.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gal šitą dalyką būtų galima kažkaip patikrinti, kas turėjo, buvo vizuota, nebuvo vizuota. Gal greičiausiai nebuvo. (*Balsai salėje*)

P. MALAKAUSKAS. Tai yra labai nesunkiai patikrinama, nes visi dokumentai yra registruojami, ir ten tu turi pasirašyti, kad gavai dokumentą. Ir kai yra grąžinamas dokumentas, tu rašai, kad dokumentą grąžinai. Be to, dokumentai, kurie turi aukštesnę žymą, yra skaitomi tik tam skirtose patalpose, neturint teisės įsinešti jokių, kaip žinote, įrengimų. Tokia yra tvarka, kuri nesunkiai patikrinama, pasikartosiu.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Ačiū.

Žymėjimų reikšmės

---. -- iš garso įrašo neatpažintas posėdyje dalyvavęs asmuo

(...) -- neaiškiai ištartas žodis ar frazė

... -- nebaigta posėdžio dalyvio mintis

Stenogramą parengė:

Stenogramų skyriaus vedėja

vyresnioji specialistė

vyresnioji specialistė

vyresnioji specialistė

vyresnioji specialistė

vyresnioji specialistė

vyresnioji specialistė

operatorė

operatorė

operatorė

operatorė

operatorė

operatorė

R. Mečkauskienė

M. Francuzovičienė

D. Maniuškienė

S. Pagirienė

J. Petrauskaitė

V. Šimkūnaitė

V. Valiauskienė

M. Čeputienė

G. Kudirkienė

Ž. Mikėnienė

S. Misiūnienė

D. Šepetienė

R. Tamošauskienė